

CONSELL
COMARCAL
DEL
MARESME

PLA COMARCAL DE JOVENTUT DEL MARESME 2021-2024

CONSELL COMARCAL DEL MARESME - Servei comarcal de Joventut

Març de 2021

Als i les professionals dels Serveis Locals de Joventut que treballen als ajuntaments del Maresme. És en la seva feina i dedicació que aquesta proposta pot prendre sentit i contribuir a la millora de la realitat de les persones joves de la comarca.

Índex

1	INTRODUCCIÓ	3
1.1	EL SERVEI COMARCAL DE JOVENTUT.....	5
1.2	EVOLUCIÓ DE LA PLANIFICACIÓ COMARCAL EN MATÈRIA DE JOVENTUT.....	7
1.3	PROCÉS DE TREBALL PER A L'ELABORACIÓ DEL PLA COMARCAL DE JOVENTUT	11
1.4	ESTRUCTURA DEL DOCUMENT.....	13
2	MARC D'INTERVENCIÓ DE LES POLÍTIQUES COMARCALS DE JOVENTUT.....	14
2.1	DE QUÈ PARLEM QUAN PARLEM DE JOVENTUT?.....	14
2.2	LA COMARCA DEL MARESME COM A TERRITORI DE LES POLÍTIQUES COMARCALS DE JOVENTUT.....	16
2.2.1	<i>Estructura de municipis i població</i>	<i>16</i>
2.2.2	<i>Dades de població en clau jove.....</i>	<i>20</i>
2.2.3	<i>Una altra mirada a la nostra comarca</i>	<i>26</i>
2.2.4	<i>Serveis locals de joventut.....</i>	<i>35</i>
2.2.5	<i>Els SLJ i la tasca d'informació juvenil</i>	<i>45</i>
3	DIAGNOSI	49
3.1	PLANTEJAMENT DE LA DIAGNOSI.....	50
3.2	ANÀLISI DE LES NECESSITATS DE LES PERSONES JOVES PER ÀMBITS.....	51
3.2.1	<i>Trajectòria educativa.....</i>	<i>52</i>
3.2.2	<i>Joves i mercat de treball.....</i>	<i>56</i>
3.2.3	<i>Salut i benestar físic i emocional.....</i>	<i>58</i>
3.2.4	<i>Relacions abusives i les violències masclistes</i>	<i>60</i>
3.2.5	<i>Mecanismes tradicionals de participació.....</i>	<i>62</i>
3.2.6	<i>Dificultats d'accés a l'oci i a activitats culturals</i>	<i>63</i>
3.2.7	<i>Gestió de la diversitat.....</i>	<i>64</i>
3.2.8	<i>COVID19 i joves. Les primeres dades.....</i>	<i>66</i>
3.3	CONCLUSIONS I ORIENTACIONS PER A LA INTERVENCIÓ	68
4	ESTRATÈGIA D'INTERVENCIÓ.....	72
4.1	MISSIÓ I VISIÓ	72
4.2	OBJECTIUS I LÍNIES D'ACTUACIÓ	73
4.3	PROGRAMES I PROJECTES.....	79
5	PRINCIPIS METODOLÒGICS DEL PLA COMARCAL DE JOVENTUT	109
6	RECURSOS PER A LA IMPLEMENTACIÓ DEL PLA COMARCAL DE JOVENTUT	114
7	AVALUACIÓ	115
8	REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES I RECULL DE WEBS CONSULTADES	117

1 Introducció

El Pla Nacional de Catalunya 2020, en el desenvolupament del Projecte Territori i en relació a l'actuació del món local en les polítiques de joventut recull que els *Plans comarcals de joventut (PCJ)* són un instrument dels consells comarcals que, en el marc del PNJCat, possibiliten exercir les funcions d'assistència i cooperació amb els municipis en matèria de joventut. Els PCJ tenen la funció d'impulsar les polítiques locals de joventut, atenent a les necessitats específiques dels municipis de cada comarca, creant xarxes de treball amb els ajuntaments i vetllant per l'aplicació d'unes polítiques locals de joventut de qualitat que contribueixin a l'assoliment dels objectius del PNJCat¹.

El document que teniu a les mans, doncs, es presenta com un instrument al servei dels ajuntaments de la comarca en l'impuls de les polítiques locals de joventut al Maresme. Malgrat el que pugui semblar, i, perquè coneixem les nostres limitacions i les pròpies de les polítiques de joventut, no vol ser un document de grans reptes ni objectius, sinó, que vol estar aterrat a les possibilitats reals d'actuar en l'àmbit comarcal, des del Consell Comarcal del Maresme i a través del Servei Comarcal de Joventut. Hem treballat perquè el document faciliti entendre quin és l'àmbit d'intervenció i els criteris i les prioritats que orienten l'acció del Servei Comarcal de Joventut, i que, des d'aquestes prioritats, puguem explicar de forma endreçada la intervenció que es desplega, amb qui ho fem i què n'esperem.

En el moment final de la redacció del Pla Comarcal de joventut, ens hem trobat immersos en una situació sense precedents en els nostres temps: l'aparició de la pandèmia causada pel Covid19. Aquesta situació condiciona i desfigura una bona part de la feina de diagnosi que hem vingut fent en el darrer any i mig i marcarà, durant un temps encara incert, les prioritats i els modes d'actuació tant de l'esfera pública com de privada. Pensem que encara no som capaces de visualitzar ni quins canvis representarà ni quant profunds seran a nivell social, econòmic, cultural, climàtic i mediambiental, etc. La tendència inicial, però està posant de relleu que s'agreuïen les problemàtiques que ja afectaven als col·lectius més vulnerables, alhora que s'estenen cap a capes socials de classe mitja, incrementant les desigualtats socials entre la població. En la mesura que ens ha estat possible i per a alguns dels àmbits que es desenvolupen al llarg del document, hem procurat incorporar informació sobre la situació excepcional que estem vivint des del mes de març de 2020. Però sigui com sigui, sabem que durant el proper any haurem de revisar i actualitzar els nostres plantejaments per adequar-los millor a aquesta "nova normalitat" que s'està imposant.

La realitat actual, marcada per aquesta emergència sanitària, ens qüestiona de ple a tots, i molt especialment als actors públics, ens obliga a observar la nostra trajectòria de treball i a pensar el què fem i el què volem/hem de fer, a posicionar-nos més fermament en la resposta a la pregunta *En quin món volem viure?*

¹ pàg. 191 - 4.2. L'acció del món local en el desplegament del PNJCat.

Si bé sempre ha estat així, o, ho hauria d'haver estat, se'ns exigeix a tots plegats afinar molt en la definició del nostre rol com a agents públics, en la definició dels recursos, serveis i processos que posem a l'abast dels ciutadans i ciutadanes, i, evidentment en els models de gestió i en els mecanismes d'accés als mateixos. En el cas de les polítiques socials, entre les que s'inclouen les polítiques de joventut, és especialment important que aquesta revisió sigui acurada per tal que allò urgent no s'emporti el què és important, per tal que no descuidem que la finalitat última de la nostra feina està en el camí de construir una societat cohesionada i inclusiva.

Com diu la filòsofa Marina Garcés com a societat només podem ser en plural, si som capaços de trobar-nos des de les situacions de desigualtat (d'edat, d'origen, de gènere, de classe, d'experiència vital, de valors, de mirades, etc.) i fer d'aquesta trobada un espai de pràctica de la igualtat. Ens interpel·la a promoure la pràctica de la igualtat en la desigualtat, a aprendre a creuar moments vitals, formes de saber, valors, etc. Cal generar espais que puguin acollir qualsevol perspectiva i problematitzar-la, i, a partir d'aquí construir el comú: aprendre a aprehendre; aprendre a descobrir-nos en un món que compartim en comú amb els altres, que ens permeti practicar la igualtat en la desigualtat².

Les polítiques de joventut, des de l'àmbit de l'educació no formal, des de l'educació social, la pedagogia i l'animació social i comunitària poden jugar un paper rellevant en promoure, gestionar i acompanyar aquests espais de pràctica de la igualtat en la desigualtat de què parla la Marina Garcés. Les polítiques de joventut tenen el poder i la capacitat de facilitar la trobada de persones en moments vitals, valors, mirades, etc. desiguals, i, d'acollir diferents perspectives des del vincle amb les persones joves. Ni en sabem prou, ni ens ho creiem prou, i, sens dubte no volem ni podem fer-ho sols, però és un repte que no hauríem d'eludir.

Després del treball en el disseny d'aquest Pla, concloem que el centre de la nostra feina en els propers anys, com a Serveis de joventut - tant a nivell local com comarcal -, hauria de ser fer visibles les demandes i necessitats concretes de les persones joves, perquè qui té les competències en els àmbits temàtics corresponents les pugui acollir i valorar com les atén; facilitar-los espais de relació i interacció que els/ens donin l'oportunitat d'aprendre a pensar junts per aprendre a viure junts³ a partir dels problemes comuns. Al llarg de la història dels moviments per la millora dels drets socials i de les persones, es veu clarament que fins que no som capaços de definir un problema, de posar-li nom, no el podem abordar; no pots encarar una situació que no saps que existeix. Cal donar-li un marc, posar-li paraules.

Observant les directrius establertes principalment des de la Generalitat de Catalunya, que marquen de manera molt directa el funcionament del Servei comarcal de Joventut, el document que teniu a

² Conferència "Educación y emancipación". Marina Garcés. Feria Internacional del Libro de Buenos Aires 2019. https://www.youtube.com/watch?v=OjZrjb_Jh5o

³ L'aprendre a viure junts ja va ser identificat com un dels quatre pilars de l'educació al s.XXI, conjuntament amb l'aprendre a conèixer, l'aprendre a fer i l'aprendre a ser. "Los cuatro pilares de la educación" en La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión internacional sobre la educación para el siglo XXI. Jacques Delors. 1996.

les mans intenta aterrar a la nostra realitat i àmbit d'intervenció una proposta de treball per contribuir a la creació d'aquests espais de relació i interacció a la nostra comarca.

Per fer-ho, s'ha fet un esforç per aglutinar i endreçar la informació que el SCJ ha anat recollint i elaborant en els període 2016-2019 a través de la seva feina amb els ajuntaments de la comarca i amb altres institucions i posar-la en relació amb els informes relacionats amb la joventut elaborats per altres instàncies. S'ha intentat, dins de les limitacions de recursos per fer aquesta feina, poder presentar una visió àmplia de la realitat que han d'afrontar els i les joves i els serveis locals de joventut del Maresme, amb l'objectiu de revisar i definir de forma clara una proposta viable per a la intervenció coordinada dels serveis locals de joventut, municipals i comarcal, en matèria de joventut.

Des dels posicionaments exposats plantejem el Pla comarcal de joventut com l'instrument de planificació de l'acció del Servei Comarcal de Joventut en els propers anys, i no com l'eina de planificació de les polítiques comarcals adreçades a joves i impulsades des de diferents àmbits de treball, tant en el sí del Consell Comarcal del Maresme com per part d'altres agents del territori. És important remarcar aquest fet i posar-lo sobre la taula des d'un bon començament, en tant que plantejem una eina de treball que sigui viable i realista en el marc de treball actual de Servei Comarcal de Joventut i en el que es preveu durant els anys de vigència del Pla. Així doncs, comencem introduint el Servei comarcal de Joventut del Maresme.

1.1 El Servei Comarcal de Joventut

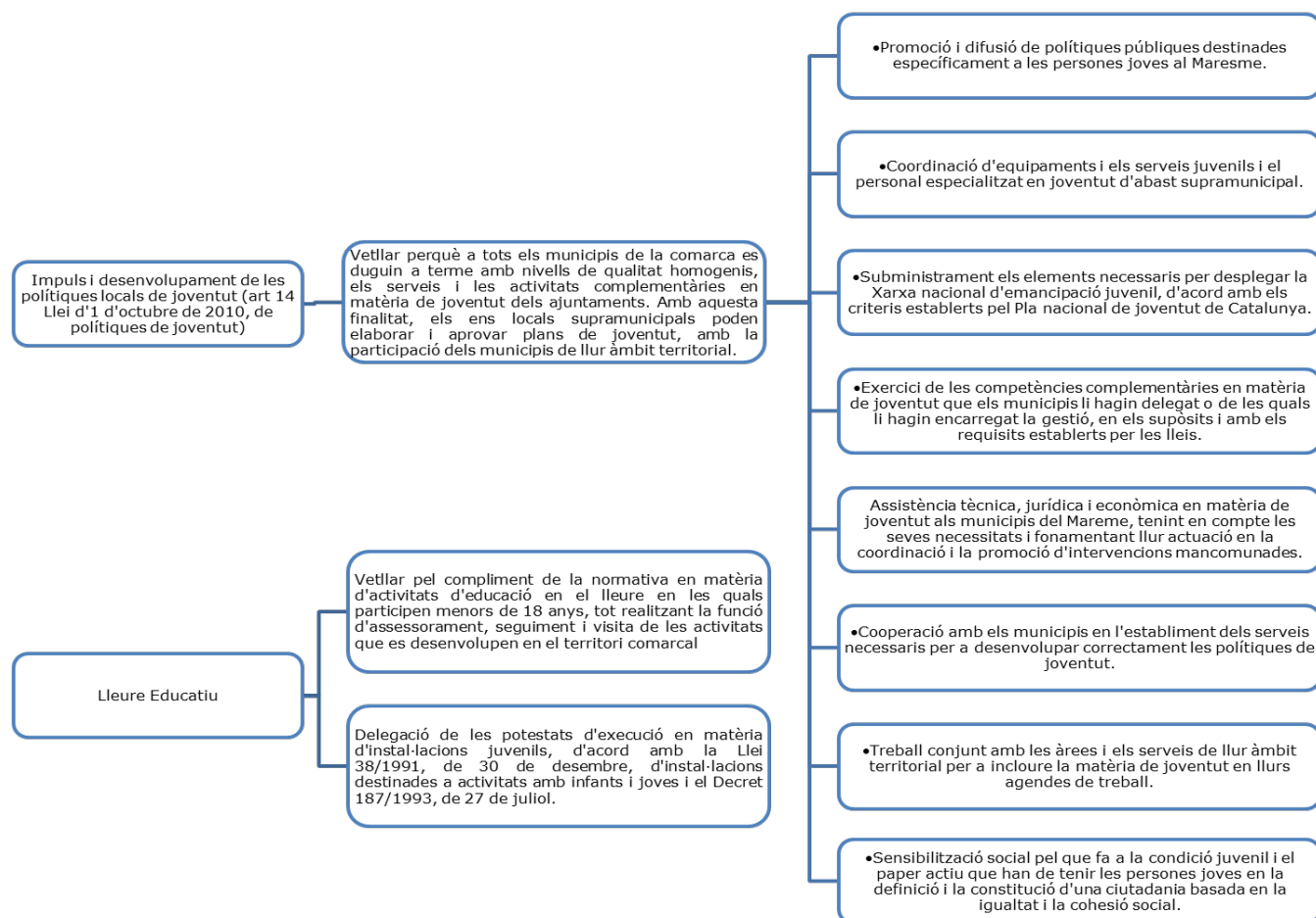
L'origen del Servei Comarcal de Joventut es troba amb la delegació de competències en matèria de joventut per part de la Generalitat de Catalunya l'any 1994. Arran d'aquesta delegació de competències es creà l'Oficina de Serveis a la Joventut del Maresme realitzant tasques vinculades a la informació juvenil i al suport, seguiment i control en l'àmbit del lleure educatiu (cens d'entitats juvenils, seguiment d'activitats de lleure i gestió i inspecció d'instal·lacions juvenils). A partir de l'any 2000, amb l'aprovació i desplegament del primer Pla Nacional de Joventut de Catalunya (PNJCat) i, uns anys més tard, amb l'aprovació de la Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de polítiques de joventut, les funcions dels ens comarcals s'han anat ampliant i l'Oficina de Serveis a la Joventut ha esdevingut el que actualment és el Servei Comarcal de Joventut.

Tot i el seu nom, apuntem que el Consell Comarcal del Maresme no ha creat jurídicament el Servei Comarcal de Joventut com un com un servei de l'ens. Així doncs, formalment, el Servei Comarcal de Joventut del Maresme és l'estructura tècnica del Consell Comarcal del Maresme (CCM) que té l'encàrrec de la Generalitat de Catalunya d'impulsar la coordinació de les polítiques de joventut amb els serveis de joventut municipals i que assumeix el compliment de les competències delegades per la Generalitat de Catalunya en matèria de lleure educatiu.

A més, des de l'any 2016, el Consell Comarcal del Maresme també té l'encàrrec de la Direcció General de Joventut, conjuntament amb l'Ajuntament de Mataró, d'impulsar el desplegament de l'Oficina Jove del Maresme a nivell comarcal. El treball liderat des del Consell Comarcal del Maresme, s'ha

centrat en mantenir i ampliar els recursos d'informació, orientació i assessorament a joves en l'àmbit de la Mobilitat Internacional, en la generació d'eines d'informació juvenil i en el suport i coordinació a programes d'acompanyament a transicions educatives i laborals dels i les joves.

Seguidament exposem de forma esquemàtica en què consisteixen les funcions del Servei Comarcal de Joventut, tal i com es detallen el la Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut:

En el sí del Consell comarcal del Maresme, durant el mandat 2019-2023, moment en què s'elabora aquest Pla comarcal de joventut, el SCJ es troba situat orgànicament a l'Àrea de Promoció Econòmica del Consell Comarcal del Maresme⁴.

A nivell tècnic està compostat per una figura de tècnica de joventut, amb una relació laboral fixa, incorporada a relació de llocs de treball del Consell comarcal, i, d'una figura de tècnica de programes amb caràcter temporal i vinculada a la vigència dels programes als quals està subjecta (amb un termini màxim de contractació de 3 anys), i per tant, sense estabilitat en l'estructura tècnica del consell comarcal. Aquest fet suposa que la rotació de professionals sigui força elevada, amb el que

⁴ L'estructura organitzativa que fixen els respectius governs comarcals escollits després de les eleccions municipals és la que determina en cada mandat la ubicació de les estructures tècniques i serveis comarcals. El mandat precedent (2016-2019) el SCJ estava sota el paraigua de l'Àrea de Benestar Social i Serveis a les Persones.

això implica en un equip reduït, amb un territori ric i complex com el Maresme, i, amb la transversalitat que requereixen les intervencions en matèria de joventut. Aquesta és sens dubte, la gran feblesa del SCJ, conjuntament a l'estabilitat del finançament, pel fet, com veurem seguidament de no disposar de recursos propis.

En quant a l'estructura dels recursos econòmics que es gestionen des del SCJ, a la següent taula recollim el detall de les fonts de finançament i els conceptes de despesa que s'han generat des de l'any 2016 i fins a 2020, coincidint amb la incorporació del finançament comarcal de joventut al Contracte Programa del Departament de Treball, Afers Socials i Família.

	2016		2017		2018		2019		2020	
Finançament SCJ	90.947,05	100%	183.703,22	100%	180.994,10	100%	172.805,22	100%	176.955,64	100%
DGJ - CP 41.1 - personal	27.000,00	30%	29.000,00	16%	30.000,00	17%	30.000,00	17%	30.000,00	17%
DGJ - CP 41.2 - instal·lacions juvenils	1.712,00	2%	1.765,50	1%	2.272,00	1%	2.272,00	1%	2.272,00	1%
DGJ - CP 41.3 - activitats lleure	2.380,00	3%	2.760,00	2%	2.840,00	2%	2.840,00	2%	2.840,00	2%
DGJ - CP 42 - OJ	22.000,00	24%	22.000,00	12%	20.000,00	11%	20.000,00	12%	20.000,00	11%
DGJ - CP 43 - Pla d'Actuació (CCM)	20.000,00	22%	20.000,00	11%	22.000,00	12%	22.000,00	13%	22.000,00	12%
DGJ - CP 43 - Pla d'Actuació (ajuntaments)	-	-	83.345,50	45%	79.545,50	44%	79.545,50	46%	79.545,50	45%
subtotal DGJ	73.092,00	80%	158.871,00	86%	156.657,50	87%	156.657,50	91%	156.657,50	89%
Diba - Joventut 2020	9.274,30	10%	8.302,14	5%	15.449,02	9%	8.147,72	5%	7.798,14	4%
Diba - Cohesió social 2020	8.580,75	9%	9.530,08	5%	8.887,58	5%	8.000,00	5%	12.500,00	7%
Diba - Educació	<i>prorrogat 2017</i>	-	7.000,00	4%	<i>no sol·licitat</i>	-	<i>no sol·licitat</i>	0%	<i>traspàs 2021</i>	0%
Subtotal DIBA	17.855,05	20%	24.832,22	14%	24.336,60	13%	16.147,72	9%	20.298,14	11%
	2016		2017		2018		2019		2020	
Despesa SCJ	90.657,78	100%	183.703,22	100%	181.160,43	100%	172.805,22	100%	176.955,64	100%
Personal (Cap. 1)	62.374,26	69%	93.810,42	51%	86.633,33	48%	82.272,00	48%	79.380,39	45%
Contractació de serveis (Cap. 2)	28.283,52	31%	6.547,30	4%	14.981,60	8%	10.987,72	6%	18.029,75	10%
Transferències (Cap. 4)	-	-	83.345,50	45%	79.545,50	44%	79.545,50	46%	79.545,50	45%

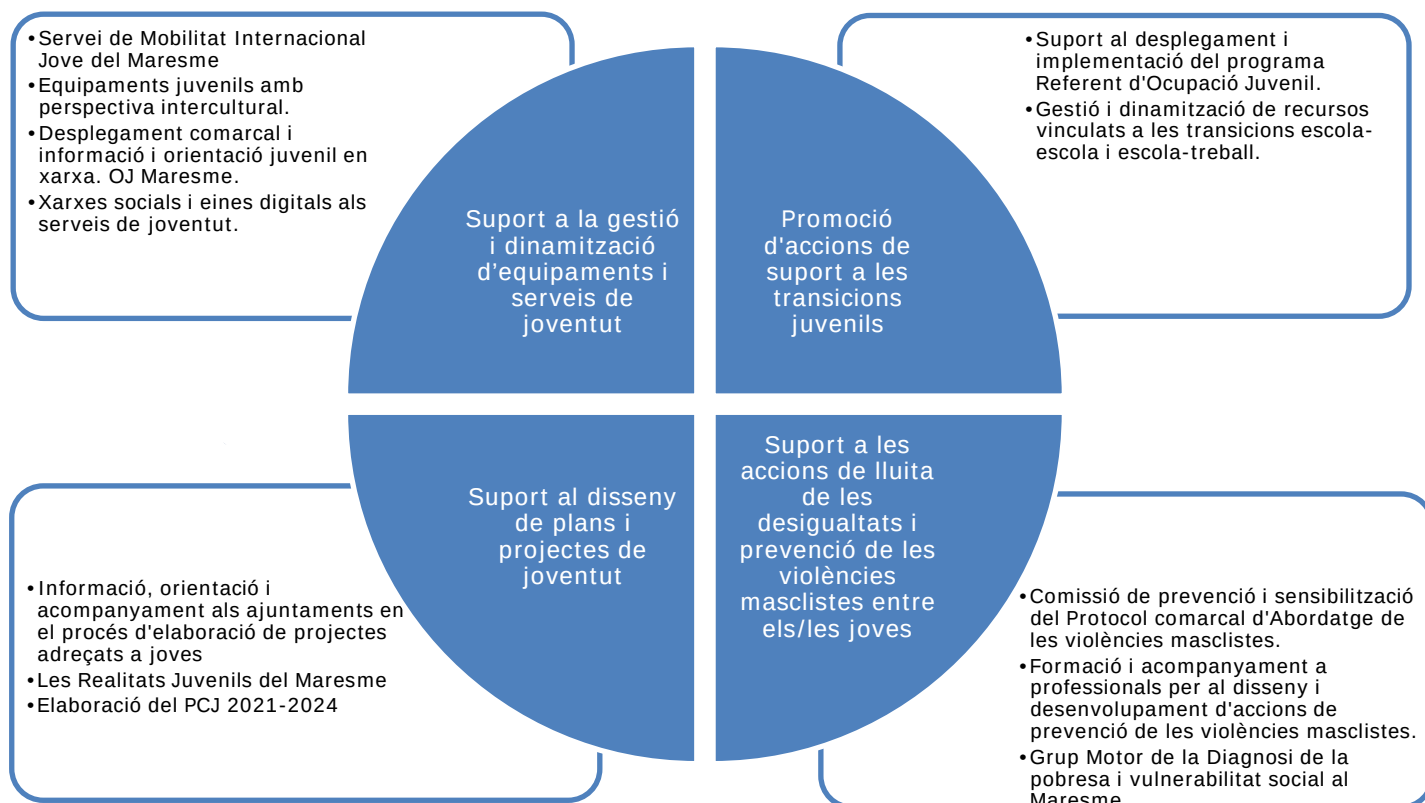
1.2 Evolució de la planificació comarcal en matèria de joventut

Per concretar i ordenar la seva intervenció, des de l'aprovació del primer Pla Nacional de Joventut de Catalunya l'any 2000 i amb el desplegament del seu Projecte Territori, els Serveis Locals de Joventut, tant a nivell municipal com comarcal, són requerits per la Generalitat de Catalunya a incorporar les metodologies de la planificació estratègica. És així com, seguint les directrius del PNJCat, a partir de l'any 2001 el Consell Comarcal del Maresme es dotà del primer Pla comarcal de Joventut (PCJ).

Els PCJ van ser l'instrument de la planificació comarcal en joventut fins al període 2009-2013. A partir de 2014 i fins a 2016, i seguint de nou les directrius de la Direcció General de Joventut, el marc de planificació amb què s'ha treballat és el denominat PIECJ (Protocol d'Intervenció Estratègica Comarcal en Polítiques de Joventut), desplegant l'actuació comarcal a partir del treball per programes vinculats estretament als objectius estratègics i reptes del PNJC. Novament, al 2017, per ajustar les eines de planificació al nou marc de finançament de les polítiques comarcals de joventut incorporat l'any 2016 amb la vinculació dels Serveis comarcals de Joventut al Contracte Programa

2016-2019⁵, la planificació comarcal en joventut passa a estructurar-se en plans d'actuació anuals o biennals. Aquesta és una realitat que s'ha donat a nivell comarcal arreu de Catalunya, atès que el canvi d'instrument de planificació va venir impulsat des de la Direcció General de Joventut amb el segon PNJCat2020.

En el marc del PIECJ, i dels Plans d'actuació anuals, per al període 2016-2019, el Servei comarcal de Joventut del Maresme, ha desenvolupat les següents actuacions vinculades a quatre eixos de treball:

En tots els casos, el Servei comarcal de joventut, ha treballat amb una doble visió a l'hora de dissenyar i implementar les accions que s'inclouen en cadascun d'aquests eixos: es busca incidir en la reducció de les problemàtiques i en la millora de l'atenció a les necessitats dels joves, reforçant i facilitant la tasca dels i les professionals que treballen amb joves des dels ajuntaments.

Les diferents metodologies de treball usades des del SCJ estan encaminades d'una banda, a activar recursos d'atenció adreçats als i les joves més vulnerables (baixa qualificació, dificultats per a la

⁵ El Contracte programa és l'instrument de gestió que s'ha previst per implementar el que la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials i s'estableix com un nou marc de coordinació, cooperació i col·laboració entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i els ens locals per tal de permetre una prestació i gestió dels serveis socials que respongui a criteris de coresponsabilitat, transparència, equitat territorial i optimització dels serveis adreçats a les persones amb necessitats socials, i, que a més, es mantingui en un escenari pluriennal per tal de permetre més estabilitat financera als ens locals. Podeu consultar el [document del CP 2016-2019](#) signat entre el Departament de Treball Afers Socials i Famílies i el Consell Comarcal del Maresme, i les addendes que s'han signat posteriorment per actualitzar el contracte inicial en aquest altre enllaç: https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/el_departament/contractacio_i_convenis/contracteprograma.

inserció i manteniment en el mercat de treball, desigualtat per raó de classe, gènere, origen, cultura, etc.). I, en segon lloc, a connectar el territori amb la intenció de generar els mecanismes “fins” dels protocols del treball en xarxa entre els recursos existents i els agents que els gestionen per millorar els processos d'acompanyament als joves.

Els criteris que orienten la nostra acció per al disseny i implementació de les intervencions els podem resumir en:

- El suport als Serveis Locals de joventut com a nucli de la nostra feina, i la prioritització del treball amb professionals que treballen amb joves, posant major focus ens els i les professionals dels Serveis locals de joventut;
- La realitat dels i les joves, com a punt de partida de qualsevol intervenció. Treballem amb els SLJ amb la voluntat de millorar aquest punt de partida en un àmbit o aspecte concret que és reconegut com a problemàtic des de l'àmbit local;
- El suport als i les professionals en la revisió o incorporació de noves pràctiques professionals relacionades amb la seva tasca d'atenció i/o d'acompanyament als joves.
- El disseny de propostes i eines de treball que puguin ser transferibles a la resta de municipis de la comarca (o d'altres territoris).
- El treball directe amb les persones joves com a complement de les accions municipals i per encàrrec dels ajuntaments, no com a opció de treball del SCJ.
- L'impuls del treball transversal dins dels ajuntaments i, quan sigui possible, incorporant també altres agents locals, per assegurar més opcions de viabilitat de les accions plantejades;
- La promoció del treball transversal temàtic interinstitucional i intramunicipal: amb professionals de diversos Serveis del Consell Comarcal i dels municipis del Maresme (Igualtat, Ocupació, Educació, Serveis Socials, Ciutadania i Immigració, Salut, Habitatge, etc.), i d'altres ens que treballin amb joves al nostre territori
- La participació en accions i processos de treball que estiguin en marxa a nivell comarcal i que puguin tenir incidència en la població jove, vetllant perquè la incorporació de la perspectiva juvenil i les necessitats de la població jove s'incorporin en el disseny i la configuració de les polítiques comarcals.
- La participació activa dels professionals que treballen amb joves a la comarca (en especial als ajuntaments i els vinculats a les regidories i serveis de joventut) en la diagnosi, el disseny, la implementació i l'avaluació de les actuacions executades.
- La incorporació de la mirada interseccional en les intervencions promogudes. Prioritzant consolidar la incorporació de la perspectiva intercultural i de gènere en les accions del SCJ i dels SLJ.

Amb tot, cal tenir present, com a part rellevant de l'anàlisi, la realitat del SCJ en tant que marcarà les opcions o no d'intervenir en determinats àmbits i de sostenir les seves intervencions:

- Estructura de personal feble: Respecte a períodes anteriors, seguim tenint una estructura de personal feble. Tant pel que fa a la temporalitat de la segona figura tècnica, com per la capacitat d'assumir el volum de feina que suposa la implementació del Pla Comarcal de

Joventut, les tasques vinculades a la delegació de competències i la pròpia gestió del Servei. La incapacitat del CCM per dotar, com a mínim, d'una segona figura tècnica comarcal de joventut i la inexistència d'una legislació de joventut que estableixi els recursos mínims que han d'existir al territori, impedeix la possibilitat de plantejar el servei i els programes que s'impulsen amb una visió més estratègica, generant acords de col·laboració sostinguts en el temps amb altres agents del territori que també actuen des de l'àmbit supramunicipal, i amb l'àmbit local. Igual que en el cas dels SLJ, aquesta situació, a part de deixar el Servei descobert de forma periòdica (amb una sola figura tècnica), provoca una rotació constant de personal impedeix que les metodologies de treball, els criteris d'actuació, així com el coneixement que es genera en el territori, es consolidi i s'ampliï afavorint la creació i dinamització d'accions cada cop més arrelades al territori.

- Estructura de finançament poc ajustada a la realitat dels SCJ i fràgil: la principal via de finançament del SCJ és la Generalitat de Catalunya. A través del Contracte Programa amb la Generalitat de Catalunya el Servei comarcal de Joventut rep pràcticament el 85% del seu finançament, el 15% restant prové, majoritàriament, de la Diputació de Barcelona a través de les convocatòries de subvencions que es generen anualment. El Consell Comarcal aporta els aspectes de logística i infraestructura però no assumeix directament cap percentatge de finançament del SCJ. El finançament de Contracte Programa la DGJ no preveu el finançament de l'estructura bàsica d'un Servei Comarcal de Joventut, que permeti sostenir un equip de treball de forma estable i continuada en el temps.
- Manca de lideratge i impuls polític per part del govern i la direcció del Consell comarcal: la situació de col·lapse dels serveis comarcals obliga a gestionar el dia a dia sense la possibilitat de poder fer una revisió dels serveis existents i valorar si encaixen, i com, en el model de comarca i d'administració comarcal. Aquest fet implica que serveis més reduïts, tant en personal com en finançament no es vegin com a rellevants en els debats que es generen a nivell polític, i per tant, no es marquen directrius ni prioritats que n'orientin ni l'acció ni la gestió.

Per últim, creiem important destacar que durant els anys 2019 i 2020, la Direcció General de Joventut ha obert diferents processos, a nivell nacional, que poden condicionar, com ho han fet en moments anteriors, el marc de treball del Servei Comarcal de Joventut. En tant que, com hem vist, el SCJ intervé des de les directrius que marca la DGJ, caldrà estar oberts a la revisió de les seves funcions i plantejaments. Aquests processos es concreten en:

- l'elaboració del proper Pla Nacional de Joventut de Catalunya, del què encara no tenim directrius per valorar en quina mesura afectarà, i com, a les dinàmiques territorials i als eixos prioritaris i metodologies de treball en el plantejament de les polítiques locals de joventut.
- l'aprovació del reglament de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil de Catalunya (XNEJ) - pendent encara des de l'aprovació de la Llei de Polítiques de joventut l'1 d'octubre de 2010⁶-

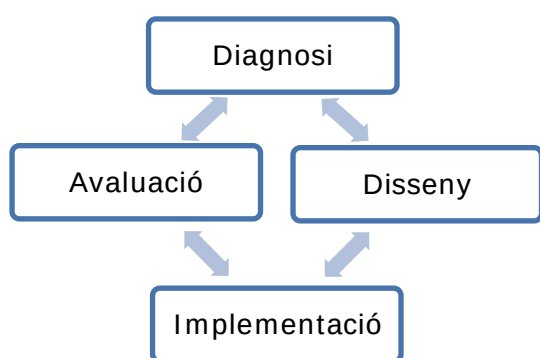
⁶ En la disposició Transitòria Setena de la Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut es fixa un termini de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, perquè el Govern aprovi el reglament de la Xarxa nacional d'emancipació juvenil.

i la configuració dels instruments que integren la XNEJ, les Oficines Joves i els Punts d'Informació juvenil. Especialment en allò que afecta al model que s'impulsi al territori i a la gestió que se'n derivi en l'àmbit de la coordinació i la concertació comarcal.

- l'aprovació del nou marc de finançament de les polítiques comarcals de joventut, i dels compromisos vinculants que se'n deriven, amb la configuració del nou Contracte Programa 2022-2025⁷.

1.3 Procés de treball per a l'elaboració del pla comarcal de joventut

Un cop més, la pauta que s'ha seguit com a base del procés d'elaboració del Pla comarcal de Joventut 2021 – 2024 és la que estableix la Direcció General de Joventut en els documents editats com a suport als ens locals per a l'elaboració dels plans locals i dels plans comarcals⁸ de joventut, i que segueixen al seu temps les pautes metodològiques de la planificació estratègica.

El procés de treball va iniciar-se l'any 2018, amb l'inici dels treballs per a l'elaboració de la Diagnosi comarcal. El calendari previst inicialment preveia la finalització del Pla Comarcal de Joventut al novembre de 2019, vinculant així, el calendari de treball al calendari de renovació del Contracte Programa entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (DTASF) de la Generalitat de Catalunya i el Consell comarcal del Maresme.

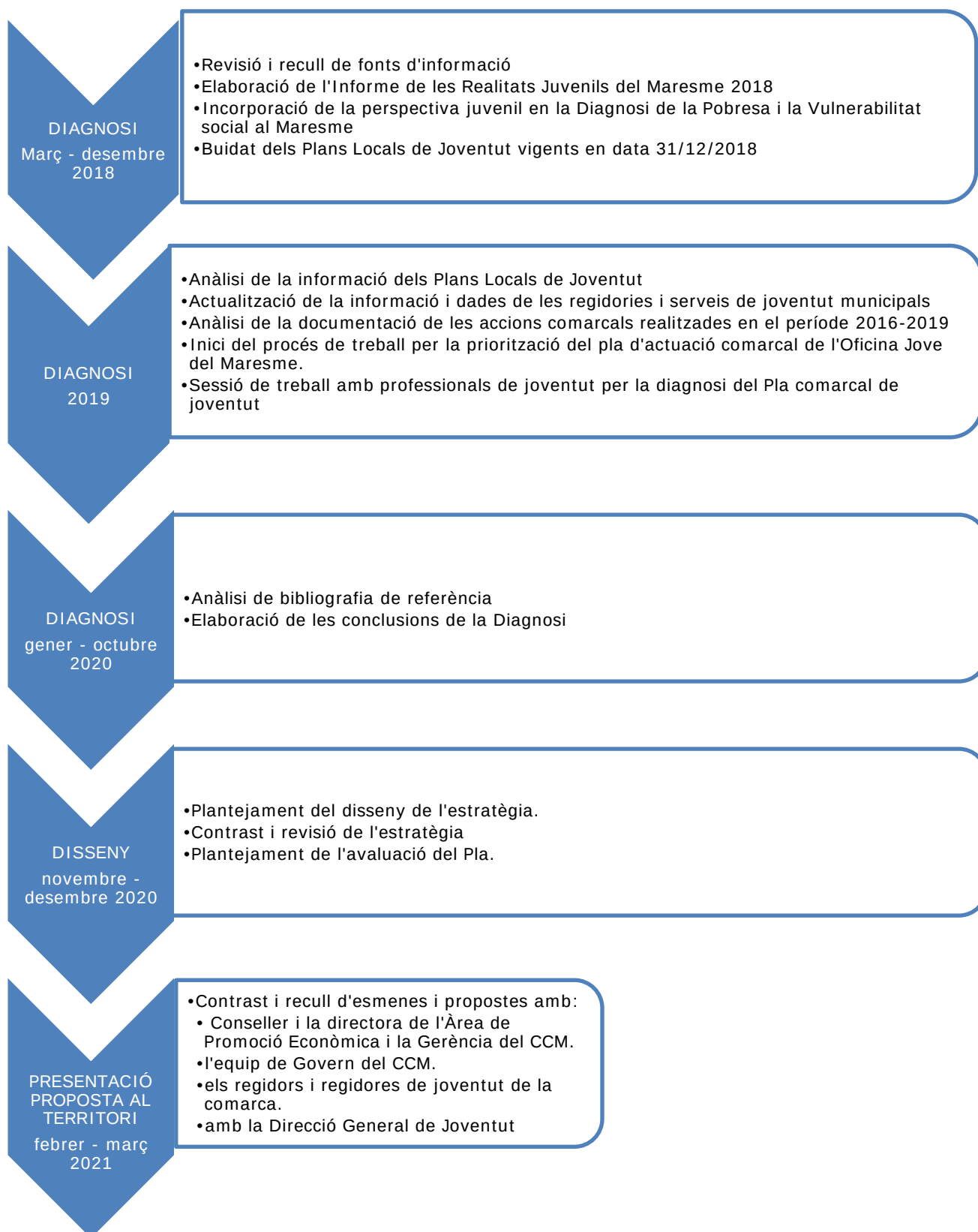
A la fi, el procés s'ha dilatat molt en el temps. La complexitat i riquesa de la nostra comarca fa que encarar un pla estratègic a nivell comarcal sigui una feina també complexa, que requereix una dedicació intensa i gairebé exclusiva per part d'un equip de professionals que puguin gestionar i analitzar un gran volum d'informació; dinamitzar agents i joves amb perfils i situacions diverses; i, generar consensos al voltant de les prioritats de treball amb els joves i de la forma d'abordar-les. D'una banda, la manca d'aquest equip, dels recursos humans necessaris, per poder-lo elaborar i la seva fluctuació fins a data d'avui (durant aquests dos anys la figura de tècnica de programes adscrita al SCJ ha estat coberta per tres professionals diferents, i, en determinats moments ha estat vacant); i en segon lloc, la manca de finançament addicional per a l'elaboració del Pla, ha dificultat també

⁷ El CP 2016-2019, ha estat prorrogat per la Generalitat de Catalunya per a 2020 i 2021 en les mateixes condicions que el període 2018-2019.

⁸ Orientacions per a l'elaboració del Pla comarcal de Joventut. Equip de suport integral al territori. Direcció General de Joventut. Podeu consultar-lo aquí: http://ejoventut.gencat.cat/web/ content/e-joventut/recursos/tipus_de_recurs/documentacio/document/orientacions_pla_comarcal/Orientacions-elaboracio-Pla-comarcal-joventut-2018.pdf

poder comptar amb suport extern per la seva realització, com a opció per acompanyar la feina de la tècnica de joventut.

A grans trets el procés de treball s'ha desenvolupat segons aquests continguts i calendari:

Per la realització d'aquest procés s'ha comptat amb l'acompanyament i orientació de la tècnica de suport al territori referent per al Maresme a la Coordinació Territorial de Joventut a Barcelona de la Direcció General de Joventut.

Per al plantejament i realització de la sessió de diagnosi amb professionals de joventut, així com per al buidat i anàlisi de les aportacions, es va contractar el suport de la Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia.

I, finalment, s'ha comptat amb el recurs d'acompanyament al Disseny de plans locals de joventut que la Diputació de Barcelona va oferir als ens locals a través del Catàleg de Serveis de l'any 2019, que va permetre organitzar la sistematització dels continguts i l'estructura del document.

1.4 Estructura del document

Un cop situat el procés de treball realitzat i presentat el servei promotor d'aquest Pla comarcal de Joventut, el document que teniu a les mans situa en primera instància els subjectes ens els què es centra la proposta d'intervenció: els i les joves; i, els Serveis Locals de Joventut de la comarca. Aportant dades que permeten situar-los, als uns i als altres en el seu context territorial i en l'àmbit d'intervenció específic de joventut.

L'apartat de Diagnosi, d'acord amb les pautes i àmbits temàtics proposats pel Pla d'Actuació Territorial en Joventut impulsat per la Direcció General de Joventut, mostra la síntesi de les principals necessitats dels i les joves en diferents àmbits que tenen incidència en el seu procés d'adquisició d'autonomia i d'emancipació, ja sigui de forma directa com transversal. També, s'ha fet un esforç per copsar les limitacions i punts de millora dels serveis municipals per atendre aquestes situacions amb la intenció de poder plantejar posteriorment propostes d'intervenció més viables i sostenibles d'acord amb aquesta realitat. La Diagnosi es tanca amb un apartat de conclusions i orientacions cap al disseny de la proposta d'intervenció. Per elaborar aquest apartat, s'ha tingut en compte de forma molt especial des d'on i com es sustenten les intervencions, tant en relació a les competències del Consell Comarcal en el marc de les polítiques de joventut, com en relació als recursos disponibles i a les possibilitats d'incidència en el territori i en els agents que rebran les actuacions proposades.

La proposta d'intervenció, en l'apartat 4, recull com s'estructura l'acció i què la fonamenta, fent una descripció de com s'anirà desplegant al llarg dels 4 anys de vigència del Pla. No aterra en el dia a dia, aspecte que ja es recull en el pla d'actuació anual, sino que es centra en les línies i programes d'actuació. El document del Pla comarcal, estableix el marc general d'intervenció, l'endrega i el prioritza, però no entra en el detall del desplegament quotidià, en el nivell concret de cadascuna de les accions que configuren els projectes i els programes.

Els tres apartats següents, plantegen des de la vessant metodològica què es tindrà en compte per la implementació i avaluació del pla, tant en quant a l'aplicació dels principis metodològics que

proposta el Pla Nacional de Joventut de Catalunya, com en relació als recursos i a la proposta d'avaluació.

2 Marc d'intervenció de les polítiques comarcals de Joventut

En aquest apartat introduïm i situem el territori per al qual es conceben les actuacions que es recullen en aquest Pla comarcal de joventut, i apuntem a títol de presentació a qui ens adrecem i amb qui comptem, de forma més directa, per fer-ho.

D'una banda, es vol visualitzar la riquesa i la complexitat de la nostra comarca, i, de l'altra, anar identificant els agents en qui, de forma prioritària, es sustenta la nostra acció: els i les joves i els serveis locals de joventut municipals.

2.1 De què parlem quan parlem de joventut?

Ens remetem a la Llei de Polítiques de Joventut⁹ que ja al seu preàmbul identifica “les persones joves com el col·lectiu majoritàriament immers en processos formatius, d'inserció laboral i d'emancipació domiciliària, de les quals es deriven unes identitats i actituds similars”. D'aquesta manera, la Llei fa referència als processos de transició (escola-escola; escola-treball; domiciliari i familiar) com el principal tret característic de l'etapa de la joventut. I, seguidament, fa esment a les diferents realitats juvenils que esdevenen en aquests processos degut, principalment, a les situacions de desigualtat social.

El Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020¹⁰ aprofundeix amb més detall en el concepte de persona jove en relació a les polítiques de joventut:

- La joventut és un període del cicle vital que, com a tal, porta associats uns canvis biològics i psicològics, així com d'actituds i rols socials.
- Si hi ha una característica clau en aquest període del cicle vital és que es produeix un seguit de transicions –educatives, laborals, residencials, familiars i ciutadanes– que fan que l'individu passi, no sempre d'una forma lineal, d'una situació de dependència respecte de la seva família d'origen, que caracteritza la infantesa, a un estatus autònom com a ciutadà i subjecte social.

⁹ [Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut](#)

¹⁰ Definició declarativa del concepte de joventut. Punt 2.1 del [Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020](#).

- Aquest no és un pas que la persona jove duu a terme de forma passiva, sinó que el construeix. La joventut és un moment de construcció dels projectes de vida. És un moment, per tant, d'oportunitats i presa de decisions.
- En aquesta construcció també destaca el procés d'adquisició i d'exercici de la ciutadania i rols ciutadans; adquisició d'implicació comunitària i competències cíviues que fan que l'individu no sols sigui protagonista del seu projecte de vida, sinó també de la societat on viu.
- En aquest sentit i des d'una perspectiva generacional, la joventut també es pot definir com un col·lectiu destinat a tenir un paper protagonista en el canvi social. Les transformacions que tinguin lloc en la joventut d'avui tenen un efecte sobre el seu present, però sobretot tindran també un efecte cabdal sobre la configuració de la societat del futur.
- La joventut és també un moment de construcció de les identitats personals i col·lectives. Els diferents processos en què viu la joventut i la caracteritzen fan que les persones joves optin per una manera determinada de posicionar-se en el món, una determinada manera de "ser jove", d'entendre el món, que cal tenir en compte en la definició i el desenvolupament de les polítiques públiques.

Per acotar a nivell més operatiu els destinataris de les polítiques de joventut, també la Llei de joventut en el seu article 2.b) estableix que es considera jove aquella persona, amb caràcter general, d'entre setze i vint-i-nou anys amb residència a Catalunya. Si bé, a continuació matisa que, amb caràcter específic, en algunes polítiques es poden ampliar aquests límits d'edat per a adaptar-los a la realitat social i als objectius a assolir.

Per tant, la definició tant substantiva com operativa que fan de la joventut els instruments marc de les polítiques de joventut a Catalunya (la Llei de polítiques de joventut i el PNJCat) porta incorporada la visió de persones en trànsit, que estan en ple procés de definir-se i posicionar-se com a individus, i que ho fan condicionades i condicionant l'entorn del què formen part.

Un entorn que és canviant, que presenta un futur incert, en una realitat complexa i ambigua¹¹.

Davant d'aquesta situació, el discurs imperant, instal·lat també en les polítiques de joventut, és que cal preparar als i les joves a adaptar-se a uns canvis dels que no en sabem res i preparar-los per viure en la incertesa: preparar-los per a la adaptabilitat davant de la incertesa. Des d'aquest posicionament cal tenir la cura de no llançar a l'individu a fer de la seva vida un projecte competitiu per subsistir, emfatitzant que un projecte serà més competitiu en la mesura que tingui major capacitat d'adaptació. Un procés que genera més individualisme i carrega tota la responsabilitat, amb l'angoixa que això suposa, sobre l'individu, en aquest cas les persones joves¹².

¹¹ En molts àmbits es parla dels entorns VUCA. Acrònim anglès que descriu situacions Volàtils, Incertes, Complexes i Ambigües.

¹² Conferència "Educación y emancipación". Marina Garcés. Feria Internacional del Libro de Buenos Aires 2019. https://www.youtube.com/watch?v=OjZrjb_Jh50

En aquest sentit, la mirada que fem de les persones joves i el que els hi trasllem de com ens imaginem el seu rol, i, el que mostrem del nostre, és especialment rellevant a l'hora de reforçar aquesta càrrega de responsabilitat en un sentit que generi angoixa o que afavoreixi el seu empoderament per avançar en aquest entorn. Com apunta en Carles Vila¹³ allà on posem el focus, la nostra mirada, com a professionals, marcarà la forma d'estar i treballar amb les persones joves. La nostra capacitat, o no, de contemplar els i les joves com a ciutadans i ciutadanes de ple dret, defugint d'actituds paternalistes que pretenen aportar-los solucions en lloc d'acompanyar-los en els seus processos de reflexió, deliberació y presa de decisions, ens permetrà, o no, facilitar l'empoderament dels i les joves.

Així doncs, com a professionals de joventut, tenim el deure i el repte de construir-nos el nostre concepte de joventut i el nostre posicionament crític, de forma conscient, en relació a l'entorn on treballem i a la societat que volem construir plegats.

2.2 La comarca del Maresme com a territori de les polítiques comarcals de joventut

Presentem de forma sintètica algunes dades de la nostra comarca que ens ajuden a situar-nos en l'entorn i la realitat sobre la qual hem d'intervenir i a prendre consciència d'aquesta complexitat.

2.2.1 Estructura de municipis i població¹⁴

Al Maresme com diu l'eslògan de la campanya de promoció de la comarca impulsada pel Consorci de Promoció Turística Costa del Maresme *Som de Mar i de Munt*¹⁵. La comarca està composta per 30 municipis, 16 de costa i 14 de muntanya. La ciutat de Mataró n'assumeix la capitalitat.

En relació amb la resta de comarques catalanes i quant al pes poblacional, el Maresme segueix ocupant la quarta posició amb el 5,90% de la població catalana, molt per sota del pes poblacional que tenen les tres comarques que la precedeixen; el Barcelonès (29,69%), el Vallès Occidental (12,05%) i el Baix Llobregat (10,76%). En el cas del Maresme i del Barcelonès, el seu pes poblacional respecte del total català ha augmentat en relació a l'any anterior mentre que al Vallès Occidental i al Baix Llobregat ha minvat.

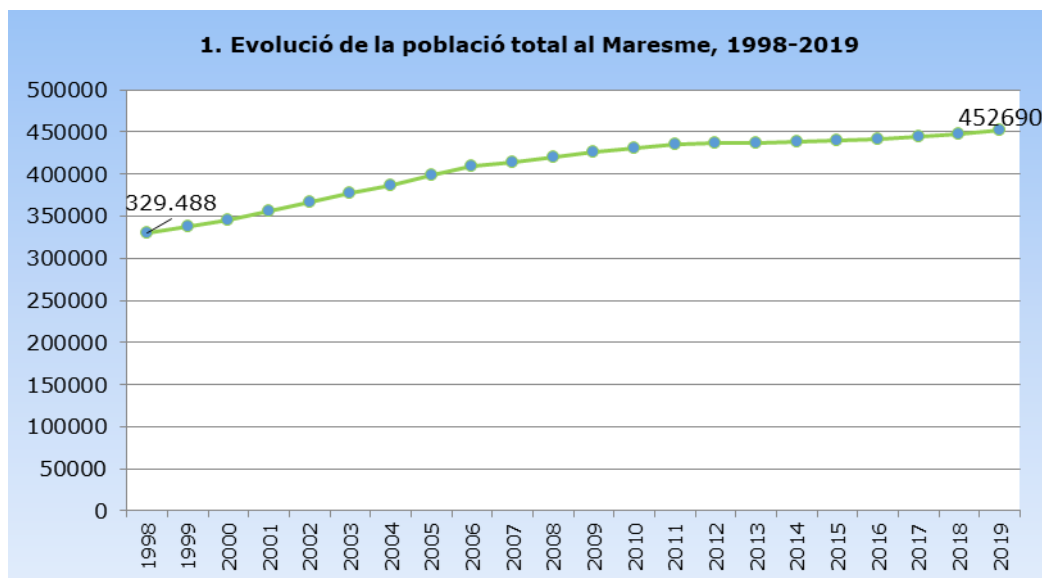
¹³ [Dispuestos, dispuestas y disponibles. Conocimiento, comprensión y actitud para el trabajo socioeducativo con jóvenes](#). Carles Vila. RES, Revista de Educación Social. Núm. 30, Enero-Junio de 2020.

¹⁴ Les dades de població que recollim en aquest i els següent apartats estan extretes de l'[Informe de les realitats juvenils del Maresme 2020](#) i de l'[Informe de les Realitats Juvenils del Maresme 2018. Ampliació, revisió i actualització de dades](#). Observatori de Desenvolupament Local del Maresme i Servei comarcal de Joventut del Maresme. 2019. En la mesura que ha estat possible s'han actualitzat als registres oficials més recents per a 2019.

¹⁵ Enllaç al vídeo de la campanya de promoció turística https://www.youtube.com/watch?time_continue=4&v=1jg3hPgpc0U&feature=emb_logo. Consorci de Promoció Turística de la Costa del Maresme. 2020.

La població del Maresme, en el seu conjunt, ha crescut de manera progressiva en la última dècada.

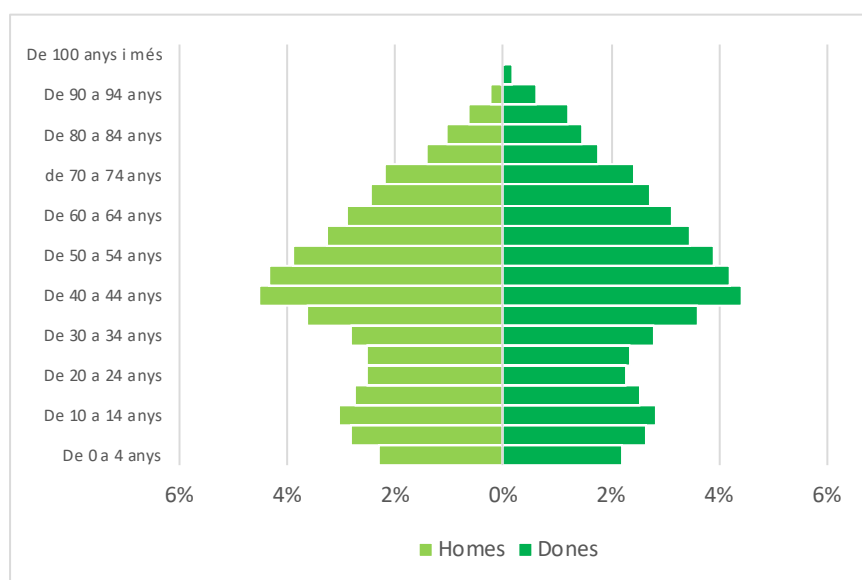
Gràfic 1. Evolució de la població del Maresme, 2008 – 2019

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Maresme. 2020

La distribució de la població per sexe, és equitativa; el 50,6% de les persones de la comarca són dones i el 49,4% són homes, com l'any anterior. En valors absoluts estem parlant de 229.187 dones i 223.503 homes, per tant, d'un diferencial absolut de 5.684 persones entre dones i homes. La piràmide ens mostra que la comarca del Maresme és una comarca envellida. Segons dades de l'Estudi diagnòstic de la Pobresa i la vulnerabilitat social a la comarca del Maresme, un 18,1% de la població empadronada al Maresme tenia 65 o més anys.

Gràfic 2. Piràmide població del Maresme. Any 2020

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Maresme. 2020

Pel que fa les xifres de població per municipis, que recollim en la taula que segueix elaborada per l'Observatori de Desenvolupament Local del Maresme, indiquen que el nombre d'habitants ha augmentat en 29 dels 30 municipis de la comarca i que ha minvat a Canet de Mar. Constatem també que es mantenen els 5 municipis de més de 20.000 habitants; Mataró (128.265), Premià de Mar (28.119), Pineda de Mar (27.273), el Masnou (23.515) i Vilassar de Mar (20.837).

Taula 1

Padró municipal d'habitants. Xifres oficials. Per sexe
Municipis de la comarca. Maresme. 2019

Municipi	Homes	Dones	Total		var. %	var. absoluta
Alella	4.762	5.039	9.801	⬆️	0,38%	37
Arenys de Mar	7.683	8.093	15.776	⬆️	1,56%	243
Arenys de Munt	4.483	4.448	8.931	⬆️	1,05%	93
Argentona	6.132	6.320	12.452	⬆️	1,28%	157
Cabrera de Mar	2.348	2.332	4.680	⬆️	0,34%	16
Cabrils	3.682	3.757	7.439	⬆️	1,24%	91
Caldes d'Estrac	1.426	1.556	2.982	⬆️	4,30%	123
Calella	9.339	9.730	19.069	⬆️	1,82%	341
Canet de Mar	7.068	7.458	14.526	⬇️	-0,39%	-57
Dosrius	2.780	2.701	5.481	⬆️	3,79%	200
Malgrat de Mar	9.280	9.299	18.579	⬆️	0,76%	140
Masnou, el	11.357	12.158	23.515	⬆️	0,75%	175
Mataró	63.637	64.628	128.265	⬆️	1,01%	1.277
Montgat	5.938	6.103	12.041	⬆️	1,88%	222
Òrrius	381	358	739	⬆️	1,23%	9
Palafolls	4.690	4.715	9.405	⬆️	1,61%	149
Pineda de Mar	13.588	13.684	27.272	⬆️	2,30%	613
Premià de Dalt	5.207	5.241	10.448	⬆️	0,18%	19
Premià de Mar	13.704	14.415	28.119	⬆️	0,17%	48
Sant Andreu de Llavaneres	5.424	5.544	10.968	⬆️	0,84%	91
Sant Cebrià de Vallalta	1.764	1.621	3.385	⬆️	1,23%	41
Sant Iscle de Vallalta	687	645	1.332	⬆️	1,45%	19
Sant Pol de Mar	2.604	2.695	5.299	⬆️	2,34%	121
Sant Vicenç de Montalt	3.199	3.208	6.407	⬆️	0,55%	35
Santa Susanna	1.721	1.725	3.446	⬆️	1,92%	65
Teià	3.134	3.263	6.397	⬆️	1,35%	85
Tiana	4.233	4.607	8.840	⬆️	1,50%	131
Tordera	8.722	8.494	17.216	⬆️	1,65%	279
Vilassar de Dalt	4.462	4.581	9.043	⬆️	0,33%	30
Vilassar de Mar	10.068	10.769	20.837	⬆️	0,35%	73
Maresme	223.503	229.187	452.690	⬆️	1,09 %	4.866

Font: Idescat. Padró continu

El 70% dels municipis del Maresme tenen menys de 15.000hab. Tenim que la meitat de la població del Maresme (50,37%) viu en 5 municipis de més de 20.000hab, entre ells la capital de comarca que aglutina el 28,33% de la població. Un 17,02% de la població viu en 10 municipis d'entre 5.000 i 15.000hab, 4 municipis que estan entre 15.000 i 20.000hab. acullen el 15,60% dels habitants, per

la franja d'entre 10.000 i 15.000hab hi ha 5 municipis on hi viu el 13,35% de la població i, finalment, els 6 municipis restants tenen menys de 5.000hab amb un 3,66% de la població maresmenca.

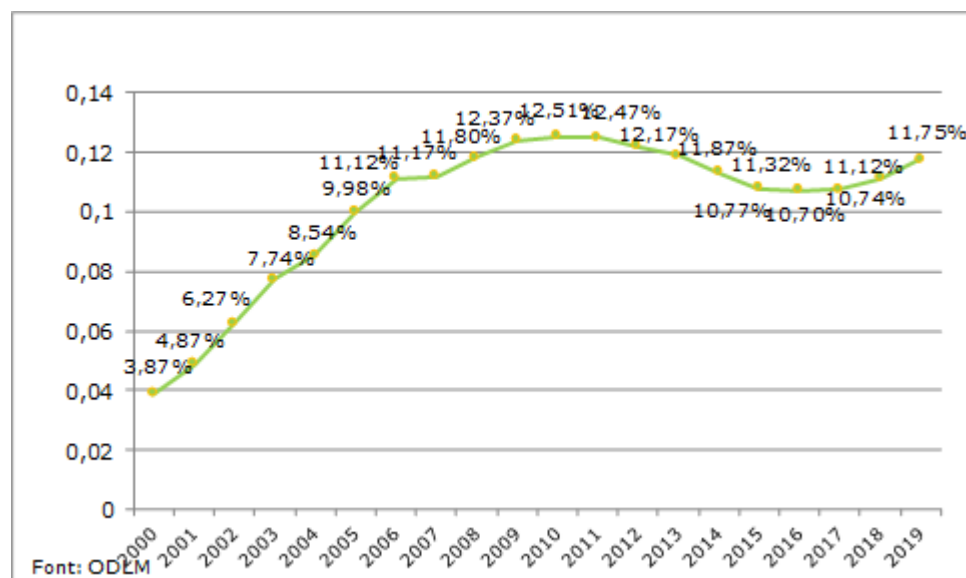
Taula 2. Nombre de municipis per tram poblacional.

Tram població	Núm. de municipis	% població
De 500 a 2.000hab	2	0,46%
de 2.001 a 5.000hab	4	3,20%
de 5.0001 a 10.000hab	10	17,02%
de 10.001 a 15.000hab	5	13,35%
de 15.001 a 20.000hab	4	15,60%
De 20.001 a 50.000hab	4	22,03%
+ de 50.000hab	1	28,33%
Total	30	100,00%

Elaboració pròpia a partir de les dades de població any 2020

Tal i com es recull en l'Informe de les Realitats Juvenils del Maresme, l'estructura de la població s'explica, habitualment, pel creixement vegetatiu. És a dir, per la diferència entre naixements i les defuncions. Ara bé, aquests no són els únics factors que influencien en la composició d'una població; cal sumar-hi (o restar-hi) els moviment migratoris –tant d'entrada com de sortida-, els quals van ser molt rellevants en la primera dècada dels anys 2000, tenint en compte només períodes històrics ben presents i posant en relleu que la gran majoria foren moviments des de l'estranger. I els condicionen de moltes maneres en funció del sexe i l'edat de les persones, en funció del seu origen i, conseqüentment, segons els patrons culturals que els nouvinguts porten amb ells (patrons de fecunditat diferents, patrons diferents segons el gènere, etc...). És obvi doncs, que cal conèixer, també, la població estrangera.

Gràfic 3. Evolució del pes relatiu de la població estrangera. El Maresme, 2000-2019

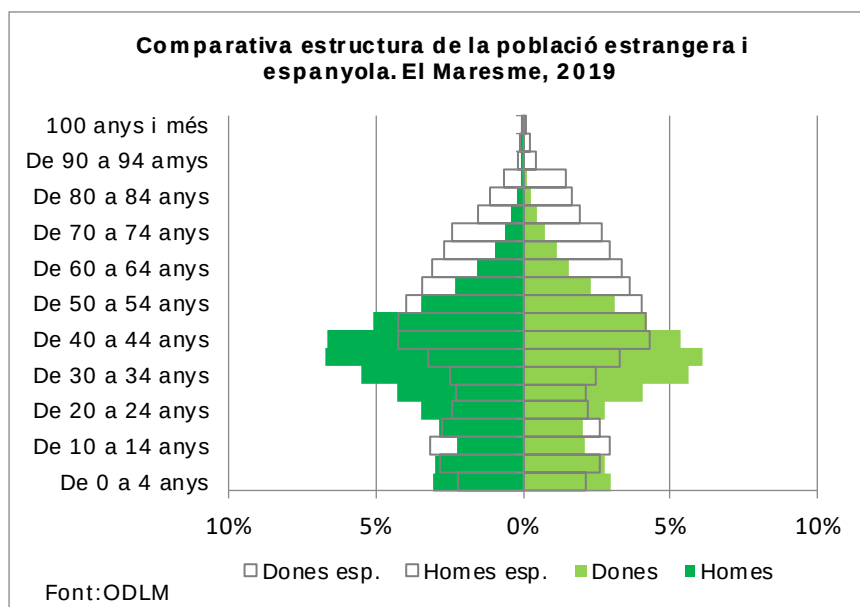

Veiem que després de l'estancament produït a 2017 en els darrers dos anys s'ha produït un lleuger increment del pes de la població estrangera al Maresme.

L'estructura de la població estrangera segueix sent diferent de la vista per l'agregat comarcal i, també, com veurem, de la de nacionalitat espanyola.

Dos trets que destaquen a simple vista són, per una banda, una estructura més jove que la vista per l'agregat comarcal i, per l'altra, un major pes de la població masculina.

Gràfic 4.

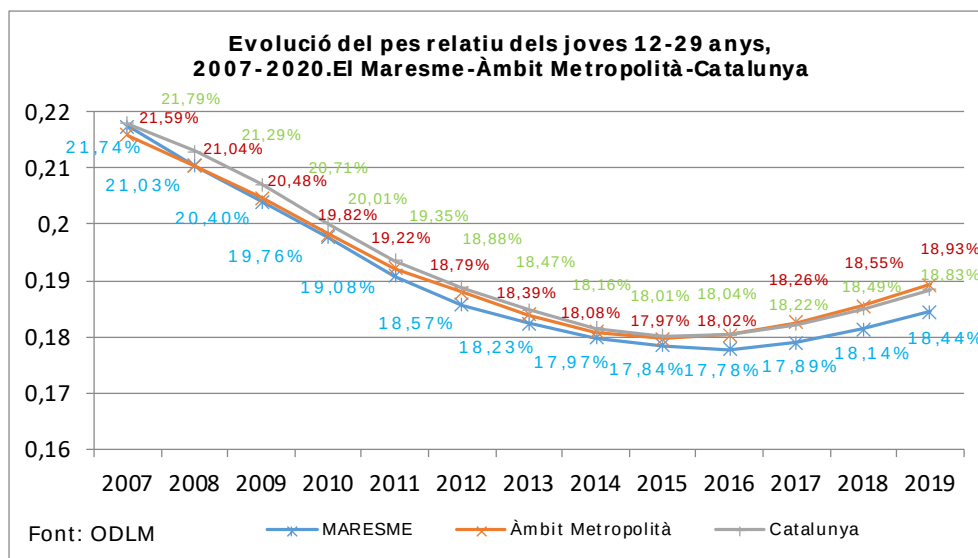

2.2.2 Dades de població en clau jove

Centrem-nos ara en el què ens diuen les dades de població en relació als col·lectius de 12 a 29 anys.

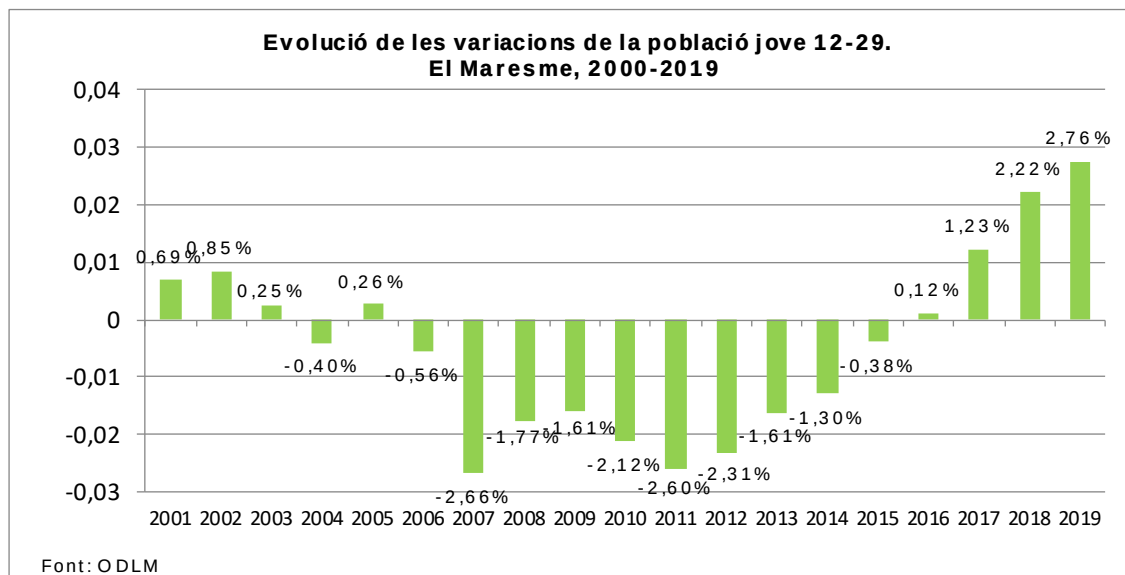
Des l'any 2017 que observem un augment lleu però sostingut d'efectius en els col·lectius juvenil i també del seu pes dins del conjunt de la població. No obstant això, el percentatge del col·lectiu juvenil, al Maresme, respecte a la població total és lleugerament menor que a l'àrea metropolitana i el conjunt del territori català. Per a l'any 2019, 83.462 persones del Maresme tenen entre 12 i 29 anys, el que representa un 18,44% de la població de la comarca. D'aquests un 52,18% són nois i el 47,82% noies.

Gràfic 5.

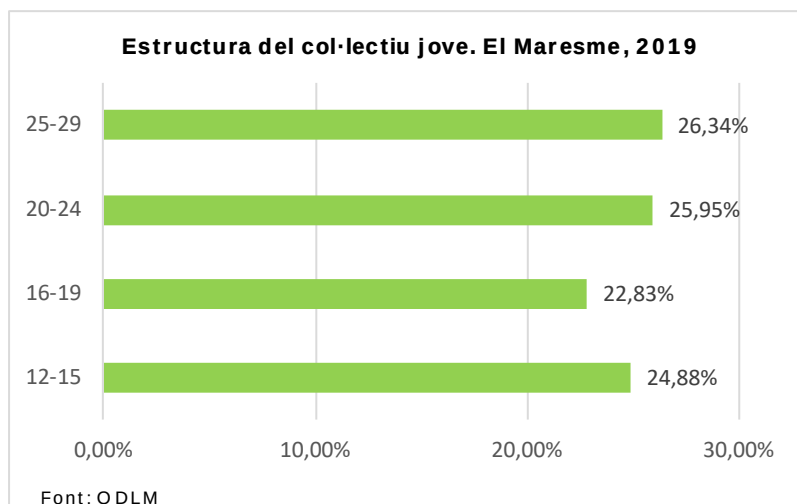
Aquest increment de la població jove representa un increment relatiu al 2019, respecte a 2018, d'un 2,76%. És l'increment més intens de tota la sèrie temporal que considerem.

Gràfic 6

Pel que fa la composició d'aquest col·lectiu juvenil, i com ens podem imaginar dels comentaris del paràgraf anterior, aquesta no és homogènia, tal i com mostra la seva estructura per grups d'edats que il·lustrem en el gràfic següent XXX

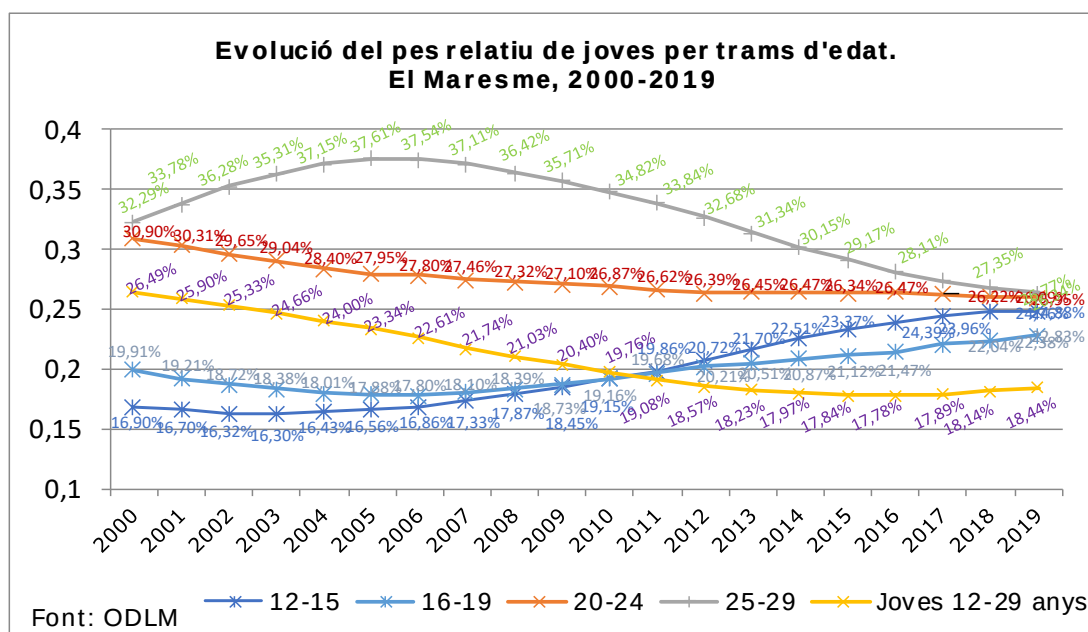
Gràfic 7

El grup 25-29 anys és el més nombrós i representa el 26,34% del col·lectiu. El segueixen, en ordre descendent, el de 20-24 anys que té un pes del 25,95%; és d'un 24,88% el del grup de 12-15 anys i del 22,83% el grup dels 15-19 anys. Constatem doncs, que les diferències entre grups s'han atenuat, tant en relació a la darrera edició amb dades del 2017 com respecte de 10 anys enrere (2007).

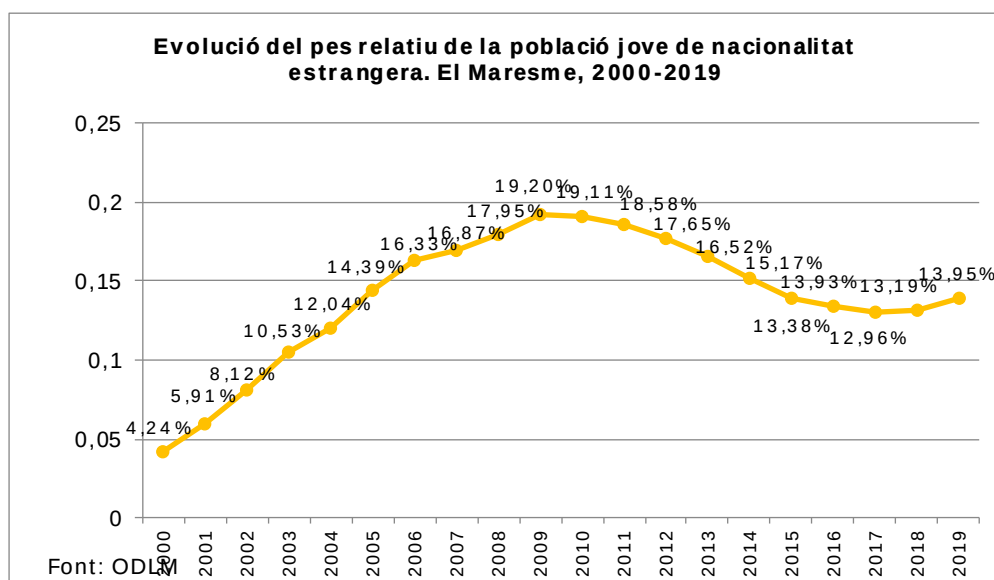
Respecte anys anteriors, el gràfic xxx ens mostra com s'han atenuat les diferències de representativitat entre els grups quinquennals que conformen el col·lectiu jove 16-29 anys, per la pèrdua de pes dels grups 25-29 anys i 20-24 anys i l'augment en els de 12-15 anys i 16-19 anys.

Gràfic 8

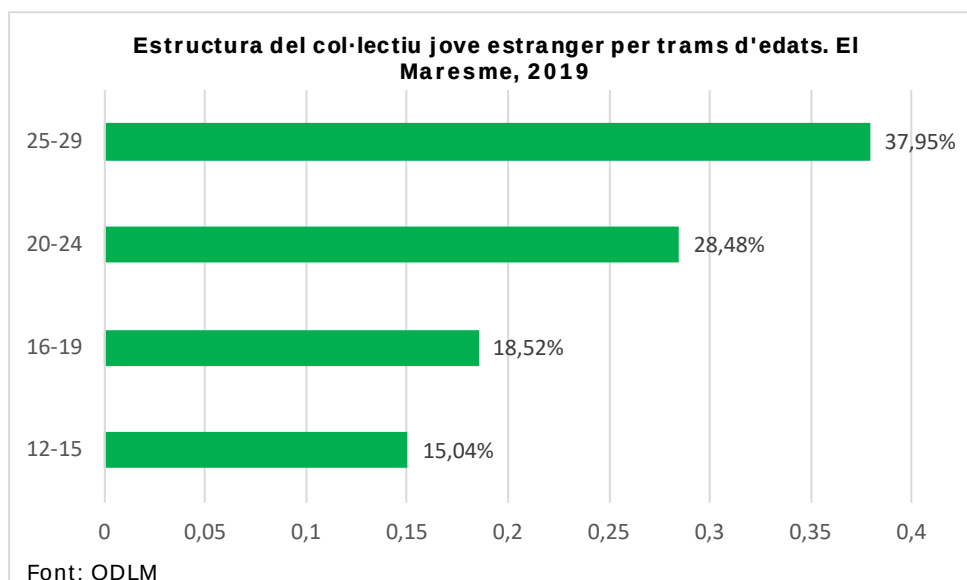
Quan ens fixem en el pes de la població jove estrangera, veiem que igual que passa en el seu conjunt també en el cas de les persones joves, es manté el lleuger increment respecte als anys precedents en què havia disminuït. Així, el 13,95% del col·lectiu jove són persones amb nacionalitat estrangera el qual és 9 punts percentual major que l'any 2000, però més de 5 punts percentuals menor que l'any on el percentatge va arribar al seu pic (2009).

Gràfic 9

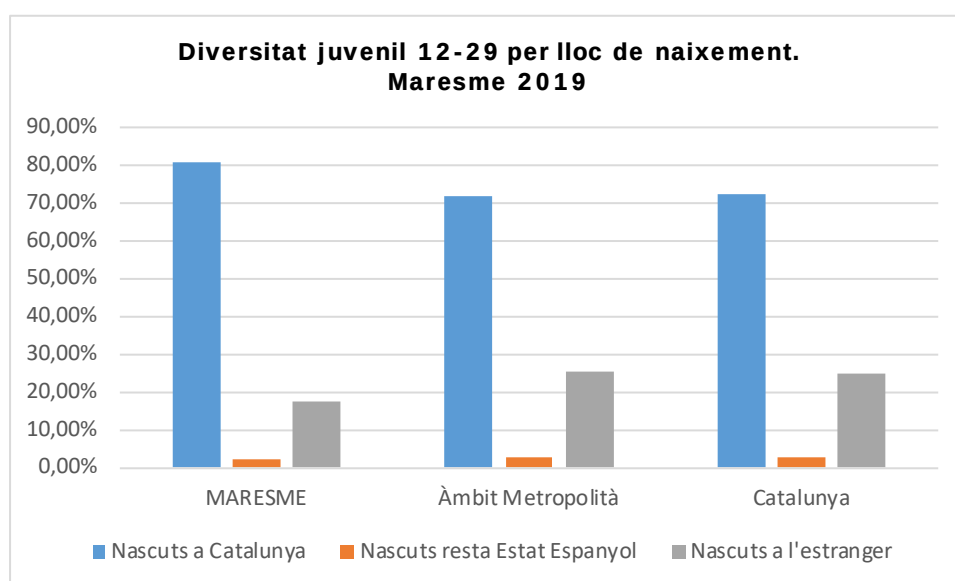
Per trams d'edat veiem que l'estructura del col·lectiu jove estranger és força diferent de la què hem vist per a l'agregat comarcal de població jove. Aquí el tram d'edat 25-29 anys segueix tenint el major pes, amb un 37,95%. El segueix el grup de 20-24 anys amb un pes del 28,48%, el de 16-19 anys amb un 18,52% i el de 12-15 anys que representa el 15,04% del col·lectiu.

Gràfic 10

Tal i com es remarca en l'Informe de les Realitats Juvenils del Maresme 2018, tot i que ens centrem en un col·lectiu, en aquest cas el jove definit per uns trams d'edat, aquest difícilment serà homogeni. Els diferents orígens, cultures, patrons familiars, formes de pensar i transitar per la vida són, entre d'altres, càrregues que es transporten des de petits fins al final de la vida. I que, per tant, cal tenir presents també, en el disseny de qualsevol política pública. Saber doncs que un 13,95% de la població juvenil de la comarca és de nacionalitat estrangera ens ha d'ajudar a perseverar en l'objectiu de fer polítiques per a tothom i, de fet, a entendre la diversitat de la societat. I també hem de tenir present la població nascuda a l'estranger en tant que, en força casos, darrera dels fenòmens d'adquisició i/o concessió de la nacionalitat espanyola hi quedaran les motxilles culturals del seu país d'origen. Un 17,56% de les persones joves empadronades al Maresme són nascudes a l'estranger. Aquest percentatge és notablement més baix que a l'àrea metropolitana i al global del territori català.

Gràfic 11

Font: Observatori de Desenvolupament Local del Maresme. 2020

Sense considerar l'espanyola, les nacionalitats-continent més presents en el col·lectiu jove del Maresme són les africanes (5,79%), les d'Amèrica del Sud (2,36%), les de la resta de la UE (2,16%), Àsia i Oceania (1,73%), Amèrica Central i del Nord (1,14%) i de la resta d'Europa (0,78%).

Taula 3

Estructura de la població juvenil 12-29 anys per nacionalitat-continents. El Maresme, 2019							
Municipi	Espanyola	Resta UE	Resta Europa	Àfrica	Amèrica Central i Nord	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania
Alella	89,88%	3,39%	1,55%	1,44%	0,69%	1,84%	1,21%
Arenys de Mar	84,60%	2,72%	0,72%	6,20%	2,21%	2,97%	0,58%
Arenys de Munt	93,02%	1,10%	0,23%	3,81%	0,29%	1,10%	0,46%
Argentona	94,65%	1,54%	0,28%	1,58%	0,28%	1,01%	0,65%
Cabrera de Mar	94,09%	1,93%	0,54%	1,29%	0,86%	0,86%	0,43%
Cabrils	90,42%	3,12%	0,76%	2,94%	1,18%	1,12%	0,47%
Caldes d'Estrac	80,60%	4,33%	1,32%	2,26%	2,82%	6,40%	2,26%
Calella	78,02%	2,93%	2,37%	6,66%	1,39%	4,29%	4,35%
Canet de Mar	89,88%	1,83%	0,28%	3,33%	0,93%	2,93%	0,81%
Dosrius	86,70%	1,11%	0,37%	10,16%	0,46%	0,65%	0,55%
Malgrat de Mar	85,86%	3,60%	1,12%	4,83%	0,88%	1,96%	1,75%
Masnou, El	88,47%	2,26%	0,73%	3,37%	1,24%	2,35%	1,58%
Mataró	79,96%	1,62%	0,37%	10,99%	1,32%	2,79%	2,96%
Montgat	90,73%	2,24%	1,02%	1,43%	0,71%	1,32%	2,55%
Òrrius	99,22%	0,78%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Palafolls	94,80%	1,79%	0,60%	0,92%	0,49%	1,25%	0,16%
Pineda de Mar	83,32%	2,62%	1,29%	7,36%	1,09%	2,52%	1,81%
Premià de Dalt	90,93%	1,68%	1,28%	3,25%	0,84%	1,38%	0,64%
Premià de Mar	85,32%	1,93%	0,59%	5,97%	1,58%	3,22%	1,40%
Sant Andreu de Llavaneres	88,79%	3,18%	1,02%	2,87%	0,66%	2,78%	0,71%
Sant Cebrià de Vallalta	92,63%	2,27%	0,95%	2,65%	0,19%	0,95%	0,38%
Sant Iscle de Vallalta	94,64%	0,38%	0,00%	3,45%	0,00%	1,53%	0,00%
Sant Pol de Mar	82,92%	2,80%	1,66%	1,97%	3,21%	4,76%	2,69%
Sant Vicenç de Montalt	90,57%	3,02%	1,74%	1,43%	0,53%	1,74%	0,98%
Santa Susanna	84,58%	5,19%	3,82%	1,37%	0,46%	3,21%	1,37%
Teià	92,52%	1,83%	1,41%	1,41%	0,33%	1,66%	0,83%
Tiana	96,62%	0,82%	0,47%	0,35%	0,64%	0,47%	0,64%
Tordera	88,33%	3,30%	0,67%	3,84%	1,59%	1,74%	0,54%
Vilassar de Dalt	93,96%	1,59%	0,55%	1,34%	0,61%	1,28%	0,67%
Vilassar de Mar	91,95%	1,84%	0,56%	1,81%	1,30%	1,86%	0,66%
MARESME	86,05 %	2,16 %	0,78 %	5,79 %	1,14 %	2,36 %	1,73 %
Àmbit Metropolità	79,77 %	3,63 %	1,13 %	3,02 %	2,13 %	4,11 %	3,78 %
Catalunya	79,78 %	4,24 %	1,17 %	4,41 %	1,88 %	3,47 %	2,95 %

Font: Padró continu-IDESCAT i Observatori de Desenvolupament Local del Maresme

Amb la voluntat de parar atenció i posar de relleu els col·lectius de joves que poden trobar-se en situació de major vulnerabilitat, fem un apunt específic, en termes quantitatius, al col·lectiu de joves que han migrat sols (JMS). Segons dades facilitades pel Servei de Ciutadania i Immigració del CCM¹⁶ al mes de juliol de 2020, a la comarca del Maresme hi ha un total de 258 joves que han migrat sols que estiguin vinculats a algun recurs d'acollida. Al conjunt dels municipis on intervenen els/les DCEJ¹⁷ del CCM hi ha acollits un total de 146 joves en centres d'acollida (serveis de primera acollida

¹⁶ DAFO i propostes de treball amb joves que han migrat sols. Servei de Ciutadania i Immigració. Consell comarcal del Maresme. Juliol 2020.

¹⁷ L'equip de dinamitzadors/es cívics/ques per a l'emancipació juvenil (DCEJ) del Consell Comarcal del Maresme, està format per 5 professionals que van ser contractats des del Consell Comarcal del Maresme a finals de desembre de 2019 amb la finalitat de donar cobertura a la necessitat d'emancipació als joves que han migrat sols i que es troben dins del circuit de protecció d'infància, així com també amb aquells joves que es troben fora del circuit i són presents als municipis on duem a terme aquesta tasca. Aquests professionals estan ubicats

i atenció integral i serveis de protecció d'emergència) i un total de 25 joves en pisos d'acollida (pisos d'inserció laboral i llars d'acollida). Quan parlem del Maresme, però caldria afegir entre ambdós tipus de recursos a 47 joves més que es troben acollits als municipis de Mataró i Vilassar de Mar.

Tot i que no disposem d'informació detallada, la majoria d'aquests joves són nois i, en un elevat percentatge, d'edats compreses entre els 15 i els 18 anys.

Tampoc no tenim dades dels joves que, trobant-se en la mateixa situació, estan fora dels recursos d'acollida i no disposen de cap servei que vetlli pel seu benestar i perquè puguin accedir als recursos del territori. Si bé tenim contrastat amb els professionals del CCM i dels ajuntaments que és una realitat present en diversos municipis de la comarca.

Valorem que és una realitat que cal fer visible a la comarca i recollirem més endavant igual que per a la resta del col·lectiu jove les seves necessitats específiques.

2.2.3 Una altra mirada a la nostra comarca

Més enllà de la fotografia geogràfica i demogràfica, per entendre la realitat de les dinàmiques que es generen en un territori i com afecten a la població, fem un apunt d'algunes de les dades que ens aporten d'una banda els informes territorials que s'han elaborat a partir de les dades de l'Enquesta a la joventut de Catalunya de 2017 (EJC17)¹⁸, i, de l'altra, l'estudi de la Diagnosi de la Pobresa i la Vulnerabilitat social a la comarca del Maresme¹⁹. No entrarem en el detall de les dades ni en un anàlisi aprofundit entenent que tot el que aquí recollim està àmpliament desenvolupat i sustentat en els documents referenciats.

Hem volgut fer aquest exercici perquè ens ajuda a posar de relleu com el lloc de residència condiciona d'entrada les oportunitats i dinàmiques, en aquest cas, de la gent jove del Maresme.

Tanmateix, som conscients, tal i com hem apuntat a la introducció que algunes de les dades que presentem s'han vist totalment capgirades pels efectes i conseqüències de la pandèmia que estem patint a nivell global. De ben segur, s'han agreujat les situacions que ja havíem detectat i que recollim seguidament, i al mateix temps, s'han ampliat tant en relació a la diversitat de perfils i col·lectius afectats, com en relació a les situacions i àmbits de vulnerabilitat. Aquesta serà una de

estructuralment al Servei de Ciutadania i Immigració del Consell Comarcal del Maresme i presten els seus serveis als municipis d' Arenys de Mar, Argentona, Caldes d'Estrac, Canet de Mar, Dosrius, Montgat, Palafròls, Sant Andreu de Llavaneres i Sant Iscle de Vallalta.

¹⁸ Anàlisi del territori a partir de l'Enquesta a la joventut de Catalunya 2017. Informes territorials. https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/joventut/observatori_catala_de_la_joventut/enquest_a_joventut_Catalunya/publicacions/informes-territorials/index.html

¹⁹ Estudi elaborat pel Centre d'Estudis Demogràfics per encàrrec del Consell Comarcal del Maresme. 2018-20219. L'estudi s'emmarca en els programes finançats per la Diputació de Barcelona amb els fons de les Meses de concertació 2016-2019 .

les tasques en què caldrà centrar els esforços en el proper any: la detecció, el coneixement i l'atenció a aquestes situacions ampliades de vulnerabilitat.

2.2.3.1 Pobresa i vulnerabilitat social

De les conclusions de la Diagnosi de la Pobresa al Maresme se n'extreu que tenim una comarca amb fortes desigualtats socials i territorials. La comarca conté alguns dels municipis més rics de l'àrea metropolitana i alguns dels més pobres. La meitat dels municipis de la comarca se situen per sota de la renda mitjana provincial. S'observa que, com més al nord de la comarca, els nivells de renda acostumen a ser inferiors, mentre que la major part dels municipis situats al Baix Maresme ostenten valors de renda superiors a la mitjana de la província.

La proporció de població per sota del llindar de la pobresa supera el 20% a 5 dels 30 municipis de la comarca. Una tercera part dels 15 municipis de la província de Barcelona on se supera aquest llindar se situa a la comarca del Maresme. A l'altra banda, tres municipis de la comarca figuren entre els 10 de la província amb ingressos alts. Les diferències per nivell de renda s'intensifiquen quan s'analitza el territori a nivell de secció censal.

Els grups més vulnerables de població els componen les persones migrades, els infants i joves i les persones grans.

La població amb nacionalitat estrangera té un risc de situar-se per sota del llindar de la pobresa fins a quatre vegades superior que el que tenen les persones de nacionalitat espanyola. Les taxes d'ocupació són un 25% més baixes per a la població de nacionalitat estrangera i mostren un elevat grau de temporalitat i estacionalitat. El nivell de formació acadèmica és inferior a la mitjana de la població de nacionalitat espanyola.

Per grups d'edat, la població infantil, els joves i les persones grans són els que presenten un nivell de vulnerabilitat i pobresa més elevats, essent les dones les que se n'enduen la pitjor part. Existeix una forta relació entre pobresa i població infantil, les llars amb infants i joves tenen un risc més elevat d'estar sota el llindar de la pobresa.

En el cas dels i les joves estan especialment afectats pels majors nivells de desocupació i temporalitat. S'apunta el fracàs escolar i l'abandonament prematur dels estudis com una de les principals causes que dificulta la inserció laboral de les persones joves. Dintre del col·lectiu de joves, s'identifica el dels joves que migren sols com un dels que estan més exposats a situacions de pobresa i vulnerabilitat, conjuntament amb les persones amb discapacitat, els migrants en situació administrativa i jurídica irregular i les persones grans.

Les desigualtats territorials també es repeteixen en el comportament de la mortalitat. Així les zones amb pitjors indicadors en la resta d'àmbits analitzats (econòmic, laboral i educatiu), mostren una

mortalitat més elevada. La mortalitat a l'Alt Maresme se situa significativament per sobre de la mitjana de la comarca.

L'estudi de la Diagnosi de la pobresa, identifica que la situació de pobresa en la major part de la població s'ha de concebre com un factor estructural i complex, d'aquí la necessitat d'abordar-lo políticament a nivell estratègic per poder revertir aquestes situacions. L'accés a l'habitatge, sobretot de lloguer, en un context d'increment continuat dels preus i marcat pels desnonaments i les okupacions d'habitatges, es situa, conjuntament la pobresa energètica que ha emergit en els darrers anys, com el gran problema estructural de la comarca a l'hora de pal·liar les situacions de la població en situació de pobresa i major risc de vulnerabilitat social, entre ells els i les joves.

També situa la precarietat laboral com la principal característica de la situació actual del mercat de treball a la comarca. S'ha detectat l'emergència del col·lectiu de "treballadors pobres" en referència als treballadors/es que malgrat disposar d'un ingrés laboral, han de recórrer als ajuts de serveis socials i les entitats del tercer sector per fer front a les despeses bàsiques de subsistència, mèdiques o educatives. S'apunten com a factors d'aquesta situació els contractes temporals, l'estacionalitat i la parcialitat de les jornades laborals. Com a conseqüència d'aquestes situacions de precarietat i inestabilitat laboral s'observa un increment de l'angoixa, l'estrès i l'ansietat que afecten a l'autoestima i la confiança de les persones en sí mateixes. En el cas de les famílies aquestes situacions es transmeten generacionalment i acaben desembocant en veritables problemes de salut mental del conjunt de la família.

2.2.3.2 Desigualtats territorials

En els informes territorials²⁰ s'analitza, a partir de quatre variables territorials dels municipis (àmbit territorial al què pertanyen, grandària poblacional, grau d'urbanització i segregació residencial), com el territori influeix en els hàbits i les condicions de vida de les persones joves al voltant de 7 eixos temàtics:

- Les trajectòries educatives i la formació de la població jove.
- L'ocupació i les condicions en què la població jove s'insereix en el mercat laboral.
- Les condicions socials, el risc de pobresa i les privacions materials entre la població jove.
- L'emancipació i les estructures familiars.
- Les condicions de salut, entorn i barri.
- La participació de la població jove en la vida pública i ciutadana.

D'acord amb les variables territorials fixades els municipis de la nostra comarca queden classificats tal i com recull la taula següent.

²⁰ S'han usat les dades de l'Informe [Diversitat espacial entre la Joventut Catalana](#).

Taula 4. Municipis del Maresme segons característiques territorials.

Municipi	Grau d'urbanització	Grandària poblacional (2017)	Població del municipi en Seccions Censals vulnerables (%)
Alella	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Arenys de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Arenys de Munt	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
Argentona	Zona semi urbana o intermèdia	10.000 - 50.000	0
Cabrera de Mar	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Cabrils	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Caldes d'Estrac	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Calella	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	14,5
Canet de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Dosrius	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
el Masnou	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Malgrat de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Mataró	Zona densament poblada	> 50.000	21,3
Montgat	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Òrrius	Zona semi urbana o intermèdia	<2.000	0
Palafolls	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Pineda de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	13,1
Premià de Dalt	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	26,2
Premià de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	26,4
Sant Andreu de Llavaneres	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Sant Cebrià de Vallalta	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
Sant Iscle de Vallalta	Zona escassament poblada	<2.000	0
Sant Pol de Mar	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Sant Vicenç de Montalt	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Santa Susanna	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
Teià	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Tiana	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Tordera	Zona semi urbana o intermèdia	10.000 - 50.000	0
Vilassar de Dalt	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Vilassar de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0

Font: Annexos estadístics Informe diversitat espacial de la joventut catalana. Enquesta a la Joventut de Catalunya 2017

Exposem algunes dades que ens ajuden a introduir i a situar alguns aspectes que tractarem més endavant en analitzar les problemàtiques i necessitats de la gent jove.

Si aterrem l'anàlisi **en relació a la grandària del municipi**, per al que afecta a la nostra comarca, els informes territorials classifiquen els municipis en 4 franges de població: menys de 2.000hab, entre 2.000 i 10.000hab; entre 10.000 i 50.000hab; i, més de 50.000hab. El gruix de municipis de la comarca (27 dels 30) es troben en les dues franges del mig, és a dir, entre els 2.000 i els 50.000hab. Veurem com aquesta anàlisi complementa i matisa les aportacions extretes de la Diagnosi de la pobresa i la vulnerabilitat social a la comarca del Maresme a què ens hem referit anteriorment.

En relació al **grau d'urbanització** els municipis del Maresme estan ubicats, majoritàriament²¹, en dues de les categories possibles les zones intermèdies o semiurbanes i les zones densament poblades.

Presentem les dades més rellevants que mostra l'informe a partir d'una visió conjunta de l'estat dels indicadors en funció de la grandària del municipi i del grau d'urbanització. Veurem que en molts casos les conclusions convergeixen per a les dues categories d'anàlisi, en canvi, en algun dels indicadors es donen valors contraposats. Caldria, fer una feina acurada de baixar i aterrar les dades concretes per cadascun dels municipis i fer l'esforç d'identificar quina és la realitat atès que els informes mostren tendències a nivell de Catalunya i en relació a la mostra de l'EJC, no ens ha estat possible fer aquest exercici, però creiem que la informació aportada facilita la identificació d'aspectes en els què ens hem de fixar a l'hora de generar intervencions en els diferents municipis.

Així doncs, com hem vist al punt 2.2.1 d'Estructura de municipis i població, a la comarca del Maresme tenim 2 municipis de menys de 2.000hab que es troben en la franja de més petits. I, alhora cadascun d'ells està ubica en una zona diferent pel grau d'urbanització:

Taula 5

Municipi	Grau d'urbanització	Grandària poblacional (2017)	Població del municipi en Seccions Censals vulnerables (%)
Òrrius	Zona semi urbana o intermèdia	<2.000	0
Sant Iscle de Vallalta	Zona escassament poblada	<2.000	0
Els joves dels municipis de menys de 2.000hab, en molts aspectes gaudeixen de millors condicions de vida. Pel fet que cadascun dels municipis es troba classificat en una zona diferent en relació al grau d'urbanització, ens centrarem només en els atributs detectats en l'anàlisi de grandària poblacional ²² . Els podem resumir en:			

²¹ Només el municipi de Sant Iscle de Vallalta es troba en la classificació de zona escassament poblada.

²² Insistim en que aquests atributs són els extrets pel conjunt de Catalunya i en relació a la mostra de l'Enquesta a la Joventut de Catalunya 2017, per tant, els prenem com una primera orientació que cal aterrar i contrastar

- % més alts de permanència en el sistema educatiu.
- % més alts de joves que cursen estudis superiors.
- sembla que la situació laboral no ha estat tant colpida per la crisi econòmica.
- s'emancipen més (costos vida i vivenda més baixos) i tenen descendència abans.
- estan per sobre la mitjana catalana en relació a l'absència del risc de pobresa, salut percebuda i satisfacció amb la vida.
- tenen les taxes d'associacionisme i participació electoral més altes.
- depenen molt més el transport privat i fan més desplaçaments fora del municipi.

La franja de 2.000 a 10.000hab és la que aplega un major nombre de municipis a la nostra comarca, un total de 14.

Tenim 4 municipis d'entre 2.000 i 10.000 hab que estan a la categoria de municipis semiurbans o zones intermèdies:

Taula 6

Municipi	Grau d'urbanització	Grandària poblacional (2017)	Població del municipi en Seccions Censals vulnerables (%)
Arenys de Munt	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
Dosrius	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
Sant Cebrià de Vallalta	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
Santa Susanna	Zona semi urbana o intermèdia	2.000 - 10.000	0
La població jove que resideix en municipis d'entre 2.000 i 10.000 hab presenta molts indicadors per sota de la mitjana catalana: Per aquests municipis, la situació dels i les joves, tant des de la perspectiva de la grandària municipal com des del grau d'urbanització, es detecten un seguit de trets coincidents: • permanència al sistema educatiu baixa (per la inserció laboral ràpida) amb etapes formatives més aviat curtes. El % de joves sense la formació obligatòria és d'un 11,1% i la proporció de persones joves amb estudis universitaris està 7 punts per sota de la mitjana catalana, essent la proporció més baixa de joves amb formació superior. • inserció laboral en unes condicions de precarietat importants: alta taxa de temporalitat laboral, baixa proporció de joves que ocupen llocs de treball de la categoria de professionals, gerents i directors. Les estructures productives tenen poc valor afegit amb alta temporalitat. • elevada taxa d'emancipació i una proporció important de joves entre 25 i 34 anys amb descendència. • l'indicador del risc de pobresa està per sobre de la mitjana catalana (27,7%) • les taxes d'associacionisme són baixes, però la participació electoral i en actes reivindicatius és de les més altes. • mostren una elevada dependència de transport privat i es desplacen més fora del municipi i àmbit territorial. L'anàlisi de la salut percebuda i la satisfacció amb la vida presenta dades contradictòries per cadascuna de les dues perspectives d'anàlisi és per tant un aspecte a contrastar de forma específica en cadascun dels municipis.			

amb la realitat de cadascun dels municipis, i, tenim present que en alguns casos la realitat pot ser oposada a la que recullen els informes territorials.

Els altres 10 municipis d'entre 2.000 i 10.000 hab estan ubicats en la categoria de zona densament poblada:

Taula 7

Municipi	Grau d'urbanització	Grandària poblacional (2017)	Població del municipi en Seccions Censals vulnerables (%)
Alella	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Cabrera de Mar	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Cabrils	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Caldes d'Estrac	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Palafolls	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Sant Pol de Mar	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Sant Vicenç de Montalt	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Teià	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Tiana	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Vilassar de Dalt	Zona densament poblada	2.000 - 10.000	0
Per a aquest gruix de municipis, les situacions detectades des de l'anàlisi de la grandària municipal i des de la perspectiva del grau d'urbanització són força contradictòries entre sí, i, si aterrem a la realitat comarcal del Maresme, pel que hem copsat en l'Informe de les realitats juvenils del Maresme 2020, no es corresponen amb la realitat descrita en els informes territorials per cap de les dues perspectives. Així doncs, recollim aquells trets que són coincidents en ambdós anàlisis: • el % de joves emancipats/des és el més baix i, la població jove emancipada, ho està majoritàriament sense descendència. • les taxes d'associacionisme són baixes. En la resta de criteris caldria fer un exercici, municipi a municipi, per extreure quina és la situació concreta a la nostra comarca, que com hem vist abans, presenta situacions molt polaritzades a nivell de renda de la població, vulnerabilitat social i pobresa, així com en relació a la tipologia d'activitat econòmica.			

Entre 10.000 i 50.000hab trobem 13 municipis. Dels quals 2 estan en la categoria de zones semiurbanes o intermèdies

Taula 8

Municipi	Grau d'urbanització	Grandària poblacional (2017)	Població del municipi en Seccions Censals vulnerables (%)
Argentona	Zona semi urbana o intermèdia	10.000 - 50.000	0
Tordera	Zona semi urbana o intermèdia	10.000 - 50.000	0
En aquest grup de municipis, tant per grandària territorial (entre 10.000 i 50.000 hab), com per grau d'urbanització, trobem que els aspectes coincidents són: - La proporció de joves que estudien és elevada però hi ha una proporció més baixa de joves amb formació superior. - la proporció de joves ocupats/des en categories de professionals, gerents o directors està per sota de la catalana. - la salut percebuda i la satisfacció amb la vida és inferior a la mitjana catalana, - hi ha una proporció alta de joves emancipats/des i amb descendència,			

Els 11 municipis restants d'entre 10.000 i 50.000 hab estan a la categoria de zones densament poblades:

Taula 9

Municipi	Grau d'urbanització	Grandària poblacional (2017)	Població del municipi en Seccions Censals vulnerables (%)
Arenys de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Calella	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	14,5
Canet de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
el Masnou	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Malgrat de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Montgat	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Pineda de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	13,1
Premià de Dalt	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	26,2
Premià de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	26,4
Sant Andreu de Llaveneres	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0

Vilassar de Mar	Zona densament poblada	10.000 - 50.000	0
Els trets més significatius i coincidents que s'identifiquen des de les dues perspectives d'anàlisi per a aquests municipis són: • les condicions socioeconòmiques i el risc de pobresa són més elevats en aquest grup de municipis, presentant la taxa més alta de joves amb risc de pobresa, amb dificultats tant econòmiques com per emancipar-se • la proporció de joves que estudien és però de les més altes de Catalunya, i destaca la proporció de persones joves amb estudis superiors • la taxa de temporalitat laboral és més baixa que la mitjana catalana, • el % de joves emancipats/des és més baix i, amb més joves emancipats sense descendència. • les persones joves que viuen en aquesta municipis són les que pitjor valoren la pròpia salut i la satisfacció amb la vida, especialment pels joves que se senten angoixats o deprimits. • els indicadors de participació en general són més baixos que a les zones menys densament poblades. • l'ús del transport privat està per sota de la mitjana catalana, segurament perquè hi ha major disponibilitat de transport públic. També és desplaçen menys fora del municipi.			

Només la capital de comarca, supera els 50.000hab.

Taula 10

Municipi	Grau d'urbanització	Grandària poblacional (2017)	Població del municipi en Seccions Censals vulnerables (%)
Mataró	Zona densament poblada	> 50.000	21,3
Aquestes poblacions ja tenen les pautes de característiques de les grans ciutats. Les característiques coincidents en les dues perspectives d'anàlisi són: • feines que requereixen una alta qualificació. Destaca el % de joves que treballen ocupen llocs de categoria de professional, gerent o direcció, categoria relacionada amb els llocs de treball qualificats. • la taxa de temporalitat laboral és inferior a la catalana • molta polarització i disparitat de situacions, amb joves que pateixen algunes de les situacions més adverses i amb una alta proporció de joves amb risc de pobresa • la proporció de joves que estudien és inferior que als municipis més petits, alhora que destaca la polarització de la situació dels i les joves en relació als estudis: la proporció de joves sense estudis obligatoris és de les més altes de Catalunya, i per contra, hi ha una major proporció de persones joves amb estudis superiors. • la població jove no emancipada és la més alta de totes les grandàries municipals (cost de vida i vivenda més alt). Els joves emancipats ho fan normalment sense descendència. • l'ús del transport privat està per sota de la mitjana catalana, segurament perquè hi ha major disponibilitat de transport públic.			

Una altra font d'informació que ens permet conèixer amb més detall l'existència de desigualtat territorials són els **Plans locals de Joventut dels ajuntaments de la comarca**. En ells també es fa referència, tot i que en menor mesura, a determinats aspectes vinculats a les desigualtats territorials i com afecten i condicionen la situació dels i les joves. En general, s'apunta que les **principals problemàtiques per als i les joves** que es generen **en relació a l'organització territorial dels municipis del Maresme**, venen determinades pel fet que molts municipis del

Maresme són vistos com a pobles dormitori, alguns d'ells amb una alta dispersió territorial per l'existència d'urbanitzacions i/o barris allunyats del centre. Aquest fet dificulta per sí sol l'accés als recursos i serveis municipals per part de la població que viu allunyada del nucli del poble i no disposa de mitjà de transport propi, com és el cas de les persones joves. Per les característiques urbanístiques, també hi ha dificultats per la mobilitat en l'espai públic.

D'altra banda, en el cas dels municipis que no disposen d'un centre educatiu de secundària, els i les joves han de marxar fora del seu poble a partir dels 12 anys, fet que suposa un trencament en la vivència i vinculació dels adolescents i joves amb els recursos i espais juvenils del municipi.

2.2.4 Serveis locals de joventut

Volem concloure aquesta mirada sobre la nostra comarca presentant també els principals protagonistes i aliats del SCJ en l'impuls i desenvolupament de les polítiques de joventut: els Serveis Locals de Joventut (SLJ) dels ajuntaments de la comarca. Com veurem, en un territori com el Maresme, l'existència dels SLJ municipals és imprescindible per al desenvolupament de polítiques de joventut.

Els Serveis locals de joventut municipals són, igual que el comarcal, els òrgans tècnics assignats a les regidories de joventut des dels que s'impulsen, coordinen i s'executen moltes de les polítiques de joventut als ajuntaments. Igual que passa amb el SCJ, malgrat el nom, la majoria d'ajuntaments no tenen creat el SLJ com a servei municipal²³.

Abans però d'entrar de ple en aquesta presentació posem de nou en relleu que la visió del SCJ envers als serveis municipals que treballen amb joves és àmplia, i que, malgrat que els nostres interlocutors directes són els Serveis Locals de Joventut i els i les professionals que hi estan adscrits, vetllem per incorporar la interdepartamentalitat en el treball amb els ajuntaments. Per tant, tot i que no tenim la capacitat d'incorporar el detall de tots els serveis municipals que treballen amb joves a la comarca fem esment que les intervencions des dels serveis d'ocupació, educació, serveis socials, igualtat, immigració, etc. també són objecte del nostre coneixement i que vetllem per integrar-los a la nostra xarxa de treball en aquells aspectes que els afecten.

Centrant-nos doncs en els SLJ, tenim que els 30 municipis del Maresme disposen de Regidoria de joventut, i que 29 disposen de SLJ. Només un municipi de la comarca no compta de forma explícita amb cap referent que actuï a nivell tècnic²⁴, i per tant, podem dir que no disposa de Servei Local de Joventut com a tal.

²³ No disposem de la informació detallada de quins SLJ estan o no creats a nivell municipal.

²⁴ Entenem per referent que actuï a nivell tècnic, que l'ajuntament disposa de com a mínim un/a professional (diferent del regidor/a) que té l'encàrrec i el reconeixement explícit del govern municipal, de programar i executar accions per a joves de forma continuada en el temps, de coordinar-se amb altres serveis municipals per la planificació i realització d'accions adreçades a joves, així com participar en espais de treball tècnics en matèria de joventut a nivell supramunicipal i amb la resta de serveis locals de joventut del territori.

La funció dels SLJ

La Llei 33/2010 de polítiques de joventut detalla en el seu article 13.1 les actuacions que poden dur a terme els municipis en matèria de joventut per complementar l'actuació de la Generalitat de Catalunya:

- a) Elaborar plans locals en matèria de polítiques de joventut, amb l'assessorament, si ho requereixen, de l'Agència Catalana de la Joventut.
- b) Detectar i estudiar les necessitats en matèria de joventut dins llur àmbit territorial.
- c) Promoure l'emancipació de les persones joves en llur àmbit territorial i d'acord amb llur marc competencial.
- d) Afavorir la participació juvenil en la vida política, social, econòmica, educativa i cultural de llur municipi.
- e) Afavorir i promoure l'associacionisme juvenil i la creació de consells locals de joventut en l'àmbit territorial del municipi.
- f) Crear i gestionar els serveis necessaris per a l'execució de les polítiques de joventut dins el municipi.
- g) Gestionar les polítiques de joventut com a conseqüència de convenis i d'altres instruments de col·laboració que, amb aquesta finalitat, subscriuin amb la Generalitat.

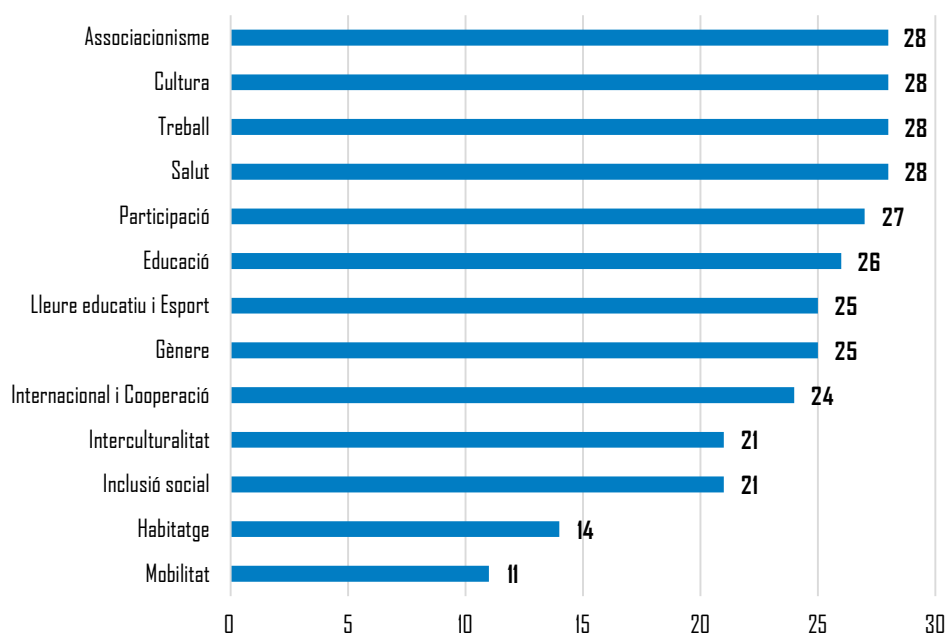
Igual que en el cas de les funcions adreçades a les administracions supramunicipals, són grans enunciats. Per veure com s'aterren a la nostra realitat ens fixarem amb les dades de l'Enquesta de municipis i comarques 2016-2017 i en els resultats de la taula comarcal de joventut per a l'elaboració del Pla d'actuació territorial de joventut 2020 (PATJ).

L'enquesta, que va ser contestada per 28 municipis de la comarca, pregunta als municipis si desenvolupen actuacions en matèria de joventut per a àmbits concrets d'intervenció. Tots els municipis que van contestar l'enquesta desenvolupen polítiques de joventut en els àmbits de l'associacionisme, la cultura, el treball i la salut. A continuació trobem les polítiques en l'àmbit de la participació (27), l'educació (26), el lleure educatiu i l'esport (25), el gènere (25), i l'àmbit internacional i de cooperació (24). Per contra, els àmbits en què treballen menys municipis són els de la inclusió social (21), la interculturalitat (21), la mobilitat (11) i l'habitatge (14).

Segueixen, per tant, tenint forta incidència els àmbits tradicionalment associats a joventut, com la cultura i el lleure, tot i que és destacable l'avenç que han experimentat aquells àmbits vinculats a l'autonomia i l'emancipació de les persones joves, com són l'educació, el treball i la salut. També les polítiques vinculades a la potenciació de la participació i l'associacionisme compten amb una forta presència als municipis del Maresme. Al mateix temps, si observem les dades a nivell català²⁵, veiem els aspectes més transversals i que tenen més a veure amb els eixos de desigualtat també tenen una presència rellevant als municipis de la comarca.

²⁵ Podeu veure el resum de les dades a nivell català a la infografia de l'enquesta https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/JOVENTUT_documents/arxiu/publicacions/col_aportacions/Infografia_Enquesta_Municipis.pdf. Observatori Català de la Joventut 2018.

Gràfic 12 Àmbits d'actuació de les polítiques locals de joventut

Font: Enquesta de municipis i comarques 2016-2017, DGJ

D'altra banda, a la taula comarcal realitzada l'any 2017 en el marc del procés d'elaboració del Pla d'actuació territorial en polítiques de joventut 2020, els ajuntaments van prioritzar la necessitat d'intervenció en el conjunt de les problemàtiques i necessitats juvenils més destacades a nivell català. Cadascun dels 23 ajuntaments participants a la taula va indicar la seva prioritat d'intervenció escollint tres de les problemàtiques presentades. Es van realitzar tres dinàmiques de priorització segons l'àmbit territorial d'intervenció: municipal, comarcal i català.

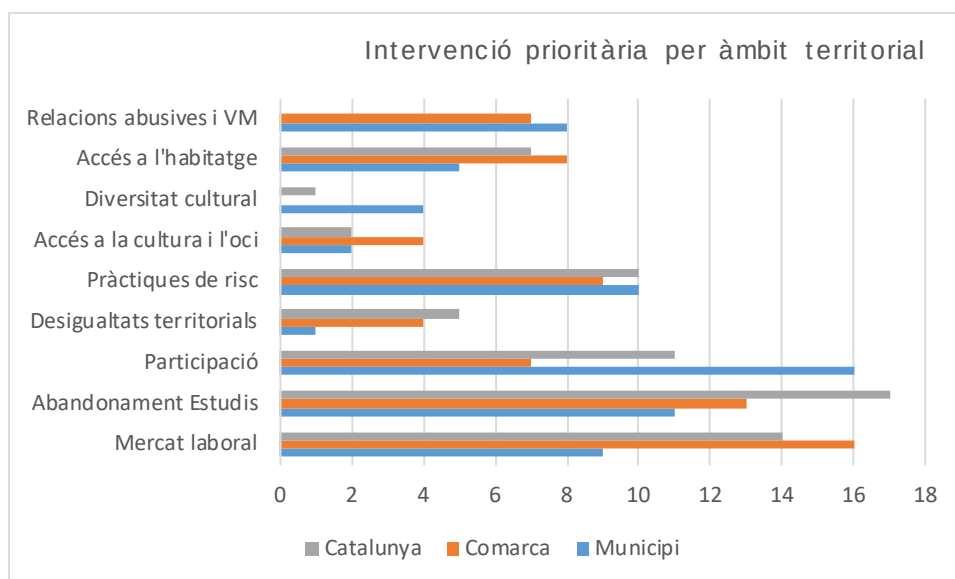
Les problemàtiques presentades als ajuntaments foren aquestes:

- a) El desavantatge dels joves en el mercat laboral, amb taxes d'atur molt elevades i un empitjorament de les condicions laborals.
- b) L'abandonament prematur dels estudis i el fracàs escolar, que accentua la situació de vulnerabilitat i risc d'exclusió social de determinats col·lectius de joves.
- c) La relativa implicació en mecanismes tradicionals i institucionals de participació d'una part important de les persones joves, que provoca sovint una desconexió entre l'Administració i el col·lectiu juvenil.
- d) Les desigualtats territorials en les possibilitats de desenvolupament del projecte de vida de les persones joves.
- e) Les pràctiques de risc que afecten a la qualitat de vida de les persones joves i a les seves condicions de desenvolupament personal.
- f) Les dificultats d'accés de les persones joves a les activitats culturals i d'oci dels municipis i les comarques.
- g) Dificultats en la gestió de la diversitat cultural i d'origen.

- h) Problemes en l'accés a l'habitatge i l'emancipació domiciliària.
- i) Problemes envers les relacions abusives i les violències masclistes.

Del treball realitzat, se'n van extreure les següents prioritats per cadascun dels àmbits territorials:

Gràfic 13

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la taula comarcal del PATJ 2020

Podem veure que les problemàtiques sobre les que els ajuntaments veuen més prioritari intervenir directament des de l'àmbit municipal, són en primer lloc les vinculades a la poca participació i implicació de les persones joves en les dinàmiques del municipi; l'abandonament prematur dels estudis i el fracàs escolar es situa en el segon de prioritat i les pràctiques de risc relacionades amb la salut i la qualitat de vida ocupa el tercer lloc per a les intervencions municipals. Seguidament es situa les dificultats d'accés al mercat laboral i l'atur juvenil i les relacions abusives i les violències masclistes entre les persones joves. Aquesta priorització és totalment coherent i complementària a les dades que hem observat anteriorment de l'enquesta de municipi i comarques.

Quan els ajuntaments prioritzen sobre **quines problemàtiques són més prioritàries per a la intervenció comarcal**, l'ordre de prioritats canvia en alguns casos de forma substancial. En primer lloc es valora que a nivell comarcal és prioritari atendre la situació laboral de les persones joves, en segon i tercer lloc respectivament la intervenció comarcal hauria de prioritzar l'abandonament dels estudis i l'atenció a les pràctiques de risc a nivell de salut, seguit de l'accés a l'habitatge i les relacions abusives i les violències masclistes entre joves.

Així doncs amb dos moments i eines diferents, podem visualitzar que els SLJ aposten per fer front a les principals problemàtiques que han d'afrontar les persones joves, i ho fan desplegant diferents espais, recursos i serveis adreçats a joves i usant les metodologies de l'educació no formal, de l'acompanyament socioeducatiu, de l'educació social, el treball i l'animació sociocultural i la dinamització comunitària, entre d'altres.

Plans Locals de Joventut

Els Serveis Locals de Joventut, com diu la Llei 33/2010, entre les seves funcions poden elaborar Plans Locals de Joventut. D'acord amb el PNJC, els PLJ han de permetre fer polítiques integrals de joventut des de la proximitat municipal. Ha de ser una eina de treball que respongui a les circumstàncies pròpies de cada realitat i ha de concretar els objectius del PNJCat adaptant-los al seu context. Els plans locals de joventut representen el marc estratègic que dona cobertura i sentit a les polítiques de joventut, i, seguint amb el text del PNJC, des d'aquest punt de vista no té importància quina és la grandària del municipi. Les polítiques de joventut han de respondre en tota circumstància a un diagnòstic de la situació, un disseny i una planificació estructurats i un model d'avaluació, emmarcats en l'àmbit estratègic del PNJCat.

Al Maresme d'acord amb les dades del SCJ, dels 30 municipis, 20 -un 67% - disposa d'un pla Local de Joventut vigent a 2020.

Segons dades Enquesta de municipis i comarques elaborada per l'Observatori català de la Joventut²⁶, hi ha una tendència general per part dels ajuntaments del Maresme a considerar que els PLJ contribueixen a millorar el coneixement dels problemes i la situació de les persones joves, que contribueixen a millorar el contingut de les polítiques de joventut, i que contribueixen a millorar la metodologia de les polítiques de joventut. Així, la majoria de municipis ha contestat que estan "més aviat d'acord" amb cada una d'aquestes afirmacions. De forma complementària, i en relació al paper que desenvolupen les persones joves en el disseny i desenvolupament del PLJ, la majoria de municipis consideren que les persones joves disposen d'algun espai i/o instrument per fer propostes respecte el Pla.

Tanmateix, el fet que no es disposi de PLJ no implica que no es desenvolupin polítiques de joventut al municipi, i que aquestes no siguin de qualitat. La complexitat i la gran i intensa dedicació que suposa per als i les professionals de joventut l'elaboració d'un PLJ, sumat a la falta de recursos humans i/o econòmics minva les opcions dels ajuntaments de poder disposar d'un PLJ que s'ajusti a les seves necessitats i els permeti endreçar, revisar i reorientar les actuacions que duen a terme des d'un plantejament més estratègic i a llarg termini, i fer-ho de manera participada amb els i les joves i la resta d'agents del seu territori.

Malgrat el suport desplegat per la Diputació de Barcelona per facilitar als ens locals la tasca d'elaboració dels PLJ, malgrat l'orientació i l'acompanyament facilitat per la DGJ i el CCM per al disseny de plans i projectes de joventut, l'elaboració d'un PLJ excedeix, en molt, la dedicació i disponibilitat dels professionals per assumir-la en el dia a dia de la seva feina. S'han de revisar els suports de les administracions supramunicipals i/o les eines de planificació demanades per tal que siguin assumibles amb la resta de tasques i funcions dels equips de joventut.

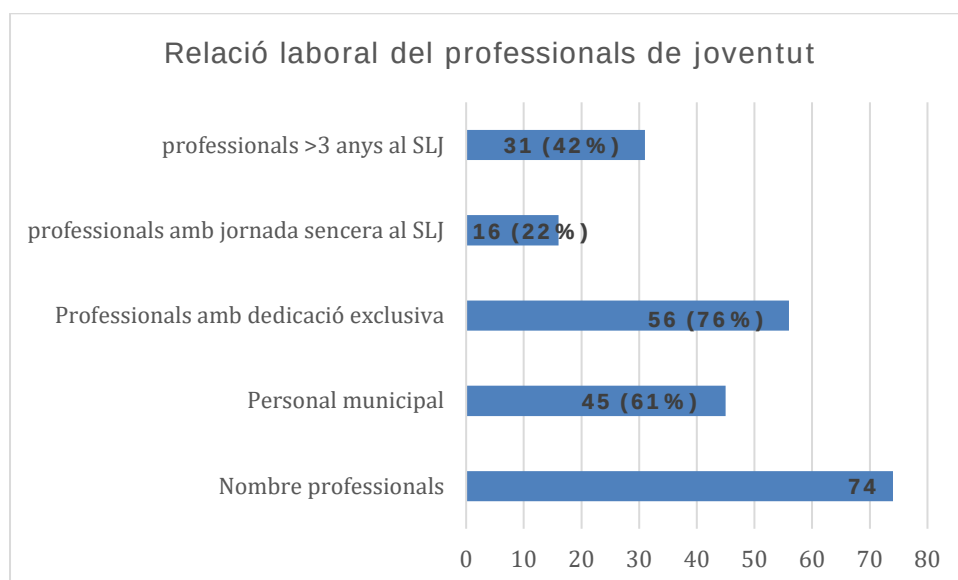
²⁶

https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/joventut/observatori_catala_de_la_joventut/enquestes-a-a-municipis-i-comarques-de-catalunya/publicacions/

Els i les professionals de joventut al Maresme

Darrera dels SLJ hi ha els i les professionals de joventut. A efectes d'aquest pla comarcal, definim com a professionals de joventut aquells/es, que independentment de la seva categoria professional i relació laboral amb l'ajuntament (poden ser professionals externs a l'ajuntament), depenen orgànicament de la regidoria de joventut²⁷ (encara que no sigui de forma exclusiva) i tenen assignades unes funcions directes i explícites de treball amb joves. A la comarca tenim, segons dades del mes d'abril de 2020, 74 professionals que estan adscrites als Serveis de Joventut de manera directa²⁸, i 5 que a nivell comarcal estan vinculades a Serveis juvenils d'àmbit comarcal (2 tècniques al SCJ, 1 professional del Servei de Mobilitat Internacional Jove del Maresme i 2 Referents d'Ocupació Juvenil). Només en un municipi no ens consta que hi hagi cap figura professional de joventut. Per les funcions que assumeixen els i les professionals dels SLJ, en podem extreure 4 perfils professionals que són majoritaris, tot i que no són els únics: Tècnic/a de Joventut, Informador/a Juvenil, Dinamitzador/a Juvenil i Educador/a Juvenil. Apuntem, que aquestes funcions assumides, no sempre es veuen reflectides amb el reconeixement de la categoria professional que els correspondria.

Gràfic 14:

Elaboració pròpia a partir de la base de dades del SCJ. Abril 2020

En el gràfic anterior es mostra, per al total de professionals, algunes variables que ens permeten analitzar l'estabilitat dels equips de joventut. Sobta que malgrat que al voltant del 76% està adscrit de forma exclusiva a realitzar tasques al SLJ, només un 22% ho està a jornada sencera i el 42% té una antiguitat de menys de tres anys al servei²⁹. Aquestes dades ens corroboren que és un sector

²⁷ Molts d'aquests professionals no estan amb dedicació complerta ni exclusiva al SLJ, però hi tenen atribuïdes funcions de forma directa. Extret de la base de dades de professionals del SCJ.

²⁸ És possible que arran de la situació de l'emergència sanitària aquesta xifra hagi variat.

²⁹ Tot i que no disposem d'una anàlisi detallada, suposem que aquesta situació és fruit dels sistemes de contractació precaris que en els darrers anys imperen a l'administració local, tant comarcal com municipal. Es

professional amb un elevat nivell de rotació de personal i amb una precarietat derivada de la parcialitat de moltes de les jornades, principalment d'aquelles que assumeixen tasques de dinamització als espais i casals de joves³⁰. D'altra banda, tot i que no podem comparar amb altres serveis municipals, ni disposem d'una progressió temporal, volem apuntar l'externalització a què estan sotmesos els professionals de joventut. Gairebé un 34% dels professionals són personal extern a l'ajuntament. Així doncs, els i les professionals de joventut, en la seva majoria gent jove també, tenen unes condicions similars a les què hem apuntat anteriorment: són professionals de l'àmbit privat, amb dedicacions parcials, sous baixos i condicions laborals poc estables. Tot fa suposar que aquestes siguin les causes més rellevants de l'elevada rotació existent als llocs de treball.

Es posa de manifest que el col·lectiu dels i les professionals de joventut, en una comarca com la nostra, té una gran potencialitat per generar treball en xarxa, però que la seva situació laboral dificulta aquesta tasca per la impossibilitat de donar-li la continuïtat que requereix.

Espais i equipaments juvenils

Els casals i espais joves i els Punts d'Informació Juvenil són per excel·lència els recursos que es troben en la base del treball que s'impulsa des dels Serveis locals de Joventut. Dels 30 municipis del Maresme, 27 disposen d'Espais Joves o Casals de Joves i 28 disposen de Punts o Serveis d'Informació Juvenil (PIJ). En total, a la comarca hi ha 33 Espais Joves o Casals de Joves (EJ) distribuïts en 27 ajuntaments i 28 ajuntaments que disposen de Punts o Serveis d'Informació Juvenil (PIJ). D'aquests PIJ, 24 pertanyen a la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil (XNEJ)³¹, entre ells l'Oficina Jove del Maresme ubicada a Mataró.

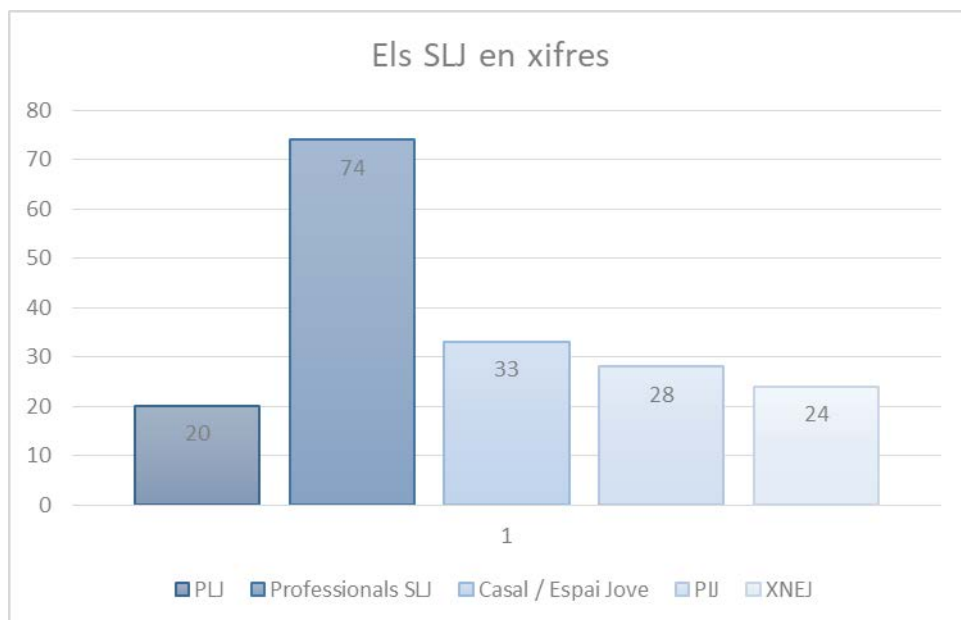
Sovint els Espais o Casals de Joves comparteixen espai amb els Punts o Serveis d'Informació Juvenil. Els Espais i Casals de Joves constitueixen espais municipals de referència en els àmbits de la participació juvenil i la promoció social. Normalment compten amb serveis d'informació i dinamització juvenil i amb serveis complementaris que inclouen el suport a l'estudi, la facilitació i difusió de la creació cultural i artística, el foment d'activitats socioculturals, formatives i de lleure, l'acompanyament a iniciatives juvenils i de foment de l'associacionisme, entre d'altres. Per la seva banda, els Punts i Serveis d'Informació Juvenil són principalment espais atenció personalitzada on s'ofereix informació, orientació i assessorament sobre aquells aspectes que són d'interès per les persones joves (treball, formació, mobilitat internacional, salut, etc.). A més, habitualment disposen de taulers d'anuncis, materials d'autoconsulta, exposicions, ordinadors amb connexió a Internet, entre d'altres.

tendeix a la contractació temporal del personal per programes amb una durada màxima de 3 anys sense opcions a continuïtat, alhora que s'aposta de forma important per l'externalització dels serveis recurrent a l'àmbit privat com a proveïdor de personal.

³⁰ Amb les dades de què disposem no podem fer una anàlisi de com afecten aquestes variables als diferents perfils professionals, però el coneixement de la realitat del territori ens indica que aquesta és la dinàmica.

³¹ L'article 36 de la Llei 33/2010, d'1 d'octubre de polítiques de joventut estableix la creació de la Xarxa nacional d'emancipació juvenil com a mitjà per a facilitar a les persones joves llur procés d'emancipació i la defineix com el conjunt d'equipaments i serveis juvenils que promouen l'emancipació de les persones joves, tant si són de titularitat de la Generalitat com si han signat un conveni amb l'òrgan competent en matèria de joventut.

Gràfic 15

Elaboració pròpia a partir de la base de dades del SCJ. Abril 2020

Només la meitat dels municipis de la comarca responen afirmativament a tots els ítems relacionats al gràfic anterior: disposen de PLJ, tenen professionals de joventut adscrits al SLJ, disposen d'espai o casal de joves, i disposen d'un PIJ acreditat a la XNEJ. Per tant, les situacions són clarament diverses, i amb elles les necessitats i possibilitats dels SLJ i dels seus professionals tant a l'hora d'intervenir amb els i les joves, com d'impulsar i mantenir, sense trencaments, aquestes intervencions amb la xarxa d'agents del territori.

Principals dificultats que encaren els SLJ

De la tasca continuada que fem amb els SLJ i dels diferents espais de treball amb els i les professionals dels SLJ, n'hem extret els aspectes més rellevants que els dificulten la intervenció amb joves.

- Paper dels representants polítics (equip de govern)
 - o La gestió política d'un servei tan transversal és complicada. No hi ha espai ni temps per a la reflexió en vers la finalitat del treball amb joves des dels SLJ, i això en dificulta el lideratge polític, i sovint hi ha dificultats per marcar les prioritats polítiques de joventut.
 - o La transversalitat de les seves intervencions dona poca visibilitat a la tasca realitzada. La valoració dels serveis tendeix a ser numèrica (quants joves s'han atès, quantes accions s'han fet, quina participació hi ha hagut, etc.), no es dona valor la feina de crear xarxa al municipi, a la tasca d'acompanyament individual i grupal amb els i les joves, a la construcció del vincle i referencialitat dels i les professionals amb els joves, a la capacitat de connectar als i les joves amb el territori, etc.

- o Manca de voluntat política explícita envers els joves (de millora de la seva situació, d'atendre les seves necessitats).
- o Amb el canvi de govern, hi ha tendència a partir de zero en la definició de les accions per a joves i sense comptar amb el/la tècnic/a. Desconeixent la feina feta i del per què es fa.
- Treball transversal a l'ajuntament
 - o Manca d'una visió global del què s'està fent a l'ajuntament. No es pot compartir/conèixer la informació i això dificulta l'atenció i el treball amb el jove.
 - o Manca de temps dels professionals que treballen amb joves a l'ajuntament per coordinar-se.
 - o Necessitat de disposar de sistemes "formals", dins l'ajuntament, que estructurin el treball transversal. Anar més enllà de la bona voluntat i/o sintonia entre professionals.
- Burocràcia - ritme de l'administració
 - o L'atenció dels joves difícilment es veu com urgent/immediata dins l'ajuntament. Costa materialitzar les demandes més immediates. Cal lluitar des de dins contra la burocràcia.
 - o El ritme de la pròpia administració. Quan es treballa amb joves sovint s'ha d'improvisar, això costa molt des de l'administració.

- Recursos

En general es percep que hi ha una tendència generalitzada a fer polivalents els recursos de joventut (equipaments i personal)

Si ens centrem en la tipologia de recursos:

- o Econòmics
 - Pressupost deficient per fer contractacions/activitats. Cada cop és més limitat.
- o Espais i Equipaments
 - Manca d'espais adequats (ben equipats i ben dotats materialment) per als joves. Els recursos de què es disposa són obsolets (TIC) i precaris (mobiliari).
 - Els municipis que no disposen d'equipament de referència (no en tenen o és genèric), perceben més complicat arribar als joves i mantenir un treball continuat.
 - No disposar d'unes línies de treball clares / projecte de l'equipament dificulta la feina de dinamització i la pròpia gestió de l'equipament.
- o Humans

És l'àmbit amb diferència, on es detecten més mancances i que es percep com al factor que més dificulta el treball amb els joves i dins la regidoria. S'observen diferents tipologies de mancances:

- o Vinculades amb el poc personal (nombre professionals i/o jornada laboral) manca de RRHH

- no hi ha temps per dinamitzar i acompanyar i per estar amb el jove. Dificultat de fer vincle.
 - la ràtio dinamitzador/a /jove. Es vol que vinguin joves als equipaments però quan en venen no hi ha reforç per al dinamitzador/a. Si es detecten joves amb problemàtiques no es pot fer el seguiment.
 - dificultats per donar continuïtat als programes. Si no es té clar amb quin personal es comptarà és molt difícil planificar i fer previsions.
 - equips de joventut inexistents i/o poc consolidats. Una sola figura queda molt limitada.
 - limitació dels horaris dels equipaments i dificultat per complir-los.
 - s'atén la urgència. Manca de temps per revisar i plantejar les prioritats de treball (avaluar).
 - menys temps per pensar i innovar.
 - esforç excessiu per complir amb múltiples tasques i molt diverses: les exigències normatives de l'administració (contractacions, plecs, preparar decrets, etc.), les de la pròpia feina directa amb els joves (acompanyar i estar amb els joves, orientació, dinamització i gestió d'activitats, etc.) i la regidoria (fer el PLJ, dissenyar projectes, coordinar-se amb altres agents, preparar materials, gestionar equipament, etc.).
- o Vinculades al perfil dels professionals i a les funcions que s'assumeixen
- no sempre es compta amb els professionals adequats. Igual que amb la resta d'àmbits de treball, per treballar amb joves cal tenir unes competències i habilitats específiques.
 - no es reconeix l'especificitat dels diferents perfils professionals, es demana als dinamitzadors/es que facin de tècnics/ques i als tècnics/ques que facin dinamització.
 - es demana més polivalència als professionals de joventut en relació a altres àrees de l'ajuntament. Un mateix tècnic/a ho és de diferents àrees (joventut+infància+adolescència+participació, etc.). Fins on arriben els límits de la polivalència?
- o Vinculades al vincle laboral dels professionals amb l'ajuntament
- durada determinada dels contractes i curta. No és possible exercir de referent. Limita la implicació dels professionals a l'hora de plantejar projectes a mig termini.
 - La no existència de capítol 1 per joventut en alguns ajuntaments provoca situa als professionals en una situació de desavantatge respecte la resta de tècnics municipals (no tenen el mateix tracte que el personal municipal, alguns autònoms, jornades parcials, etc).
 - externalització creixent dels professionals de dinamització: excessiva rotació, interrupció dels serveis en els processos de licitació, etc.

2.2.5 Els SLJ i la tasca d'informació juvenil³²

Malgrat que aquest podria ser un subapartat en el punt anterior, hem optat per presentar-lo per separat i com a un punt concret, per la rellevància que té a nivell comarcal i per tal de visualitzar i facilitar un millor coneixement de la feina que fan els SLJ en l'àmbit de la informació juvenil.

Les tries són constants en el dia a dia de les persones, siguem conscients o no de que les fem, en el cas dels i les joves prenen major rellevància perquè afecten de ple a les oportunitats que poden o no tenir i a com van configurant el seu itinerari. En aquest sentit, tal i com recull la Xarxa Eryca³³, poder accedir en igualtat de condicions a informació gratuïta i de qualitat és un requisit previ per assegurar el dret de les persones joves a prendre decisions responsables i a participar en la societat en les seves dimensions social, econòmica i política. És per això que la informació juvenil juga un paper rellevant en les polítiques adreçades a joves tant al nostre país com a nivell internacional. És per això que la informació juvenil és una de les grans tasques que des de sempre han assumit els Serveis Locals de Joventut, de manera més o menys formal, amb més o menys rigor, d'acord amb les seves possibilitat i encàrrecs, la majoria de municipis han vetllat perquè els i les joves puguin conèixer i accedir als recursos i oportunitats que tenen al seu abast, entenent que enriqueix el procés d'aprenentatge i de presa de decisions que han d'afrontar en la configuració de l'itinerari vital.

Al Maresme, com ja hem vist, 28 ajuntaments disposen formalment d'un PIJ o Servei d'Informació juvenil i 24 d'ells estan adherits a la XNEJ. Podem conèixer de forma més detallada la situació d'aquests 24, arran de l'informe de les visites de seguiment als PIJ i Serveis d'Informació Juvenil pertanyents a la XNEJ que va realitzar l'ACJ a 2018. La realitat a la comarca és la que recull la següent taula³⁴:

Taula 11

Nombre total de Serveis d'informació i orientació juvenils a la comarca (SIOAJ)				24	
Nivell 1		Nivell 2		Sense funcionament ³⁵	
OJ	1	SIOAJ	7	SIOAJ	7
SIOAJ	9				

FONT: Informe visites PIJ Maresme. XNEJ 2019

³² Informe comarcal Maresme 2018. XNEJ. ACJ. Des de l'Agència Catalana de la Joventut, durant l'any 2018, es va dur a terme una enquesta als PIJ de tot el país, i posteriorment, es van realitzar visites al territori per completar la informació. Les dades que recollim estan extretes de l'informe de les visites.

³³ European Youth Information and Counselling Agency: <https://www.eryica.org/what-is-youth-information>

³⁴ Les dades fan referència als PIJ adscrits a la XNEJ, ja que no es van visitar els 4 PIJ que no hi estan.

³⁵ En 3 casos no es va rebre resposta i per tant no es poden classificar. Els altres 4 es trobaven en una situació d'inactivitat en el moment de la visita per manca de personal.

A l'OJ de Maresme i a 9 ajuntaments més a part del servei d'informació generalista³⁶ es presten el Servei d'informació generalista i serveis d'orientació i assessorament especialitzats d'emancipació³⁷ (nivell 1). En altres 7 es presta únicament el servei d'informació generalista (nivell 2) i en els 7 municipis restants (un 30%), no hi ha una activitat sostinguda d'informació juvenil, en alguns casos per manca de personal estable i suficient i, en d'altres, per manca de directrius clares i aposta municipal per la informació juvenil. Dels 4 PIJ que no estan incorporats en l'informe, perquè no pertanyen a la XNEJ, 3 estarien en el nivell 2 i el quart en el nivell 1.

En relació a les assessories especialitzades, la de mobilitat internacional és l'única que té un plantejament de servei mancomunat. El servei està compartit per 24 ajuntaments i gestionat pel SCJ en el seu nom. En l'informe es destaca que la gran majoria de PIJ fan referència al servei d'assessorament de Mobilitat internacional com molt bon servei per derivar als joves.

L'informe de les visites també recull que pràcticament tots els municipis que treballen la informació juvenil fan descentralització als centres educatius de secundària, amb accions al pati i molta dinamització de la informació (xerrades i tallers en diferents àmbits temàtics, campanyes de sensibilització, celebració dels dies mundials,...) inclosos els PIJ que no són molt actius, encara que no obrin el servei, les accions als centres educatius intenten no deixar-les de fer. Alguns treballen amb corresponsals³⁸ i tenen una coordinació i participació amb aquests molt bona, d'altres estan començant a engegar projectes amb els delegats/des de curs i/o corresponsals.

Molts dels professionals vinculats als PIJ pertanyen o lideren comissions de treball en algun àmbit temàtic com salut, promoció econòmica o igualtat.

Tanmateix, per dinàmiques de treball amb els professionals de la informació juvenil a la comarca, s'apunta que el rol de l'informador canvia ("nou paradigma de feina") i es detecten aquestes tendències³⁹:

- difuminar-se cap a **funcions d'orientació** (en àmbit educatiu i laboral sobretot) i **escolta** (salut, gènere, existència vital,...).
- envers a la informació, es dibuixa un rol molt necessari de **fer la primera "escolta" i poder coordinar-se amb el sistema de serveis dels què disposa el territori** en l'atenció sectorial dels i les joves (promoció econòmica, salut, ensenyament). En aquest àmbit, s'identifica la voluntat del treball en xarxa, i conèixer els recursos i programes que hi hagi en els diferents àmbits, accessibles per a les persones de cada realitat local.

³⁶ Servei pensat per atendre les persones joves, de manera integral i personalitzada, en qualsevol àmbit del seu interès (educació i formació, treball, habitatge, cultura, salut i esport, cohesió social, participació, sostenibilitat, medi ambient i consum, lleure, turisme, mobilitat, solidaritat i relacions internacionals, tecnologies de la informació i la comunicació i Garantia Juvenil) com també per estar al dia de tots els recursos, programes, serveis, actuacions... que poden ser d'interès per als joves. Catàleg de Serveis de la XNEJ.

³⁷ Al Catàleg de Serveis de la XNEJ s'estableix que els serveis especialitzats d'emancipació són: Educació, Treball, Salut, Habitatge i Mobilitat Internacional.

³⁸ Els corresponsals dels centres educatius són alumnes que, de forma voluntària, assumeixen el rol de connexió entre la seva classe i el PIJ/SLJ per al traspàs d'informació, canalització de demandes, organització d'accions, etc. De vegades coincideixen en la figura dels/les delegats/des de classe però no és sempre així.

³⁹ Informació elaborada a partir de la sessió de treball realitzada amb professionals de la informació juvenil al Maresme al novembre de 2017, per detectar necessitats i propostes a nivell comarcal.

- noves **formes de socialitzar a les xarxes**, fa que calgui arribar als joves en aquest nous espais i llenguatges. Això té dues conseqüències: Primera, la **necessitat d'actualitzar-se tecnològicament i entendre com utilitzar aquestes eines** – xarxes. Segona, assumir la **funció de “dinamitzador digital”**, que no estava prevista, explorant també les potencialitats d'aquestes eines, tal i com les fan servir el joves avui i on les xarxes socials poden ser unes bones aliades per promoure la participació. Aquest canvi, porta associada la incertesa de **quina serà la funció o ús dels espais presencials en els equipaments juvenils**, si cal que estiguin equipats amb les últimes tecnologies per tal d'atraure i adaptar-se al nous usos que en fan els joves, o bé, si se'ls ha de reservar una altra funció, encara en construcció. Amb l'emergència sanitària actual el rol de dinamitzadors/es digitals ha esdevingut obligatori per als i les professionals, alhora que s'ha posat amb més força damunt la taula la necessitat de definir la funció i els usos dels espais presencials del treball amb joves.

Es destaca que en molts municipis **l'informador es dedica també a dinamitzar** i a orientar. Aquesta diversificació, com hem vist anteriorment en el punt 2.2.4, dificulta l'especialització professional com a informador/a juvenil i la impossibilitat de fer una feina activa en la promoció i difusió dels recursos cap als i les joves.

El paper de les TIC en la informació i la dinamització juvenil

Al 2017 es va realitzar la Diagnosi TIC dels serveis de joventut municipals del Maresme. Es va realitzar 1 qüestionari amb 25 preguntes el qual el van respondre 29 SLJ i el SCJ. La realització del formulari es va complementar amb visites a 29 dels 30 SLJ de la comarca. Posteriorment a les visites, a mode de contrast de la informació es van organitzar tres taules presencials amb joves i una taula amb representació de polítics per debatre les conclusions extretes de les respostes. I durant el 2018, amb els professionals de joventut, es van realitzar tallers de presentació de les conclusions de la diagnosi i d'elaboració de propostes compartides al territori.

Recollim algunes de les conclusions de la diagnosi que actualment mantenen la seva vigència:

- Tot i que els SLJ mostren un bon nivell tecnològic ens els equipaments i espais adreçats a joves (aula TIC, wifi a disposició dels i les joves, telf. mòbil, principalment) en alguns casos els equips informàtics són obsolets o les connexions wifi de poca qualitat. Els joves apunten que un espai amb wifi convida a quedar-se més temps, és un dels aspectes que més valoren quan van a un espai jove.
- Els serveis de joventut encara es comuniquen de forma unidireccional a través de les xxss, majoritàriament les usen per informar i fer difusió de les pròpies accions. Manca intencionalitat en la tasca educativa i de socialització que es fa a través de les xxss, i, cal deixar espai a la interacció. Per contra els i les joves valoren més la possibilitat d'interactuar amb aquells que segueixen, no donen tanta importància al nombre de seguidors, com tampoc a conèixer gent a través de les xarxes, argumenten que ja hi ha xarxes per conèixer gent.

- Jugar, el món de la gammificació, si bé si s'usa en la dinamització presencial, no es veu com una opció d'ús de les xxss als SLJ, malgrat que és un des principals usos que en fan els joves i una de les millors maneres de conèixer i dialogar amb els joves i descobrir les seves competències i interessos digitals.
- La imatge dels SLJ es difumina a les xxss per la diversificació de perfils a les xarxes: no sumem. Cal cercar estratègies compartides per territori o zones territorials pròximes.
- Pocs SLJ segueixen entitats socials, d'oci, etc. Estan poc connectats amb la realitat. En general no coneixem als/les influencers que segueixen els i les joves amb qui treballem. Es tendeix a fer més seguiment d'administracions i institucions que ofereixen recursos.
- Els SLJ desconeixen quina percepció tenen els i les joves sobre l'ús que fan de les xxss. Per contra, els i les joves manifesten que les aplicacions que més fan servir des del seu mòbil són: whatsapp, retoc fotogràfic, jocs, creació de música, spotify i instagram. Youtube és el seu cercador més habitual.

Oficina Jove del Maresme

D'acord amb el Catàleg de Serveis de la XNEJ⁴⁰ una oficina jove és un equipament que integra un conjunt de serveis d'informació i orientació i uns serveis especialitzats d'assessorament en matèria de treball, salut, educació, habitatge i mobilitat internacional per a les persones joves d'abast comarcal. Els serveis tenen unes característiques determinades i l'oficina exerceix la coordinació d'aquests serveis a la comarca o l'àmbit d'influència on s'ubica, treballant en xarxa amb la resta de serveis d'informació juvenil, amb qui mantenen una comunicació bidireccional perquè aquests puguin connectar els seus centres d'informació juvenil als diferents serveis d'emancipació juvenil especialitzats oferts des de les oficines joves.

El desplegament de la xarxa d'OJ al territori ha estat desigual des dels seus inicis. Desigual en el temps, en la implicació dels diferents agents i en els models de concertació amb el territori, en els recursos a disposició de les diferents OJ i en el desplegament de les xarxes de treball comarcal. Es pot dir que tenim tants models d'OJ com OJ al territori.

L'Oficina Jove del Maresme va iniciar-se l'any 2012 amb un conveni entre la DGJ i l'Ajuntament de Mataró. No va ser, com ja hem dit anteriorment, fins a l'any 2016 que la Direcció General de Joventut a través del Contracte Programa 2016-2019, va encarregar al Consell Comarcal del Maresme complementar i ampliar la tasca realitzada per l'Ajuntament de Mataró fins llavors, posant el focus en l'abast comarcal de l'OJ.

El plantejament inicial de l'OJ del Maresme per part de la DGJ ha marcat el seu desplegament des d'un bon començament. Així, el PIJ de l'Ajuntament de Mataró, conegut com el Sidral, va passar a dir-se Oficina Jove del Maresme – Sidral, en signar el conveni amb la DGJ l'any 2012. Diluint la bona

⁴⁰http://ejoventut.gencat.cat/web/.content/e-joventut/recursos/tipus_de_rekurs/documentacio/arxiu/cataleg-serveis-XNEJ.pdf

tasca que el Sidral portava fent a la ciutat en l'àmbit de la informació juvenil, en pro de l'encàrrec de convertir-se en un servei comarcal, i, perdent l'autonomia i la marca pròpia que el distingia i l'acostava als i les joves de la ciutat. La indefinició del projecte d'OJ per part de la DGJ en la implantació al territori, prioritzant l'obertura d'oficines més que el contingut i les eines de treball, i, sense la concertació amb tots aquells que ja treballaven en el camp de la informació juvenil al nostre territori - al Maresme la majoria d'ajuntaments i el SCJ ja disposaven de PIJ propis, alguns força actius en les tasques de dinamització de la informació i l'orientació- va generar confusió sobre els rols i funcions que corresponia assumir als diferents agents que potencialment hi estaven implicats. Una confusió que s'ha perllongat fins a l'actualitat arran de les instruccions i eines de treball que la DGJ canalitza cap a les administracions implicades en l'OJ mitjançant el contracte programa, el propi Catàleg de Serveis de la XNEJ, o la Cartera de Serveis de la XNEJ, entre d'altres. Es fixen funcions i figures professionals que ni l'ajuntament ni el Consell Comarcal poden assumir, en alguns casos per un tema clar de recursos econòmics, i en d'altres, per qüestions de competències de les respectives administracions, internament i entre elles.

Finalment, la dotació de recursos, clarament insuficient, ha fet que l'obertura de l'OJ al Maresme estigui marcada per la feblesa i la fragilitat d'acció. Els recursos limitats que la DGJ posa a disposició de l'OJ per una comarca com el Maresme, dificulta molt més la definició d'un projecte que pugui aportar de manera significativa recursos i solucions a les necessitats dels i les joves i dels ajuntaments en l'àmbit comarcal.

3 Diagnosi

Des del punt de vista de l'actuació del Servei Comarcal de Joventut, a l'hora de plantejar la diagnosi hem de tenir presents les funcions i encàrrecs actuals de la Generalitat de Catalunya⁴¹ al Consell Comarcal del Maresme en l'àmbit de joventut. Cal plantejar les actuacions en clau de suport, complementarietat i ampliació de les accions municipals adreçades a joves. La diagnosi ens ha de permetre copsar aquells aspectes en què l'acció comarcal pot assumir aquesta funció.

Al mateix temps, com ja hem avançat a la Introducció, la situació d'emergència provocada per la pandèmia de la Covid 19, ens situa d'entrada en la necessitat de revisar tota la feina de diagnosi elaborada fins al moment a partir dels propers mesos. Per tant, a l'hora de plantejar aquest apartat, tot i que en algun cas afegim apunts sobre la situació actual, ens hem marcat el repte de sistematitzar la informació de què ja disposem, i presentar-la de forma sintètica, amb la intenció que durant el 2021 puguem actualitzar-la a partir de com els efectes de la pandèmia, estant afectant als i les joves, i també als serveis que se'ls hi adrecen.

⁴¹ No hem inclòs en l'anàlisi de la realitat juvenil ni en el de polítiques l'encàrrec vinculat a l'execució de competències en l'àmbit del lleure educatiu. Si que en fem esment però quan s'analitza el SCJ.

3.1 Plantejament de la Diagnosi

En primer lloc, tenint en compte que els recursos, tant humans com econòmics de què disposem per a l'elaboració del PCJ són limitats, com també ho són per assumir les intervencions que se'n derivin, cal prioritzar allà on posem els esforços de la nostra feina. El plantejament de la Diagnosi ens serveix per posar les bases de l'anàlisi posterior, identificant prioritats i delimitant d'entrada els possibles àmbits d'intervenció. Per tant, no ens plantejem analitzar tots els àmbits que poden incidir en la realitat dels i les joves, sinó només, alguns d'ells.

L'aparició del Covid19, com apuntàvem, no sabem a quines noves realitats ens portarà, però de ben segur ens farà revisar les nostres prioritats, alhora que ens obliga a ser més flexibles en els plantejaments i a tenir una mirada més oberta a les situacions de vulnerabilitat i exclusió social.

A partir d'aquí, els criteris que hem fet servir per triar on centrarem el focus de la diagnosi tenen a veure amb la visió exposada sobre el paper de les polítiques de joventut i dels joves; amb les situacions de vulnerabilitat de les persones joves; en el paper dels SLJ en l'atenció a aquestes situacions de vulnerabilitat; en la priorització que fan els ajuntaments de la seva activitat i la comarcal; en la trajectòria de la feina feta en els darrers anys per part del SCJ; i, en darrer terme, en les possibilitats reals d'anàlisi dels diferents àmbits i de les opcions posteriors intervenció del SCJ de forma sostenible i viable a mig termini en aquells àmbits.

Per disposar d'aquesta amplitud en la mirada, els eixos sota els què s'ha estructurat l'anàlisi i organització de la informació són els proposats en el Pla d'actuació territorial en polítiques de joventut de 2016:

- Abandonament Prematur dels Estudis
- Desavantatges en el mercat de treball
- Mecanismes tradicionals de participació
- Desigualtats territorials
- Pràctiques de risc a nivell de salut
- Problemes en l'accés a l'habitatge
- Dificultats d'accés a l'oci i a activitats culturals
- Dificultats en la gestió de la diversitat
- Problemes en vers a les relacions abusives i les violències masclistes

D'aquests, els àmbits d'habitatge i de desigualtats territorials, que per la seva magnitud impacten de manera clau en les condicions de vida de les persones, no els inclourem en l'anàlisi. Des dels SLJ, no tenim la capacitat de desplegar actuacions sostenibles i amb incidència en aquests dos àmbits, més enllà d'abordar moments molt concrets o situacions molt específiques. Ens limitem a enumerar-los però no desenvoluparem cap anàlisi al respecte. Visualitzarem, això sí, com afecten de manera nuclear a les possibilitats, o no, d'emancipació i de vulnerabilitat social; i, de les accions que es poden impulsar des de la informació juvenil.

De la resta d'àmbits ens centrarem amb més detall amb aquells que els ajuntaments han apuntat que haurien de ser els àmbits prioritaris de la intervenció comarcal: Mercat de treball, Abandonament prematur dels estudis, pràctiques de risc a nivell de salut i problemes en vers les relacions abusives i les violències masclistes. En certa manera, aquests són també els àmbits als que el SCJ ha vinculat la seva actuació en els darrers anys.

Ara bé, davant la impossibilitat, com ja hem apuntat, de realitzar un treball de camp representatiu a nivell de comarca, tant en relació a la realitat dels i les joves, com de les polítiques que se'ls hi adrecen des dels ajuntaments, les fonts d'informació usades tenen un fort biaix qualitatiu. La informació que ens servirà de base per l'anàlisi està extreta de l'Informe de Les realitats juvenils del Maresme 2018⁴², dels Plans locals de joventut elaborats pels ajuntaments⁴³ i dels espais de treball i registres d'activitat que el SCJ comparteix amb els ajuntaments i altres serveis comarcals en relació a les actuacions desplegades els anys 2018-2019. Aquest registres són:

- Registre únic de dades dels ens locals (RUDEL) del CP 2016-2019
- Servei de Mobilitat Internacional jove del Maresme.
- Accions de prevenció i sensibilització en vers les violes masclistes, les agressions sexuals i les relacions abusives (acompanyament als ajuntaments i comissió de prevenció i formació del protocol comarcal per a l'Abordatge de les violències Masclistes al Maresme)
- Accions de formació i acompanyament als ajuntaments en la incorporació de la perspectiva intercultural al treball amb joves.
- Procés de treball per a l'elaboració del Pla d'actuació comarcal de l'OJ del Maresme.
- Programa de Referent d'ocupació juvenil del Maresme.
- Diagnosi TIC i xarxes socials als SLJ.

En alguns casos, complementem aquesta informació amb altres fonts d'informació com poden ser l'Enquesta a la Joventut de Catalunya 2017, la Diagnosi de la pobresa i la vulnerabilitat social a la comarca del Maresme i l'Enquesta de municipis i comarques 2016-2017, a les què també ja hem fet referència anteriorment.

3.2 Anàlisi de les necessitats de les persones joves per àmbits

Per cadascun dels àmbits temàtics que hem identificat, quan ha estat possible per les dades disponibles, presentem una visió general de l'àmbit a nivell de comarca, la síntesi de les principals situacions que són viscudes com una problemàtica o que generen necessitats i/o desavantatges en la gent jove, i les principals mancances i/o necessitats dels serveis locals per intervenir en l'àmbit concret.

⁴² Allà on ha estat possible i amb el suport de l'Observatori de Desenvolupament Local del Maresme hem pogut actualitzar algunes de les dades a data de 2019-2020.

⁴³ Des del SCJ s'ha fet una feina exhaustiva de buidat i anàlisi dels PLJ que estaven vigents a 31/12/2018, per tal de fer l'acostament a la realitat del territori en clau de necessitats dels i les joves i dels serveis juvenils.

3.2.1 Trajectòria educativa

La formació segueix sent un factor cabdal en les trajectòries vitals de les persones i, en especial, del jovent. El nivell d'estudis i la trajectòria educativa determinen el moment i les condicions en què es produeixen altres processos, com l'entrada al món laboral i l'emancipació de la llar d'origen⁴⁴. En relació al món laboral a més, les dades indiquen que actualment la població amb menor nivell d'estudis continua sent la principal protagonista entre els desocupats⁴⁵.

A l'hora d'analitzar aquest apartat ens hem centrat, tal i com es proposa des de la DGJ en el Pla d'actuació territorial en joventut, en copsar la situació envers l'Abandonament Prematur dels Estudis

De l'informe de Les Realitats juvenils del Maresme 2018 obtenim una visió general de la situació a la comarca en termes de formació (curs 2016-2017):

ESO

- Es pot cursar en 26 municipis del Maresme
- 73 centres d'ensenyament el curs 2018-2019: 38 són públics, 32 privats-concertats i 3 són privats.
- Especialment, des del curs 2005-2006 hi ha hagut un increment constant de les matriculacions, principalment als centres públics.
- Un 9,46% de l'alumnat té nacionalitat estrangera. A l'àmbit Metropolità és el 10,13% i a Catalunya l'11,47%. (Taula 6 pag 25).
- El 63,07% dels alumnes amb nacionalitat espanyola i el 69,07% dels de nacionalitat estrangera estan matriculats als centres públics. A l'àmbit metropolità aquestes xifres són del 54,30% i del 73,47% respectivament. A nivell català 61,11% i el 78,03%.
- Taxa de graduació a 4t ESO: 89,01%. Ha disminuït respecte el curs anterior (2015-2016) en 1,21 punts però es manté per sobre de la catalana (88,61%). Les noies segueixen assolint taxes superiors als nois de forma sostinguda en el temps, per al darrer curs ha estat del 92,90% vs 84,97%.
- En 17 dels municipis amb ESO la taxa de graduació és superior a la mitjana comarcal.
- L'índex de graduació al Maresme ha estat del 88,05% i a Catalunya del 87,55%. Per sexe, l'índex de graduació de les noies s'ha situat en un 92,34% i el dels nois en un 83,64%.

Transició a la post-obligatòria

- El nombre d'alumnes matriculats als CFGM ha anat incrementant any rere any, arribant al curs 2016-2017 a un 32,14% del total d'alumnes matriculats, davant del 67,86% de matriculacions al batxillerat.

⁴⁴ Informes territorials EJC2017, àmbit metropolità (Pàg 11)

⁴⁵ Intensitat i evolució dels nivells d'atur. Diagnosi de la Pobresa i vulnerabilitat social a la comarca del Maresme. CED 2019.

- Els nois, tot i que també opten majoritàriament pel batxillerat, tendeixen més a fer CFGM que les noies, si bé el % de matriculacions a la FP en els darrers anys ha incrementat en els dos sexes.
- La taxa d'escolarització als 17 anys ha continuat augmentant en els darrers cursos. Per al curs 2016-2017 es situa en un 75,42% i a Catalunya en un 75,23%. Per sexes, la taxa d'escolarització als 17 anys per a les noies maresmenques és del 80,62% i del 70,83% per als nois. Als 17 anys gairebé un 30% dels nois i un 20% de les noies del Maresme no segueix amb estudis post-obligatoris reglats.

Batxillerat

- Es pot cursar batxillerat en 21 municipis de la comarca⁴⁶, en un total de 44 centres, dels quals, 31 són centres públics, 12 concertats i 1 privat.
- L'alumnat al batxillerat ha augmentat, amb major intensitat en els centres de titularitat pública. Les matriculacions femenines han augmentat un 3,86%. Les noies són més presents que els nois, tant al Maresme com en el conjunt de Catalunya.
- Els alumnes amb nacionalitat estrangera matriculats al batxillerat continuen disminuint, essent el 5,99% el curs 2016-2017. A Catalunya ha estat del 8,27%.
- La taxa de graduació ha estat del 84,10% al Maresme i del 86,70% a Catalunya. En tots dos àmbits territorials ha augmentat respecte al curs anterior. En 9 dels 19 municipis la taxa ha augmentat, en alguns casos de forma significativa.
- Les noies tenen una taxa de graduació lleugerament superior als nois (85,03% vs 83,03%). Això es reproduïx en 12 dels 19 municipis amb batxillerat.
- L'Índex de graduació al Maresme ha estat del 82,75% i a Catalunya del 83,07%.
- Millora la taxa d'abandonament al 2n de batxillerat en relació al darrer informe publicat.

Formació Professional - CFGM

- Els CFGM són una opció en 13 municipis⁴⁷, amb un total de 20 centres que els ofereixen. Entre tots ofereixen CF vinculats a 23 famílies professionals, 36 cicles són oferts per 13 centres públics, 4 concertats i 3 privats.
- Segueix augmentant l'alumnat als cicles formatius per l'augment de matriculacions en el sector privat. De tota manera, el gruix d'alumnat es concentra en el sector públic. Aquest increment però no s'ha donat en tot els municipis on es poden cursar CFGM, en 5 dels 9 municipis on es podia cursar el curs 2016-2017, han baixat les matriculacions.
- La proporció d'alumnes de nacionalitat estrangera també ha disminuït als CFGM en els darrers cursos, situant-se en un 13,28% al Maresme i un 15,14% a Catalunya. Si comparem aquesta xifra amb la del Batxillerat veiem que l'alumnat estranger tendeix a triar més els estudis professionalitzadors.
- Per sexe com ja hem dit, els nois tenen més presència que les noies als CFGM (57,26% vs 42,74%). A Catalunya el 59,62% de nois i el 40,38% de noies.
- No disposem de dades de graduació.

⁴⁶ Dades curs 2018-2019. Web Dpt. d'Ensenyament (<http://mapaescolar.gencat.cat/>).

⁴⁷ Dades curs 2018-2019. Web Dpt. d'Ensenyament (<http://mapaescolar.gencat.cat/>).

Formació Professional Inicial (PFI)

- Al Maresme hi ha 11 centres distribuïts en 6 municipis on es pot cursar un PFI (curs 2016-2017), que s'han mantingut en relació al curs anterior. A Catalunya hi ha hagut una lleu reducció (266 a 263).
- La majoria d'alumnes tenen 16 anys (58,67% vs 48,26 a Catalunya). El pes dels alumnes d'entre 18 i 21 anys ha tendit a disminuir en els darrers cursos.
- La presència de noies en aquesta formació és baixa, i ha disminuït el darrer curs, situant-se en un 26,33% (el 30,23% a Catalunya). Només hi ha una família professional, la d'Imatge personal, on la presència de noies és superior als nois.
- L'alumnat de nacionalitat estrangera representa un 21,67% al Maresme i un 26,83% a Catalunya. En els darrers dos cursos la seva presència ha disminuït en els dos àmbits territorials.

Estudis universitaris

- El nou contingut referent a la població maresmenca que segueix estudis universitaris revela que el volum de matriculacions segueix una tendència baixista des del curs 2012-13. A la vegada, posen de manifest que les noies opten en major mesura que els nois pels estudis universitaris.
- Tot i que el Maresme és una comarca emissora d'alumnat universitari, aquell que hi viu i hi estudia ha augmentat. Però avui dia, les aules les ocupa més alumnat de fora de la comarca que de la comarca.
- Els centres universitaris de la comarca atrauen més nois que noies de la comarca. I també la majoria d'alumnat que ve de fora de la comarca és masculí.

Mobilitat obligada per estudis

- La mobilitat obligada per estudis postobligatoris, tant si són universitaris com si no, és un factor de desigualtat entre el jovent. Així, el 24% de l'alumnat resident a la comarca i que segueix estudis postobligatoris no universitaris es desplaça fora de la comarca, i més de la meitat ho fan per cursar CFGM.
- El 40% dels joves que els segueixen a la comarca s'han de desplaçar fora del seu municipi, la majoria per cursar cicles formatius.

Segons l'informe *La Situació laboral de les persones joves a Catalunya*⁴⁸ per al 3r trimestre de 2020 es constata que, a nivell català disminueix la proporció d'estudiants a pesar de la crisi. La proporció de joves que estudien és del 39,9%. És una xifra lleugerament inferior a la del mateix trimestre de l'any anterior (41,4%), a pesar que en els darrers anys la proporció de joves estudiants havia crescut durant els períodes d'increment de l'atur. Encara no tenim dades per veure quina és la situació a la nostra comarca.

⁴⁸ Elaborat per l'Observatori Català de la Joventut a partir de dades de l'EPA del 3r trimestre de 2020. Accessible en línia en [aquest enllaç](#)

Problemàtiques i necessitats detectades en la població jove.

- Segregació escolar
- Desmotivació i desinterès vers l'estudi
- Dificultats de les famílies per acompanyar els seus fills i filles en el seu procés educatiu i en la seva transició al món laboral
- Manca d'autoestima i situacions personals complicades
- Dificultats d'adaptació a l'institut en els canvis d'etapa (primària a secundària i secundària a post-obligatòria)
- Manca d'orientació respecte l'educació post-obligatòria i la preparació de les proves d'accés (es decideixen tard i perden un any)
- Poques opcions de proximitat per als i les joves que no finalitzen l'ESO
- Dificultats d'accés als centres formatius (mobilitat / econòmiques)
- Oferta de formació professional limitada (CFGM) i poc diversa.
- Dificultats d'accés a les activitats d'educació no formal
- Dificultats per al retorn al sistema educatiu a través dels CFA
- En el cas específic dels joves que migren sols:
 - o Demanda clara d'inserció laboral i/o formativa ocupacional urgent.
 - o Es detecta un nivell d'alfabetització molt baix a nivell parlat, escrit i digital.

A nivell dels perfils de joves que es troben en risc o en situació d'abandonament prematur dels estudis destaquem:

- Joves que acrediten l'ESO en programes adaptats
- Joves amb graduat d'ESO que accedeixen a la formació postobligatòria sense èxit (baix nivell educatiu i baixa capacitat d'adaptació al canvi d'etapa, abandonament voluntari durant el 1r curs) (de 16 a 18 anys).
- Joves amb graduat d'ESO que no accedeixen a la formació pos-tobligatòria (manca de nota, manca de places, manca de recursos – beques, transport-, manca d'accessibilitat, etc.) (de 16 a 18 anys).
- Joves sense graduat d'ESO que no accedeixen a cap formació ni treball (de 16 a 24 anys).
- Joves sense estudis (abandonament prematur) que volen tornar a estudiar (de 18 a 24 anys).
- Joves que migren sols

Problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals:

- Els serveis d'Informació i orientació educativa són reduïts al territori i sovint no estan reconeguts com a tals.
- Manquen espais per a l'estudi i recursos de reforç escolar i de suport a l'estudi.
- L'oferta de programes de "segona oportunitat" és gairebé inexistent a la comarca, llevat dels PFIs i alguns programes vinculats a entitats del 3r sector i a la Garantia Juvenil, que també són minsos.

- Els programes d'acompanyament no són continuats en el temps i no permeten fer una feina amb el/la jove segons les seves necessitats.
- Hi ha pocs espais per al treball transversal i en xarxa amb altres agents, principalment amb els centres educatius.
- És difícil detectar, orientar i acompanyar al jovent que no està en els circuits o serveis formatius o laborals.
- Manca millorar la recollida de dades de l'alumnat que abandona l'institut i el traspàs d'aquesta informació a la comissió social per millorar l'acompanyament a aquests joves.
- No existeixen protocols entre ajuntament – centre educatiu per fer seguiment dels i les joves en finalitzar l'ESO.
- Manca de connexió entre els serveis municipals que poden ampliar l'oferta formativa

3.2.2 Joves i mercat de treball

En aquest punt, seguim també amb la proposta de plantejament per abordar aquest àmbit que es fa des del Pla d'actuació territorial en joventut i per tant, ens centrem en observar els desavantatges de les persones joves en la seva incorporació i manteniment en el mercat de treball.

Abans d'entrar però en la síntesis de les problemàtiques i necessitats detectades, volem fer un apunt i en relació a la situació a la comarca en termes de mercat de treball, per tal de poder situar-nos més en la realitat i el moment en què estem vivint amb la COVID19, en destaquem:

- l'impacte de les mesures anti-Covid han estat evidents en el conjunt del mercat laboral i les persones joves, com la resta, n'han estat protagonistes.
- Quan la població ocupada creix, incrementa més la juvenil del que ho fa per la mitjana comarcal. Però la variació interanual indica que, quan aquest baixa, el major descens és per la població jove.
- Per altra banda, la població maresmenca, també la jove, ocupa menys llocs de treball que un any abans, tant assalariats com autònoms. Però les reduccions més intenses les experimenta el col·lectiu jove.
- També la contractació s'ha desplomada. I tot i que ha baixat tant la indefinida com la temporal, aquesta darrera ho ha fet amb més intensitat i encara una mica més entre les persones joves. Amb tot, més del 88% de la nova contractació juvenil ha estat temporal. Per tant, si gairebé la meitat dels llocs de treball que ocupen les persones joves –més d'un 50% en els segons trimestres- són de caràcter temporal, sembla lògic que l'impacte hagi estat lleugerament superior pel col·lectiu.
- I l'atur registrat i les demandes d'ocupació de persones no aturades indiquen majors increments en el col·lectiu juvenil que en el conjunt de l'agregat comarcal.
- En definitiva, els diferents fenòmens observats prenen intensitat lleugerament superiors per al col·lectiu juvenil respecte dels agregats comarcals, només la tendència és diferenciada en el cas de l'atur registrat. En la resta els comportaments són iguals.

- No afirmarem que és el col·lectiu més afectat laboralment per l'impacte de la crisi sanitària perquè no hem realitzat l'exercici per altres col·lectius, encara que sí que ho podem dir en relació a la informació agregada de la comarca. I ho reblem relativitzant-ho; el col·lectiu jove, precisament per efecte de l'edat, representa la part més minsa del mercat laboral, menys d'un 15%.

Problemàtiques i necessitats detectades en la població jove.

- Manca d'ofertes laborals.
- Precarització dels contractes i les condicions laborals.
- Falta de motivació i d'autoestima.
- Poc coneixement dels recursos existents de suport a la recerca de feina i d'eines i canals per a la recerca de feina (elaboració cv, webs, realització de tràmits, etc.).
- Percepció que les oficines de treball són exclusivament emissores de prestacions econòmiques.
- Incipient demanda de formació a l'aire lliure, relacionada amb oficis del territori i la natura i allunyada dels formats clàssic d'aula-professor.
- En el cas específic dels joves que migren sols:
 - o Demanda clara d'inserció laboral i/o formativa ocupacional urgent.
 - o Es detecta un nivell d'alfabetització molt baix a nivell parlat, escrit i digital.

Ens trobem, amb diferents perfils de joves que poden patir aquestes desavantatges per incorporar-se i/o mantenir-se en el mercat de treball:

- Joves de 16 a 20 anys sense ESO i en situació d'atur.
- Joves 18 a 24 anys en situació d'atur i amb formació postobligatòria no professionalitzadora.
- Joves en situació d'atur i amb estudis professionalitzadors.
- Joves de 18 a 29 amb atur de llarga durada.
- Joves de 16 a 29 amb ocupacions temporals i dedicacions parcials.
- Joves de 24 a 29 subocupats.
- Joves que han migrat sols en situació d'atur, baixa qualificació i poques competències lingüístiques.

Problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals:

- Manquen recursos estables d'informació i orientació laboral.
- Gran rotació de les tècniques i de les referents i la dificultat de professionalitzar el sector sota aquesta perspectiva.
- La manca de coordinació entre diferents departaments d'un mateix ajuntament que fa que les persones i les problemàtiques no s'abordin des d'una perspectiva integral i que una mateixa família pugui ser atesa per dos professionals diferents, amb el conseqüent mal ús dels recursos públics, econòmics i humans.

- Manquen accions d'acompanyament i suport a la inserció laboral. Les accions d'acompanyament depenen, en majoria de casos de l'agenda dels professionals, i sovint no és possible que siguin continuades en el temps.
- Manquen formacions professionalitzadores.
- Hi ha poca oferta de tastets d'oficis a la comarca.
- Manquen accions formatives que incorporin el treball per competències transversals.
- Manquen accions que facilitin espais de treball transversal i en xarxa amb altres agents i amb empreses del municipi.
- La comunicació dels recursos no és atractiva, no arriba als joves. Com ens apropem als joves?
- L'excessiva temporalitat i "pautatge" dels programes adreçats als joves que depenen de subvencions (no es poden prorrogar un cop la subvenció s'ha exhaurit, s'incideix excessivament en la inserció laboral i no el procés del/a jove, etc.).
- La burocràcia i els processos administratius que, entre altres coses, alenteixen la posada en marxa de projectes i que també fan més complicada la mancomunació de projectes entre diferents municipis o l'aplicació en altres municipis de projectes que han tingut èxit en un d'ells.
- El desconeixement de la totalitat dels recursos comarcals existents per part dels mateixos tècnics i professionals.

3.2.3 Salut i benestar físic i emocional

El pla d'actuació territorial en joventut, com hem vist, posa el focus en les pràctiques de risc que es poden donar en diferents espais i moments vitals, és per això que plantejem l'anàlisi d'aquest apartat des d'aquesta vessant, vetllant, també, per incorporar una mirada més amplia que permeti recollir algunes informacions en relació al benestar psicològic de les persones joves.

Problemàtiques i necessitats detectades en la població jove.

- Normalització del consum de substàncies addictives.
- Poca o baixa percepció, per part dels i les joves, de risc/perill de consum de substàncies.
- Es detecta que els consums de substàncies addictives i les relacions sexuals de risc es donen en edats cada vegada més prematures. Es posa de relleu la precocitat en l'inici de consums d'alcohol i tabac i cannabis. Detecció de casos de consum de tabac/marihuana en joves 11 - 12a.
- Percepció, per part dels professionals, que els joves es troben exposats a situacions de risc derivades de la seva necessitat d'experimentar autònomament.
- Costa que les persones joves acudeixin al CAP o altres espais on poden rebre informació relacionada amb la salut. Es detecten "joves consumidors" que no reben informació o assessorament.
- L'ús de les xarxes socials, l'accés a internet, els videojocs, poden esdevenir addictius sino tenen eines per limitar-ne l'exposició, gestionar el control de continguts i la immediatesa de la connexió, etc.

- Dificultat d'accés a les entitats i espais esportius per part dels joves amb pocs recursos. Es considera que l'esport i les activitats de lleure sociocultural, tenen un caràcter protector que limiten o minimitzen les situacions de risc.
- Manca apostar per programes que englobin el desenvolupament de les competències emocionals i socials i la presa de decisions autònoma i crítica.

S'identifiquen els següents perfils de persones joves que consumeixen habitualment:

- casos de persones, al voltant dels 18a, que consumeixen de forma crònica, amb dificultats de gestió i suport per part de la família i problemàtiques afegides a nivell familiar.
- joves menors, que van a l'institut, i que ho fan de forma habitual el cap de setmana.
- joves que surten de festa el cap de setmana i fan consum habitual d'alcohol a l'espai públic.

En relació a les pràctiques de risc en la sexualitat, es detecta:

- Inici relacions sexuals sense protecció
- Un 30% dels joves té poc coneixement dels mètodes anticonceptius, principalment els nois.
- Necessitat de treballar els temes afectius

Si en centrem en la salut mental, un àmbit que des del SCJ no s'ha treballat amb anterioritat, es detecta un gruix creixen de joves amb crisi d'autoestima i confiança, en ells i en les possibilitats de l'entorn, la qual cosa incideix negativament en el seu benestar emocional i en la seva salut mental:

- Cansament/gran desmotivació i depressió entre els/les joves per fer front als reptes del futur i a la incertesa.
- Joves amb dificultats de caràcter personal (hàbits i assumpció de responsabilitats) pel que fa a la seva trajectòria personal.
- La manca de projecte de vida o la dificultat per configurar-lo; els efectes de la crisi, en ells o les seves famílies, generen angoixa, estrès i afecta de a la salut emocional.

Apuntem que alguns serveis d'atenció a les persones joves (ROJ i DCEJ), durant el confinament i aquests mesos de pandèmia, es detecta la necessitat, tant dels propis joves com d'altres professionals que hi treballen, de coneixement i accés a recursos preventius de salut mental.

Problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals:

- Manca d'una reflexió profunda en vers el model d'oci que es promou des de les administracions. El model existent no difereix del privat, i en ocasions mostra la incoherència en les actuacions municipals. Es produeixen situacions on, per una banda, els ajuntaments emeten un discurs de prevenció en les conductes de risc per la salut, però per altra banda, fomenten accions que dificulten aquestes tasques de prevenció, especialment durant la festa major.
- Les accions d'informació i sensibilització en alguns casos, no s'ajusten a la realitat dels i les joves (no arriben, són tardanes, no estan dins d'una estratègia o pla de prevenció, etc.). No

es tenen en compte els i les referents juvenils locals com a creadors i/o amplificadors del missatge.

- Els ajuntaments no disposen de serveis d'informació i atenció especialitzats per a joves en l'àmbit de salut.
- Són pocs els municipis que aposten per realitzar accions de foment de la pràctica esportiva i l'oci saludable.
- Sovint les campanyes i programes d'informació i sensibilització es focalitzen molt en els actes de festa major. Es considera que cal estendre aquest model en la resta d'esdeveniments que s'impulsen des de l'ajuntament.
- Les campanyes d'informació i prevenció sovint no es treballen de forma transversal a nivell de municipi. Manquen espais de treball transversal i en xarxa amb altres agents en relació a la prevenció i al benestar dels i les joves. Cal entendre que les accions adreçades a joves no són responsabilitat única de Joventut i que és necessària la corresponsabilitat de la resta d'àrees municipals.
- Hi ha pocs municipis amb plans específics per abordar les drogodependències i sovint no hi ha estructures tècniques que tinguin l'encàrrec de treballar-hi de forma exclusiva.
- Es considera especialment rellevant la tasca de coordinació amb els instituts, ja que constitueixen un agent de socialització cabdal i on sovint les tasques de sensibilització que s'hi duen a terme no estan connectades amb les preocupacions reals de les persones joves
- Costa promoure la participació de les persones joves en el disseny de les xerrades i tallers en alguns espais joves, on des de l'òrgan de coordinació s'estableixen les línies que han de marcar la programació. Per contra, en alguns municipis han observat un augment considerable en l'èxit d'aquestes activitats a partir d'involucrar en major mesura a les persones joves en el seu disseny.
- En general, els professionals no tenen eines per identificar quins factors afavoreixen un mal ús de les xarxes i els entorns virtuals i quins factors en protegeixen.
- Mancances per a la intervenció en casos de salut mental lleu:
 - o Els professionals detecten problemàtiques relacionades amb la salut mental a les què no es pot donar resposta amb els recursos actuals. La xarxa de salut mental té moltes limitacions i no disposa d'estructura per atendre a persones joves, fora de les que tenen malalties greus. No es dona cobertura a altres malalties que després es compliquen.
 - o Manca de detecció de casos que necessitarien intervenció

3.2.4 Relacions abusives i les violències masclistes

Aquest àmbit no està massa diagnosticat en els PLJ. En relació a les problemàtiques i necessitats detectades entre la població jove, la majoria d'aportacions fan referència a les dades aportades per l'Enquesta de Salut de 4t ESO i, en alguns casos, de les aportacions qualitatives dels professionals que han participat en les diagnosi dels PLJ. També s'hi han incorporat les dades de la diagnosi inicial que vam elaborar en el marc de la comissió de prevenció, sensibilització i formació del protocol comarcal per a l'abordatge de les VM (PAVM).

Hi ha la percepció, per part dels i les professionals, d'un augment i normalització general de les actituds violentes, a la qual no escapen les persones joves, que es fa present en diversos escenaris: l'àmbit de la parella, l'àmbit de l'oci – especialment l'oci nocturn-, l'àmbit comunitari, l'àmbit escolar, laboral, i, l'àmbit de les realitats virtuals (xarxes socials, videojocs, audiovisuals...).

Problemàtiques i necessitats detectades en la població jove.

- Es constata també un augment de la violència masclista entre joves, tant en nombre d'agressors com en nombres de noies agredides, juntament amb la disminució de l'edat de les víctimes i dels agressors.
- S'observa que hi ha una frivolitització de les relacions sexuals i una distorsió dels mètodes anticonceptius (increment de la dispensació de la "píndola del dia després").
- Visió esbiaxada de l'amor i creació de relacions de dependència entre nois-noies.
- La majoria d'alumnes de l'institut creu que hi ha masclisme entre les persones joves i es fan comentaris sexistes com que els nois són més bons que les noies, que netejar és cosa de noies, només surt el futbol de nois per la televisió, etc. Els professionals apunten que aquest fet té lloc a 4ESO, però cal tenir en compte que succeeix després de fets previs que potser comencen a primària o 1r-2n ESO.
- Es detecten % rellevants de noies que han patit assetjament (enquesta 4t ESO).
- Les noies asseguren estar insegures en segons quins espais i hores del dia.
- Les TIC afavoreixen la reproducció de models de feminitat i masculinitat estereotipats, desiguals, sexistes i homòfobs.
- Manca d'eines a les famílies per detectar i atendre situacions de violència masclista en les seves filles.
- Necessitat d'acompanyament en la formació de la identitat sexual i la concepció dels rols de gènere.
- Ha incrementat el nombre de persones joves de l'institut que coneixen o han patit casos d'assetjament a les xarxes, així com situacions d'humiliacions i insults.
- Els alumnes de l'institut creuen que hi ha casos aïllats d'assetjament, principalment, en forma d'insults i humiliacions.

Problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals:

- Els ajuntaments no disposen de serveis d'informació i atenció especialitzats per a joves en l'atenció a les violències masclistes i sexuals.
- Manca d'un recurs de sistematització i anàlisi dels casos, atencions, etc. detectats en VM. Un Observatori que permeti dimensionar la situació a la nostra comarca.
- Les accions de prevenció tenen una incidència limitada: són puntuals i no emmarcades en un pla de prevenció global i compartit entre els diferents agents.
- Pluralitat i diversitat d'agents que desenvolupen accions de prevenció a la comarca. Desconeixement entre ells i de les accions que fan.

- Manca de treball transversal i en xarxa entre els agents de la prevenció. No hi ha estratègia ni estructura, solapament d'intervencions, cap o poc consens en els continguts i metodologies, etc.
- Manca formació (i formació “desigual”) per als professionals dels serveis municipals i d'altres àmbits (centres educatius, cossos de seguretat, centres de salut, etc.) en la prevenció i detecció de les violències masclistes i en l'àmbit de gènere en general.
- Manca de recursos per a professionals per atendre correctament les dones, noies i famílies. Els professionals que intervenen des de la prevenció, en molts casos, no estan capacitats per acollir les deteccions que fan (tallers als instituts, punts Lila).
- Els professionals no disposen d'encàrrecs clars: no hi ha reconeixement ni dedicació suficient a la feina de prevenció.
- Els serveis de joventut no estan del tot integrats en els protocols municipals d'abordatge de les VM. Els protocols de VM, en la seva majoria no inclouen la línia de prevenció i sensibilització. S'actua de manera reactiva.
- Manca de lideratges que situïn la tasca en matèria d'igualtat en un marc de treball transversal a les organitzacions.
- No sempre es tenen en compte les entitats d'igualtat existents al territori.

3.2.5 Mecanismes tradicionals de participació

La participació i implicació dels i les joves és molta i molt diversa, alhora que poc reconeguda des dels espais institucionals i de l'administració. En general, es detecta l'estigmatització de les persones joves per part dels adults i institucions, fet que implica una de les principals barreres a la participació. Durant la pandèmia aquesta estigmatització s'ha vist agreujada.

Problemàtiques i necessitats detectades en la població jove.

- Manca d'espais de participació ciutadana
- Manca de relleu generacional en el teixit associatiu i de treball en xarxa entre les entitats.
- Desinterès i falta de motivació
- Manca de sentiment de pertinença al municipi
- Manca de formació en cultura participativa. No hi ha espais de participació continuats al llarg del cicle vital, des de la infantesa fins adultesa.
- No hi ha espais per la participació dels joves en allò que es considera “adult”.
- Desconnexió entre els espais de participació institucionals i els no institucionals
- Baixa participació i desconeixement de les activitats del servei de joventut
- Preferència dels models de participació menys convencionals
- Percepció que l'Ajuntament no té en compte les persones joves

Problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals:

- Els equipaments juvenils tenen dificultats per generar espais de trobada que afavoreixin les relacions interpersonals entre joves diversos, i entre joves i altres col·lectius i entitats.
- El Servei Local de Joventut no és vist com a espai de referència per les persones joves
- Els SLJ han vist reduïda la seva capacitat d'impuls d'activitats d'oci i lleure juvenil, arran de la disminució de recursos, tant humans com econòmics i d'infraestructura.
- El Consell Municipal de Joventut és vist com un òrgan poc útil per incidir en la millora de les necessitats dels joves i per atendre les seves demandes a l'ajuntament (burocràtic, informatiu, poc representatiu).
- Manquen espais de participació estables a nivell municipal on poder incorporar també la participació dels i les joves.
- Hi ha pocs recursos per a la gestió dels espais de participació ciutadana. Foment del treball transversal entre àrees.
- Costa fer retorn dels processos i accions participatives, del resultat, de la utilitat, i que sigui visual.
- Els canals de comunicació amb la ciutadania no funcionen, els missatges no arriben, i amb els joves tampoc.

3.2.6 Dificultats d'accés a l'oci i a activitats culturals

Des del SCJ, no tenim trajectòria d'actuar en aquest àmbit, tanmateix, entenent que és, sens dubte, un dels que ocupa i preocupa als i les professionals dels SLJ, tal i com s'ha vist en l'anàlisi anterior., valorem important reflectir, també de forma esquemàtica la situació que hem detectat a la comarca. Cal tenir present també que l'oci i la cultura s'incorpora a les intervencions de joventut, com a finalitat en sí mateixa i també com a mitjà per treballar altres finalitats. Podem dir que és l'àmbit per excel·lència per iniciar un treball d'apoderament de la gent jove, despertant i potenciant interessos, competències i habilitats diversos, i, construint i generant protecció davant de situacions de risc i/o exclusió.

Problemàtiques i necessitats detectades en la població jove.

- Manca de diversificació territorial en la programació d'activitats.
- Dispersió territorial d'alguns municipis.
- Baixa cobertura de la xarxa de transport públic.
- Activitats culturals del municipi poc atractives per a la gent jove.
- Estigmatització i percepció negativa dels equipaments i espais juvenils.
- Manca d'espais de trobada per a joves.
- Manca d'oferta pública en festius i franja nocturna.

- Problemes de comunicació i difusió de les activitats d'oci i culturals.

Problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals:

- Els joves no veuen el propi municipi com un lloc on cobrir les seves necessitats de lleure.
- No hi ha una programació d'activitats culturals i d'oci estable i variada al llarg de l'any.
- Manca d'espais i equipaments des d'on promoure la participació i l'autogestió juvenil en les activitats culturals i d'oci. S'identifica una gran diferència en el grau d'èxit d'aquelles activitats que han comptat amb la participació i inclús autogestió de les persones joves, respecte les que han estat organitzades de dalt a baix per part dels professionals de joventut.
- Hi ha poca programació d'oci nocturn alternatiu.
- Els SLJ vetllen per donar suport a les iniciatives de creació artística però la seva incidència és molt limitada. En ocasions des dels ajuntaments es cau en l'error de bolcar en Joventut tota la responsabilitat sobre les activitats que tenen el focus en les persones joves. Tanmateix, en l'àmbit de l'oci i la cultura cal involucrar també a altres àrees dels ajuntaments per tal de fer un treball més transversal, i especialment l'àrea de cultura.
- Els usos dels espais i equipaments juvenils no s'adapten a les necessitats dels i les joves (ampliació serveis, horaris, activitats, espais i moments de participació, etc.).
- Deficiència en el transport públic nocturn.
- Dificultats de coordinació entre els diferents serveis municipals que ofereixen oferta d'oci als joves. Manca treball transversal i en xarxa amb altres agents.
- Sovint els equipaments juvenils, per l'organització d'activitats i esdeveniments, compten amb el lideratge de les entitats juvenils que ja estan molt actives al municipi, i a vegades costa entrar-hi per part de les persones joves que no estan associades. Cal cercar mesures per facilitar la participació i la integració de les persones que no formen part d'aquests col·lectius.
- En ocasions als equipaments juvenils els costa actualitzar les seves activitats i sovint queden allunyades de les preocupacions de les persones joves. La capacitat d'adaptar-se a les necessitats canviants de les persones joves.

3.2.7 Gestió de la diversitat

Amb la intenció d'incorporar una perspectiva inclusiva en les intervencions realitzades, des de la DGJ es proposa fer una anàlisi de les dificultats del territori per gestionar la diversitat, en aquest cas del col·lectiu de joves. Atesa la realitat de la nostra comarca i pel fet que des del CCM, a través del Pla territorial de ciutadania i immigració es fa un treball sòlid en l'acollida i el suport a les persones nouvingudes, i, en concret al col·lectiu de joves que han migrat sols, hem volgut incorporar algunes informacions en aquest sentit.

Problemàtiques i necessitats detectades en la població jove.

- Manca de relació entre joves diversos: per edat, de diferents realitats socioeconòmiques, d'origen cultural diferent, amb orientació sexual diversa, etc.

- Desigualtats socials, territorials i de gènere entre la població jove
- Actituds d'intolerància, racisme i homofòbia entre les persones joves
- Dificultats en el procés d'arrelament de les persones nouvingudes

Problemàtiques i necessitats detectades en els serveis locals:

- Manquen recursos per a l'atenció a la diversitat
- Desiguals nivells de formació entre els i les professionals d'àmbit municipal per gestionar el treball en contextos de diversitat.
- Pocs espais de proximitat compartits entre joves de diferent procedència.
- Manca de treball transversal i en xarxa amb altres agents del municipi.

Tal i com hem avançat en el punt 2.2.2 amb la presentació demogràfica de la població jove, fem un apunt específic en relació al col·lectiu de Joves que han migrat sols. D'una banda, per visualitzar i reconèixer la presència del col·lectiu a la nostra comarca, i, en segon lloc, per mostrar les problemàtiques i limitacions amb què es troben i posar de relleu la necessitat d'articular intervencions coordinades que minimitzin aquestes situacions.

Recollim literalment les necessitats, per àmbits temàtics, identificades a les conclusions del document *"Diagnosi i propostes de treball amb joves que han migrat sols"*, elaborat pel Servei de ciutadania i immigració del Consell Comarcal del Maresme en el marc del programa de Dinamitzadors Cívics per a l'emancipació Juvenil 2019-2020.

Àmbit	Necessitat detectada
Atenció social individualitzada	– Diagnòstic individual. – Acompanyament i orientació per a la seva emancipació. – Manca de protocols.
Vinculació al territori	– Poca interrelació amb altres joves i ciutadans del municipi. – Manca generalitzada d'espais d'oci i de xarxa social personal fora de l'àmbit del col·lectiu. – Visió estereotipada i negativa dels JMS per part d'una part de la ciutadania. – Manca d'incorporació de la realitat dels JMS a les dinàmiques del conjunt de la població: Joventut, Ocupació, Educació, Cultura o Serveis Socials, entre d'altres.
Habitatge	– Manca de recursos adaptats a les seves possibilitats i a la immediatesa que molts d'aquests joves requereixen, tant pels que estan a punt de sortir del circuit de protecció com pels que es troben en habitatges insegurs o inadequats o sense sostre. – Rebuig a la possibilitat d'accés a un habitatge de lloguer per l'estigmatització del col·lectiu de JMS.
Formació	– Limitació d'accés a recursos formatius, si es troben en situació jurídica irregular. – Barrera idiomàtica: manca de coneixement de la llengua en alguns joves. – Pocs recursos formatius al territori i que responguin a la seva realitat i motivació.
Inserció laboral	– Manca de possibilitat d'entrada als circuits formals establerts.

	– Situació jurídica irregular d'alguns joves.
Atenció psicològica i sanitària	– Problemàtiques associades a la salut mental, derivades de la seva situació de – vulnerabilitat, del procés migratori viscut, etc. – Problemàtiques derivades del consum de tòxics.
Estratègiques	– Conèixer millor la realitat dels joves amb qui treballem. – Treballar més coordinadament amb els centres i amb els serveis municipals.

Agafant paraules de la sociòloga Nira Yuval-Davis, és important copsar les fronteres internes, que són invisibles però a l'hora impermeables per a algunes persones/col·lectius. Fronteres que porten a molts col·lectius a viure o sentir-se atrapats en una espècie de llimbs precaris, en zones frontereres sense cap mena de possibilitat de desenvolupar una vida normal amb drets polítics, civils i socials⁴⁹, com pot ser el cas dels joves que han migrat sols i es troben fora dels sistemes de protecció social. Seguint amb el plantejament de la Nira Yuval-Davis, en una etapa vital clau, es troben sotmesos al que ella anomena desigualtat existencial i desigualtat de recursos. La primera té a veure amb les poques opcions de viure una vida plena, satisfactòria, amb dignitat i amb implicació social i sentit de pertinença; la segona suposa la impossibilitat d'accés als recursos, no només econòmics, sinó culturals i de capital social.

3.2.8 COVID19 i joves. Les primeres dades

Maig 2020

L'informe dels **Principals resultats referents a la població jove elaborat per l'Observatori de la Joventut de Catalunya** en base a l'Enquesta sobre la Covid-19 del Centre d'estudis d'opinió⁵⁰ reforça la percepció creixent que la joventut està sent, i serà, el col·lectiu més afectat per l'impacte de la pandèmia. En l'informe, quan fa referència a la situació econòmica en destaca que els i les joves són el col·lectiu amb més dificultats econòmiques derivades de la pandèmia. D'una banda, indica que l'afectació laboral de la pandèmia és molt gran entre les persones més joves, i, de l'altra, posa de relleu que més de la meitat de les persones joves viuen en llars on s'ha reduït els ingressos. Pel que fa a l'estat d'ànim i la dificultat del confinament, les persones joves són també les que es troben en situació més desavantatjosa. En col·lectiu de joves presenta, de mitjana, el pitjor de tots els grups d'edat. Els estats d'ànim positius també són menors entre les persones joves.

Tot i això, els resultats mostren una vivència diferent de la situació, dins la joventut, entre les persones joves de menys edat (de 16 a 24 anys) i les de més (de 25 a 34 anys). Ho recollim seguidament:

⁴⁹ Conferència "Reconeixement de la diversitat, interacció i pertinença", dins del cicle "Per un futur intercultural", que forma part del programa Re-City, impulsat per la Fundació Catalunya Europa, amb el suport de Fundació la Caixa, Palau Macaya i Club de Roma. Nira Yuval-Davis. Juny 2020.

⁵⁰ Enquesta sobre l'impacte de la COVID-19 del Centre d'Estudis d'Opinió. Principals resultats referents a la població jove. Observatori Català de la Joventut. 4 de maig de 2020

- Per al **col·lectiu de 16 a 24 anys**, l'esmentat informe recull que està afectat, principalment, en tant què població dependent, no autònoma: la gran majoria de les persones dins d'aquest grup d'edat viuen a la llar d'origen, estudien i no treballaven abans de la crisi. En aquest sentit, entre la població activa (16-64 anys) ha estat el col·lectiu menys afectat laboralment per l'impacte de la crisi.

Tot i això, entre les persones més joves que treballaven abans de la pandèmica l'afectació laboral és la més alta, i una part d'aquestes persones ja estaven a l'atur, o eren inactius no estudiants, abans de la pandèmica. Aquesta circumstància incrementa la dependència d'aquest col·lectiu respecte la llar d'origen. A més, aquesta dependència no evita, sinó que en part hi està directament relacionada, l'empitjorament de la seva situació econòmica: **més de la meitat d'aquests joves viuen en llars on s'han reduït els ingressos arran de la pandèmica** (el grup d'edat més afectat), gairebé la meitat consideren que la seva situació econòmica s'ha deteriorat i gairebé una tercera part consideren que tindran dificultats per arribar a finals de mes. Igualment, entre la joventut més jove és on **els indicadors d'estats d'ànim obtenen els pitjors resultats**, tant respecte els estats d'ànim negatius (tristesa, angoixa, avorriment i incertesa) com els positius (confiança i esperança). Dues terceres parts, la proporció més alta de tota la població, tenen problemes per dormir arran de la pandèmica. Relacionat amb això, i tot i que els indicadors en general són positius, són el segon grup que menys capaç se sent de manegar el confinament i que més difícil el troba.

- **El grup de 25 a 34 anys és possiblement el més afectat, negativament, per l'impacte de la pandèmica.** La seva situació de dependència és inferior (només una quarta part dels membres del grup no està emancipada), i per tant també es trobaven ocupats, abans de la crisi, en una proporció més elevada. Entre els que treballaven, una quarta part està ara en situació d'atur, ERO / ERTA. Així, **més de la meitat d'aquestes persones viuen en llars on s'han reduït els ingressos i la situació econòmica ha empitjorat** i més d'una tercera part considera que tindrà problemes per arribar a finals de mes. Els estats d'ànims (positius i negatius), les dificultats per dormir i la percepció de poca capacitat personal i de dificultats davant el confinament també són altes i properes a les del grup més jove. També són el grup més empàtic amb les dificultats que creuen que el confinament té per altres grups. Es troben en una posició intermitja entre els més joves i el grup següent d'edat respecte el seguiment i preocupació respecte la pandèmica, les fonts d'informació, les possibilitats de contagiar-se i de recuperar-se bé i les activitats d'oci realitzades, entre d'altres.

En definitiva, és el conjunt de la joventut el grup que més pateix pel seu futur⁵¹ (més de la meitat del col·lectiu) i el més pessimista respecte les conseqüències econòmiques de la pandèmica.

⁵¹ El mateix estudi apunta que és possible que degut a l'absència del col·lectiu de nacionalitat estrangera en la mostra de l'enquesta, la situació del conjunt de la joventut catalana sigui pitjor que la reflectida per aquests resultats.

3.3 Conclusions i orientacions per a la intervenció

Incorporem en aquest apartat les principals conclusions que extraïem de l'anàlisi de la informació recollida en la tasca de diagnosi realitzada. Seran aquestes conclusions les que ens orientaran en el disseny de les línies estratègiques que han de dirigir les polítiques comarcals de joventut en els propers anys.

Sintetitzant, tenim que un 18,44% de la població maresmenca són joves d'entre 12 i 29 anys. Un grup de població nombrós i que es caracteritza, com hem anat veient, per la seva gran diversitat i heterogeneïtat: d'una banda per l'edat en sí mateixa, però també pel lloc de residència, per la situació econòmica i classe social, per la procedència, per la racialització, per la diversitat de gènere, per l'orientació sexual, per les creences o la religió, per la situació en vers els estudis i/o la feina, per la situació administrativa, per raó de salut – física o mental -, per la diversitat funcional, per patir o no situacions de violència, etc. Tots i cadascun d'aquests atributs ens defineixen i caracteritzen com a persones, alhora que, en moments i situacions concretes, ens situen en una posició de privilegi o d'opressió, i per tant de possible vulnerabilitat, respecte als altres. És important, doncs, tenir en compte aquesta diversitat, i, com les nostres intervencions vetllen per minimitzar al màxim les situacions de vulnerabilitat i exclusió entre les persones joves a qui les adreçem. En paral·lel, tenim la tasca de visualitzar aquesta diversitat i treballar per minimitzar l'estigma i els prejudicis que alguns d'aquests atributs generen cap a la gent jove per part de la població adulta, i, en alguns casos, dels i les mateixes professionals que hi treballen.

D'altra banda, hem vist com la població jove, i dins d'aquesta els col·lectius de joves d'altres orígens i els migrants/des, està entre els grups de població més vulnerables, amb un risc elevat d'estar per sota del llindar de la pobresa. La problemàtica d'accés i manteniment de l'habitatge es presenta com la més colpidora per al grup de joves més grans (a partir dels 24 anys) i per als joves que han migrat sols. La segueix la precarietat laboral, amb majors nivells de desocupació i temporalitat en tots els grups d'edat, respecte la població de més de 30 anys. Les causes que sostenen aquestes situacions són de caire estructural, molt arrelades a la base en què es fonamenta el nostre sistema socioeconòmic i assistencial. Cal una intervenció urgent però sostinguda en el temps, alhora que decidida i ben dotada de recursos econòmics i tècnics que s'orienti a construir una societat més equitativa i justa; que vetlli per anivellar els punts de partida de les persones des de la seva diversitat. Des de les polítiques de joventut, s'ha de treballar per visualitzar aquesta situació i traslladar-la a les instàncies amb competències per poder-hi intervenir.

La complexitat del treball amb aquesta diversitat i realitats diferenciades, és presenta com una de les principals dificultats que han d'encarar els i les professionals a l'hora d'arribar i atendre als i les joves, principalment als majors de 18/20 anys, en el desplegament de les seves actuacions. Es fa cada cop més necessari identificar i focalitzar de forma concreta el/s col·lectius a qui s'adreçen les nostres intervencions.

Al mateix temps, en diferents àmbits d'anàlisi es posa de relleu que cal treballar per incrementar el treball sobre els factors de protecció davant situacions de risc. En aquest sentit, es detecta que els aspectes relacionats amb les tries pels canvis d'etapa educativa, la configuració de l'itinerari educatiu, la definició del projecte professional i l'autonomia i apoderament en la gestió dels hàbits de salut (física i emocional), són àmbits clau sobre els que assentar aquests factors de protecció. És important, doncs, visualitzar, endreçar, connectar, reforçar i complementar les intervencions que actualment treballen en aquesta direcció.

La manca d'autoestima, un nivell baix d'autopercepció combinat amb sentiments d'angoixa i manca de confiança, es mantenen com una constant en aquests aspectes que acabem destacar. Tot i que no disposem de dades detallades a nivell de comarca, els relats dels i les professionals que treballen amb joves, les dades de l'ECJ i els primers informes elaborats des de l'inici de la pandèmia, apunten a que aquestes mirades i sentiments s'han intensificat arran de l'emergència sanitària entre la població jove. Aquesta "constel·lació" de sentiments pot afectar de forma directa a la capacitat de tria, d'aprofitament o no d'oportunitats, de mantenir o no relacions positives, etc.

Es detecten tres aspectes sobre els que caldria incidir a nivell de salut: consums de substàncies (principalment vinculats als models d'oci), pràctiques de risc en les primeres relacions sexuals, i, salut mental i emocional.

Les situacions de vulnerabilitat associades a violències masclistes i altres violències sexuals en adolescents i joves són un altre àmbit sobre el què cal parar atenció, tant per facilitar el seu reconeixement, visibilització i prevenció, com per assegurar que un cop detectades s'hi pot intervenir d'una manera adequada des de l'àmbit local.

Els paper dels serveis d'informació, d'orientació i d'acompanyament pren rellevància davant de la necessitat d'ampliar les oportunitats dels i les joves, i dels professionals que hi treballen, perquè puguin conèixer, valorar i, si s'escau, accedir als recursos existents per atendre les seves necessitats en diferents àmbits temàtics, i moments i situacions vitals. En aquest sentit pot haver-hi un gran camí per construir en l'àmbit de la informació juvenil a nivell de comarca. La relació Oficina Jove - PIJs de la comarca, es visualitza com una oportunitat però amb una definició encara sense construir. Cal generar una dinàmica de treball més fluïda entre el CCM, l'Ajuntament de Mataró i la DGJ, per poder-la traspasar al territori i integrar-hi la xarxa de Punts i Serveis d'informació Juvenil.

Des de la vessant dels SLJ del Maresme, es constata que es desenvolupen polítiques de joventut en una diversitat d'àmbits de treball gairebé tant àmplia com les problemàtiques i necessitats dels i les joves. Els àmbits on menys s'incideix de dels SLJ són habitatge i mobilitat territorial, fet que encaixa amb les poques possibilitats reals d'incidència en dos temes estructurals com són aquests. Veiem doncs, que els i les professionals que treballen amb joves des dels SLJ fan una feina molt diversa, que pocs altres serveis municipals assumeixen (multifuncionalitat), amb l'agreujant que alguns/es estan vinculats també a altres àrees i serveis municipals. Malgrat que es creuen molt la feina que fan (motivació i ganes, flexibilitat i adaptació, cerca de solucions, esforç per tenir i mantenir

proximitat amb els i les joves, etc.), aquesta multifuncionalitat i polivalència genera dispersió. Demanen estar més connectats/des entre ells, així com disposar del reconeixement explícit de la seva feina i d'un encàrrec i eines clares per treballar el procés de vincle i acompanyament amb els i les joves. Les fràgils estructures tècniques i pressupostàries, tant a nivell municipal com comarcal, dificulten aquesta tasca.

Cal dedicar esforços a comunicar, en conjunt, la tasca dels SLJ. També a visualitzar i a posar en valor el rol dels i les professionals en l'acompanyament a les persones joves, en la creació de vincles i comunitat, de facilitadors d'espais d'interrelació i de connexió amb altres joves i/o amb la resta d'agents, dins i fora dels equipaments i espais juvenils, en la presencialitat o en els espais virtuals.

La capacitat d'escolta i d'acollir, reconèixer i connectar la diversitat juvenil, conjuntament amb la capacitat de revisar i ser crítics amb la pròpia pràctica professional des d'una mirada buida de prejudicis i estereotips, sense paternalismes, destaquen entre les competències professionals a mantenir i/o desenvolupar per part dels equips tècnics de joventut. Aquí els i les professionals demanen que des de l'àmbit comarcal s'assumeixi la tasca de detectar recursos i/o bones pràctiques, acostar-les al territori i acompanyar en la seva implementació allà on sigui possible.

Al mateix temps, des dels SLJ, hi ha la necessitat d'assolir una major integració territorial, ja sigui a partir de fer xarxa amb municipis veïns en els quals hi ha circuits "naturals" dels mateixos joves, o bé, en la transversalitat de serveis dins d'un mateix ajuntament.

Si ens centrem en els àmbits analitzats a nivell de problemàtiques i necessitats, els SLJ prioritzen la intervenció comarcal en l'àmbit del mercat de treball, l'abandonament prematur dels estudis i l'atenció a les pràctiques de risc i la promoció de la salut, i, el treball sobre les violències masclistes i les relacions abusives.

En concret, per àmbits temàtics, tenint en compte les problemàtiques i necessitats exposades en els apartats anteriors, durant el procés de la diagnosi s'han recollit alguns reptes plantejats en forma de propostes de treball⁵² per part dels i les professionals dels SLJ de la comarca, i que s'han tingut en compte a l'hora de plantejar el disseny de la intervenció. Les recollim a la taula següent, sintetitzades i pels àmbits en els què es preveu una intervenció comarcal.

Àmbit temàtic	Quin són els reptes del Servei Comarcal de Joventut en relació a l'àmbit temàtic?
Abandonament prematur dels estudis i fracàs escolar	Facilitar i dotar d'eines i recursos d'atenció als joves.
	Elaborar guies, materials, mapa de recursos (actualització constant).
Inserció en el mercat laboral	Promoure la creació d'un Servei comarcal d'informació, orientació i acompanyament laboral tipus servei de mobilitat internacional.

⁵² Conclusions de la sessió de treball per la diagnosi del PCJ realitzada amb professionals el 15 de maig de 2019 a Arenys de Mar.

	Promoure el contacte d'empreses de la zona amb joves que cerquen feina i estan preparades en l'àmbit on les empreses cerquen treballadors.
	Fomentar el cooperativisme i l'emprenedoria social i incorporar agents de la comarca.
	Visualitzar les accions de la comarca que ja fan feina en aquest sentit de connectar joves i empresa.
Pràctiques de risc per la salut i promoció de la salut	Articular i impulsar les iniciatives que funcionen en un municipi en altres municipis. El SCJ pot jugar un rol vehicular en la transmissió de bones pràctiques entre municipis que disposen d'una mateixa problemàtica: donar a conèixer les experiències que funcionen, crear espais de treball de col·laboració intermunicipal, aportar recursos i assessorament, etc.
	Formar un equip de treball que incorpori nous tallers i activitats que interpel·lin les persones joves. S'ha detectat un desajustament entre les problemàtiques actuals de les persones joves en relació a les pràctiques de risc per la salut i els tallers de sensibilització que es duen a terme. Des del SCJ es podria impulsar un grup de treball amb l'objectiu d'identificar les problemàtiques actuals i de dissenyar activitats més eficaces.
Relacions abusives i les violències masclistes	Formació tècnica i assessorament per a professionals en rols i estereotips de gènere, identitat sexual, i violències masclistes i sexuals.
	Treball en xarxa.
Participació	Ampliar els recursos que s'ofereixen des de l'Agència Catalana de la Joventut en participació (Tria la Via).
	Visibilitzar i compartir bones pràctiques en participació.
	Crear un espai de difusió compartit d'activitats.
	Formacions en relació a eines atractives que possibilitin els retorns de les accions i processos participatius.
Gestió de la diversitat	Formació tècnica i assessorament per a professionals en interculturalitat.
	Treball en xarxa.

4 Estratègia d'intervenció

A partir d'ara exposarem els mecanismes i instruments que posarem en pràctica per donar resposta a les necessitats detectades en la diagnosi. Com ja hem anat fent referència al llarg de tot el document, i, s'ha visualitzat en les conclusions de la diagnosi, s'ha fet un esforç per identificar aquells àmbits d'intervenció en els què, dins del marc de les polítiques de joventut, el Servei Comarcal de Joventut pot tenir certa incidència a la comarca. En definitiva, en centrem en concretar i aterrar el posicionament amb què hem plantejat aquest document per mostrar com podem contribuir al desenvolupament social del Maresme des del treball amb els i les joves.

4.1 Missió i visió

Recollim en aquest apartat la missió o raó de ser del Servei comarcal de Joventut del Maresme i la visió o projecció d'on ens agradaria estar i com ens veiem en un futur, quan finalitzi la implementació d'aquest Pla comarcal de Joventut.

Missió

El Servei comarcal de joventut del Maresme, sense deixar de banda les competències encarregades en matèria de lleure educatiu, aposta per treballar al costat i per als ajuntaments de la comarca, des de la corresponsabilitat i amb coordinació amb altres agents presents al territori, per la millora de les condicions de vida dels i les joves maresmenques, prioritzant les franges d'edat d'entre 15 i 25 anys, amb una doble mirada: que tinguin eines per fer una tria conscient i informada de l'itinerari vital, i que estiguin connectats i connectades amb l'entorn que els envolta i el món.

De la primera opció, se'n deriva la necessitat de treballar perquè els i les joves tinguin accés als recursos que tenen al seu abast per anar construint el seu projecte vital, així com als serveis d'informació, orientació i acompanyament que els puguin acompanyar en la seva tria. De la segona, se'n desprèn la importància de que les persones joves disposin d'espais i moments per establir vincles i construir xarxes de relacions interpersonals positives i inclusives i implicar-se activament en el seu entorn.

Visió

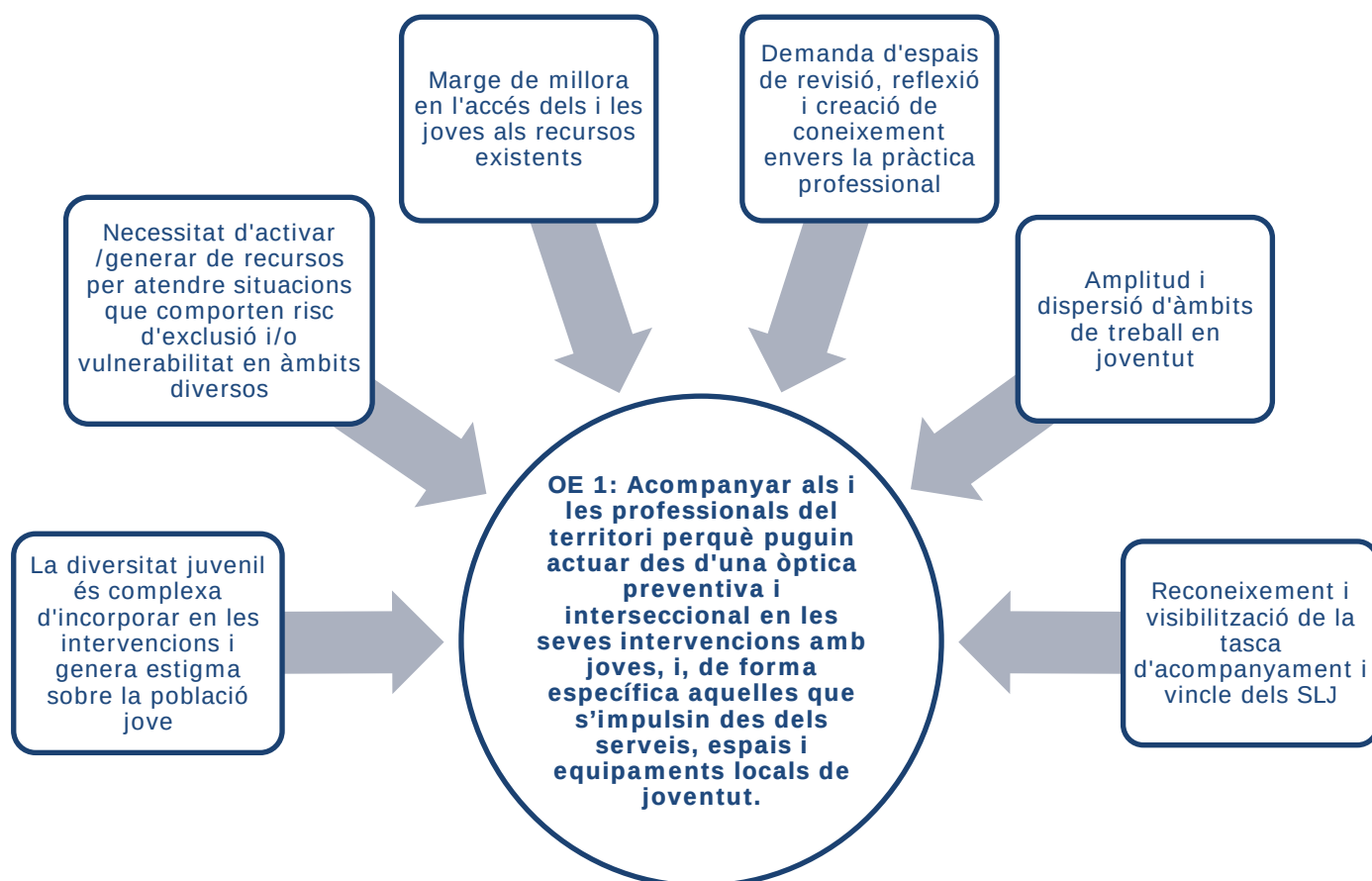
Volem que els i les joves del Maresme tinguin a la seva disposició una xarxa comarcal de serveis i de professionals municipals relacionats amb la joventut que actuï, per àmbits temàtics, sota uns criteris de treball comuns i amb el compromís de generar recursos compartits que connectin, completin i complementin els que ja existeixen a nivell local.

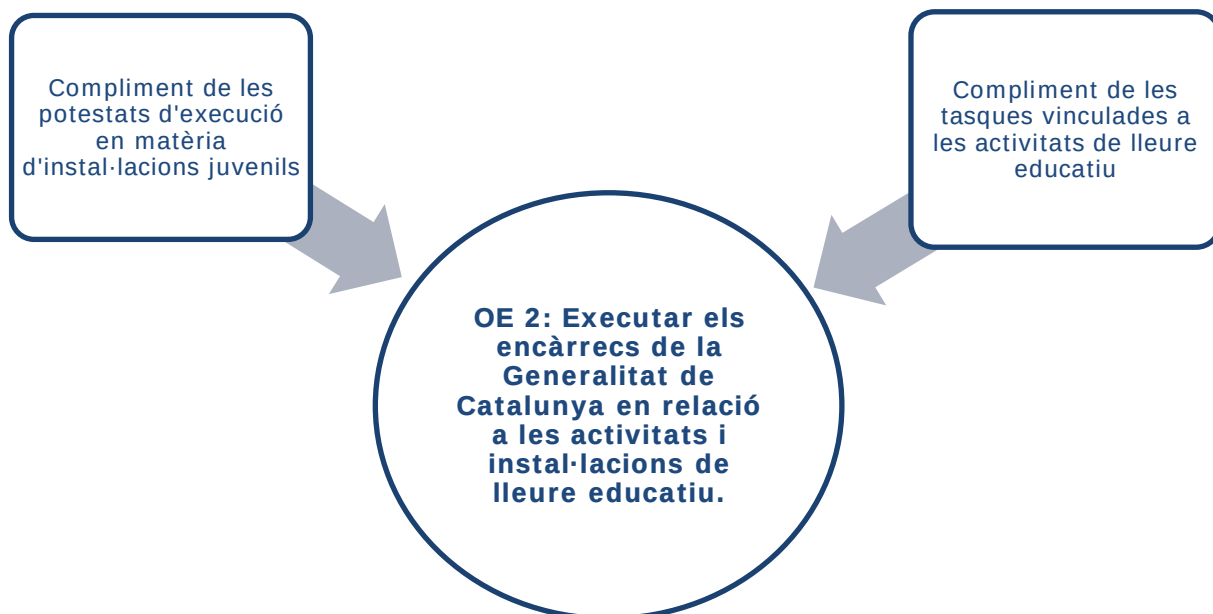
4.2 Objectius i línies d'actuació

Partint d'aquest plantejament i de l'encàrrec normatiu als Consells comarcals i d'altres ens supramunicipals de la Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut, estructurem el Pla comarcal de Joventut del Maresme 2021-2024 al voltant de dos objectius estratègics.

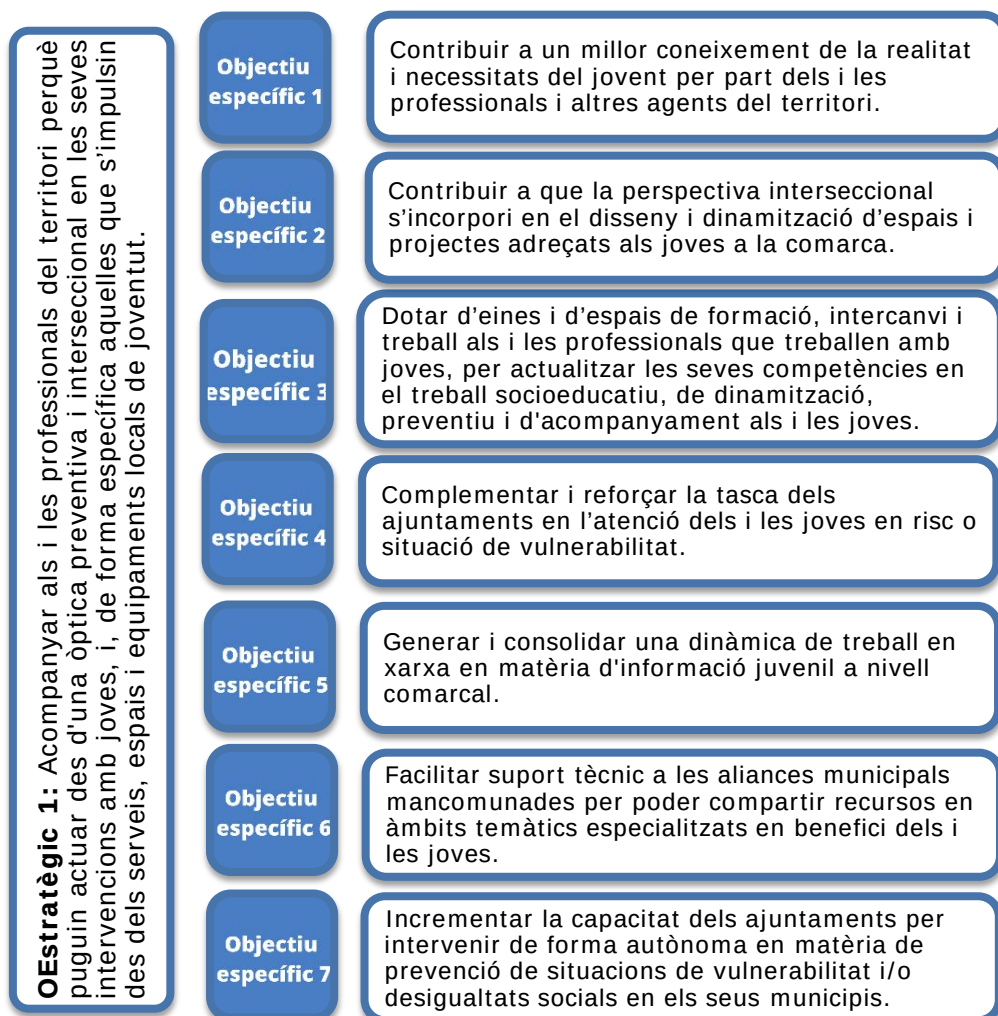
Definim aquests dos objectius estratègics per aglutinar la resposta tant a les necessitats detectades en la diagnosi, com al marc normatiu al què hem d'atendre des del Servei Comarcal de Joventut. Del desplegament d'aquests objectius se'n deriven els objectius de caire més específic organitzats al voltant de dues línies d'actuació. En els esquemes que segueixen presentem d'una banda, una síntesi per visualitzar aquest vincle entre els objectius més globals i estratègics amb les necessitats detectades a les què es vol donar resposta. I, en segon terme, el vincle entre els aquests mateixos objectius estratègics i els específics que se'n desprenen per organitzar les línies d'actuació.

Diagnosi vs Objectius estratègics

Línia 1: Xarxa #MaresmeJove. Suport a la gestió i dinamització de serveis i equipaments juvenils

Incorporem en aquesta línia totes les actuacions que s'orienten a impulsar i a desenvolupar les polítiques locals de joventut al territori d'acord amb les necessitats detectades. En tot moment, es posa èmfasi en el rol del Servei comarcal de Joventut, com a servei de suport i de complement de la tasca que ja duen a terme els ajuntaments, principalment des dels Serveis locals de joventut.

El coneixement i l'accés als recursos per part dels i les joves, de les seves famílies i dels professionals que treballen amb ells des de diferents àmbits, és un eix de treball transversal en tota aquesta línia d'actuació, si bé, es concreta de forma més explícita en el treball vinculat a la informació juvenil.

L'acompanyament als i les professionals en la construcció de la seva mirada cap a les persones joves, en la revisió de les pràctiques professionals i en el coneixement d'experiències que siguin escalables a la seva realitat local, és l'altre eix en què es fonamenten les intervencions que recollim sota el paraigua de la **Xarxa #MaresmeJove**.

Enumerem i descrivim breument els 4 projectes que desplegarem per aterrar aquesta línia de treball al territori:

1.1. Informació Juvenil en Xarxa. Oficina Jove del Maresme

Com hem vist els àmbits d'interès per a la població jove són amplis i diversos. La gestió i comunicació d'aquesta amplitud i diversitat és complexa.

Aquest projecte concentra totes les actuacions vinculades a la informació juvenil que es desenvolupen i s'impulsen des del Servei comarcal de joventut en coordinació amb els ajuntaments de la comarca, tant per atendre les necessitats dels i les joves, com per donar resposta a les demandes i necessitats dels propis serveis municipals, en diferents àmbits temàtics.

S'incorpora de forma explícita la tasca de coordinació i gestió que s'assumeix des del Servei comarcal de Joventut en el marc de l'Oficina Jove del Maresme per l'encàrrec de la Direcció General de Joventut.

També s'hi vinculen les accions de comunicació i gestió de xarxes socials que es duen a terme des del servei.

1.2. Amb perspectiva! Espais i serveis juvenils per a tots i totes

La mirada que tenim, el com llegim als i les joves, a cada jove com a persona, té certament una incidència directa en el com ens hi apropem, en el què proposem i, sobretot, amb com ells i elles ens lleixen i ens reben als i les professionals.

Les actuacions que incorporem en aquest projecte volen incidir en com, i des d'on, construïm com a professionals aquesta visió del/a jove, alhora que facilitar eines i estratègies per fer-nos-en conscients.

D'una banda, proposem acostar i difondre informes, estudis, dades, experiències, etc. que permetin conèixer des de diferents perspectives, àmbits territorials i temàtics la diversitat de les realitats juvenils. De l'altra, i partint de la mirada interseccional, plantejem als i les professionals abordar un treball específic amb perspectiva intercultural i de gènere, amb eines concretes per revisar i facilitar la incorporació d'aquesta perspectiva a les seves intervencions.

1.3. Atenció a les situacions de risc

El risc d'abandonament prematur dels estudis en els moments de canvis d'etapa i de configuració d'itineraris educatius; el risc de cronificar trajectòries professionals precàries per les dificultats de configurar un projecte professional a mig termini; els riscos derivats de l'experimentació amb l'alcohol i les drogues en entorns d'oci i lleure, així com al voltant de la sexualitat; i, les dificultats de gestionar-ho tot plegat de forma sostenible a nivell emocional, són la base sobre la què es proposa la intervenció en aquest projecte.

S'incorporen accions centrades en la coordinació i el treball en xarxa amb els recursos que ja tenim al territori, i, quan s'escaigui l'impuls d'aquells que ens manquen per atendre situacions concretes i acotades.

Al mateix temps, es promou la identificació de criteris i protocols compartits de treball per a la prevenció de les situacions de risc, i per la millora de la seva detecció.

Aquest programa incorpora intervencions noves per la trajectòria de treball del SCJ fins l'actualitat, vinculades a l'atenció a les addiccions (drogodependències, a les pantalles, al joc, etc.) i a les problemàtiques de salut mental que hem detectat en la diagnosi. Tanmateix, per aquesta novetat en la nostra trajectòria, les accions específiques en aquest àmbit, en la seva majoria s'iniciaran a la segona meitat de la vigència del Pla.

1.4. Acompanyament als Serveis Locals de Joventut

Les accions complementàries que realitzem des del Servei comarcal de joventut per donar suport directe als i les professionals dels Serveis municipals de joventut, queden integrades en aquest projecte.

Parlem de la tasca d'acollida a les noves figures professionals i de l'àmbit polític que s'incorporen als ajuntaments; la tasca d'informació sobre aspectes normatius i metodològics propis de les polítiques de joventut; la gestió del finançament als ajuntaments menors de 20.000hab incorporats en el Contracte programa del Consell comarcal del Maresme; la dinamització i retorn de consultes comarcals sobre aspectes concrets que ens adrecen els i les professionals, etc.

Línia 2: Accions de delegació de competències en matèria de lleure infantil i juvenil

OEstratègic 2: Executar els encàrrecs de la Generalitat de Catalunya en relació a les activitats i instal·lacions de lleure educatiu

Objectiu específic 1

Vetllar pel compliment de la normativa en matèria d'activitats d'educació en el lleure per a menors de 18 anys.

Objectiu específic 2

Donar compliment a la Delegació de les potestats d'execució en matèria d'instal·lacions Juvenils d'acord amb la normativa vigent.

Tal i com queda palès en la seva definició aquesta línia de treball respon a la necessitat i compromís del Servei Comarcal de Joventut de donar compliment als encàrrecs de la Generalitat de Catalunya al Consell Comarcal del Maresme en matèria de lleure educatiu. Les accions que hi estan vinculades per tant es concreten la gestió i tramitació d'aquests encàrrecs, des d'una perspectiva de suport al territori. En aquest sentit, la tasca d'informació, assessorament, orientació i acompanyament a les entitats promotores i organitzadores d'activitats de lleure i als i les titulars de les instal·lacions juvenils de la nostra comarca està ben present a l'hora de desplegar el marc normatiu.

2.1. Lleure Educatiu: Incorporem en aquesta acció tota la tasca d'informació, assessorament i suport a les entitats que promouen i/o organitzen activitats de lleure⁵³ a la nostra comarca durant tot l'any. També les accions de visites i seguiment realitzades en el marc del suport a la tasca de la Direcció General de Joventut durant la campanya d'activitats de lleure que es realitza anualment a l'estiu.

2.2. Instal·lacions Juvenils: en el marc de la Delegació als consell comarcals de les potestats d'execució en matèria d'instal·lacions juvenils l'any 1994, i de la normativa vigent que regeix l'aplicació d'aquestes potestats, des del SCJ s'assumeix la tasca d'informació, assessorament, tramitació de comunicacions prèvies, seguiment i gestió i coordinació de les inspeccions de les instal·lacions juvenils de la comarca del Maresme.

⁵³ Són activitats de lleure les que es defineixen com a tals en el [Decret 267/2016, de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys](#).

4.3 Programes i projectes

Seguidament detallem, de forma sintètica, els projectes que hem apuntat per cadascuna de les dues línies d'actuació. No entrarem en el detall de cadascuna de les accions⁵⁴, atès que és en el pla d'actuació anual que s'aterra i es concreta el desplegament de cadascuna d'elles.

LÍNIA 1: XARXA #MARESMEJOVE. SUPORT A LA GESTIÓ I DINAMITZACIÓ DE SERVEIS I EQUIPAMENTS JUVENILS

PROGRAMA 1.1: Informació juvenil en xarxa. Oficina Jove del Maresme

OBJECTIUS

1. Objectiu estratègic: Acompanyar als i les professionals del territori perquè puguin actuar des d'una òptica preventiva i interseccional en les seves intervencions amb joves, i, de forma específica aquelles que s'impulsin des dels serveis, espais i equipaments locals de joventut.
2. Objectius específics relacionats:
 - a. Contribuir a que la perspectiva interseccional s'incorpori en el disseny i dinamització d'espais i projectes adreçats als joves a la comarca.
 - b. Dotar d'eines i d'espais de formació, intercanvi i treball als i les professionals que treballen amb joves, per actualitzar les seves competències en el treball socioeducatiu, de dinamització, preventiu i d'acompanyament als i les joves.
 - c. Generar i consolidar una dinàmica de treball en xarxa en matèria d'informació juvenil a nivell comarcal.
 - d. Facilitar suport tècnic a les aliances municipals mancomunades per poder compartir recursos en àmbits temàtics especialitzats en benefici dels i les joves.
 - e. Complementar i reforçar la tasca dels ajuntaments en l'atenció dels i les joves en risc o situació de vulnerabilitat.
 - f. Incrementar la capacitat dels ajuntaments per intervenir de forma autònoma en matèria de prevenció de situacions de vulnerabilitat i/o desigualtats socials en els seus municipis.

DESTINATARIS

Les accions s'adrecen als i les professionals dels serveis municipals que treballen amb joves a la comarca del Maresme, prioritzant els que estan vinculats als Serveis Locals de Joventut que realitzen tasques al voltant de la informació, orientació i assessorament juvenil.

Malgrat que algunes de les actuacions desenvolupades impliquin el treball i atenció directa a persones joves, cal entendre que aquesta atenció és la conseqüència del suport tècnic i la complementarietat i reforç a les estructures municipals per part del SCJ. És a dir, des del SCJ, no s'impulsa cap actuació

⁵⁴ Seguim les pautes de treball proposades per la Direcció General de Joventut en el document [Orientacions per a l'elaboració del Pla Comarcal de Joventut](#) i ampliem la proposta en alguns ítems per facilitar una visió més detallada dels diferents programes.

directament adreçada a la població jove si aquesta no es deriva de la tasca de suport als professionals del territori.

JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE LES ACTUACIONS

La informació és una de les fonts importants per a la presa de decisions i per facilitar l'accés als recursos i oportunitats que ens ofereix l'entorn. Com ja hem anat veient, durant les etapes d'adolescència i joventut, des d'una perspectiva d'assoliment de l'autonomia personal per avançar en la definició del propi itinerari vital, disposar d'informació accessible, contrastada i posada en context (no oblidem que la informació sense context, sovint no és facilitadora), pot representar el punt d'inflexió per a la tria d'unes determinades vies, itineraris, etc. per l'accés o no a determinats recursos.

D'altra banda, l'amplitud i diversitat dels àmbits de treball amb joves (educació i formació, lleure, oci i cultura, participació i associacionisme, treball, mobilitat, habitatge, etc.) dificulta tant a les persones joves, com als i les professionals que hi treballen, gestionar de forma àgil i sostenible el volum d'informació existent, en favor de la presa de decisions.

La tasca del Servei Comarcal de Joventut centrada en la informació juvenil es basa en el suport als i les professionals de la comarca per generar eines i espais de treball compartits i col·laboratius, des dels que facilitar la gestió de la informació i la seva presentació als i les joves en formats el més accessibles possible. En aquest sentit, el programa es desenvolupa sota el paraigua de l'Oficina Jove del Maresme, de la què el SCJ n'entoma la feina vinculada a la dinamització i la creació de xarxa a nivell comarcal, com ja hem exposat, per encàrrec de la DGJ.

El projecte d'Informació juvenil en xarxa es construeix des d'aquest punt de partida i aglutina i endreça, així, totes les actuacions vinculades a la informació juvenil que es desenvolupen i s'impulsen des del SCJ. Aquestes actuacions, que s'aniran adaptant i desplegant durant la vigència del PCJ són:

A. El Maresme en Mapes

Des l'any 2019, el SCJ ha posat en marxa un procés de mapeig dels recursos adreçats a joves que existeixen al territori. La voluntat és atendre i donar resposta a una demanda dels i les professionals de la comarca des de diferents àmbits de treball i especialitats, que ve de lluny i que es manté en el temps: disposar d'informació actualitzada dels recursos de propi territori, que sovint són els que més costen de localitzar, tant pel seu abast més de caire local com per la seva temporalitat/estacionalitat.

Actualment el mapes en s'ha treballat són:

- [Storymap dels Serveis locals de joventut del Maresme](#)
- [Mapa de serveis i equipaments juvenils del Maresme](#)
- [Mapa altres equipaments per a joves](#) (Skateparks, Rocòdroms, Boulderparks, Bike Parks i Cal·listènies)
- [Mapa de recursos de formació, orientació i ocupació per a joves](#)
- [Mapa dels ajuntaments del Maresme](#)
- [Mapa de festes majors dels municipis del Maresme](#)
- [Storymap d'entitats juvenils de la comarca](#)

La funció del SCJ en aquesta acció és el manteniment i dinamització dels mapes ja generats, la revisió i millora de les dades que s'hi recullen, la cerca d'eines complementàries que en permetin una difusió en

diferents canals i formats, així com la creació de nous mapes que, partint de les necessitats dels i les professionals, afavoreixin la visualització i accés als recursos de la nostra comarca. En tot el procés, la col·laboració i participació activa del territori és vital per la sostenibilitat des les eines creades.

B. Servei de Mobilitat Internacional Jove del Maresme

El Servei de Mobilitat internacional Jove del Maresme és un servei d'informació, orientació i assessorament sobre les opcions que les persones joves tenen al teu abast per fer una estada en un altre país, així com en relació a aquells aspectes més transversals i pràctics de la mobilitat en un país concret (visats, DNI, allotjament, prestació d'atur, seguretat social, impostos, xarxes de suport, etc.). És un servei mancomanat entre diferents ajuntament de la comarca⁵⁵ i prestat per l'entitat Nexes interculturals de Joves per Europa. El Servei comarcal de Joventut assumeix les funcions d'assistència tècnica als ajuntaments en el procés de licitació del servei, la gestió del contracte i la coordinació amb l'entitat adjudicatària, la coordinació entre l'entitat adjudicatària i els ajuntaments, la dinamització del Servei entre els i les professionals dels municipis implicats, i, la gestió dels enviaments de joves voluntàries en el marc del Cos Europeu de Solidaritat.

Les accions concretes en què es materialitza el servei són:

- [Assessoria personalitzada en mobilitat internacional](#).
- Tallers i formacions grupals sobre temes concrets relacionats amb la mobilitat internacional dels i les joves. Biennalment, tot i que es revisa de forma anual, s'elabora un catàleg de tallers i activats de mobilitat internacional que es posa a disposició dels ajuntaments que formen part del Servei.
- [Butlletí Mensual de Mobilitat Internacional jove](#), amb notícies i informacions de projectes i oportunitats concretes per fer una estada en una altre país.
- Elaboració de materials, en diversos formats, de promoció de la mobilitat internacional des d'una perspectiva intercultural i interseccional. S'han generat dues exposicions, vídeos i fitxes informatives molt diverses sobre opcions i països, jocs, etc.
- Elaboració de materials de difusió del propi Servei de mobilitat i gestió de les xarxes socials del Servei al [Facebook](#) i a l'[Instagram](#) posar enllaç.
- Coordinació amb agents institucionals, entitats, altres serveis de mobilitat internacional del país, etc.

C. Les comissions de l'OJ

Com hem vist, al Maresme hi ha 28 ajuntaments que realitzen tasques actives d'informació juvenil, si bé amb diferents nivells d'intensitat i continuïtat. Amb aquesta acció, es volen crear espais de treball temàtics al voltant d'algun dels àmbits d'informació juvenil que s'aborden des de l'Oficina Jove i/o des dels Punts d'informació juvenil de la comarca. La creació d'aquests espais ha de permetre aprofundir en el coneixement i domini de l'àmbit temàtic per part dels i les professionals, reforçar el treball en xarxa entre professionals generant eines que facilitin la seva integració en l'activitat informativa que es realitza en el municipi.

⁵⁵ En el període 2018-2021, hi participen 24 dels 30 ajuntaments del Maresme: Alella, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Argentona, Cabrera de Mar, Cabrils, Calella, Canet de Mar, Malgrat de Mar, Mataró, Palafròls, Pineda de Mar, Premià de Dalt, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Iscle de Vallalta, Sant Pol de Mar, Sant Vicenç de Montalt, Tordera, Vilassar de Dalt i Vilassar de Mar.

Les comissions estan pensades per integrar no només els i les professionals de joventut i de la informació juvenil, sinó també altres professionals especialistes en l'àmbit temàtic de treball, preferentment del territori, que aportin l'expertesa i el coneixement específic en els continguts que es treballen (ex. professionals de la prevenció de drogodependències, d'ocupació, d'educació, d'igualtat i gènere, de mobilitat internacional, d'habitatge, etc.).

Són els i les professionals de la informació juvenil qui prioritzen i decideixen els àmbits temàtics de treball de les comissions⁵⁶. El treball realitzat, un cop escollit l'àmbit temàtic en què es focalitza el treball de la comissió, segueix el procés de:

- Realitzar una primera diagnosi per conèixer quina és la realitat a la nostra comarca en aquell àmbit concret.
- Detectar i conèixer bones pràctiques i experiències, de dins o fora del territori, i valorar què i com es poden adaptar a les dinàmiques del Maresme.
- Establir uns criteris de treball compartits en relació a com abordar aquell àmbit temàtic des de la informació juvenil.
- Elaborar una proposta de treball compartit que permeti posar en marxa, des dels PIJ, accions concretes adreçades a joves per facilitar el seu accés a la informació.
- Generar materials d'informació per treballar amb els i les joves.

D. Gestió i coordinació comarcal d'accions de la XNEJ

Com a institució sobre la qual recau la dinamització comarcal de l'OJ del Maresme, el Consell comarcal del Maresme, conjuntament amb l'ajuntament de Mataró i la Direcció General de Joventut, ha de facilitar el suport a la gestió i coordinació de l'activitat comarcal en el marc de la Xarxa Nacional d'Emancipació Juvenil. En aquesta acció, per tant, s'incorporen les tasques de:

- Gestió de les sol·licituds del catàleg de serveis de la XNEJ a la comarca. En aquest aspecte, la funció del SCJ està en generar un circuit de coordinació clar amb els serveis d'emancipació de la XNEJ a l'Agència Catalana de la Joventut, que faciliti als i les professionals del Maresme, una gestió àgil i endreçada del catàleg anual de la XNEJ per totes les bandes implicades.
- Gestió i dinamització de consultes municipals específiques sobre temes d'informació juvenil, dinamització, gestió i planificació de serveis juvenils, entre d'altres. És important, i una demanda des i les professionals del Maresme, generar circuits de comunicació des dels què es puguin traslladar de forma àgil dubtes i consultes dels professionals de la Xarxa #Maresmejove en relació a la pròpia feina. Des del SCJ, s'assumeix aquesta funció de connexió entre professionals i, la gestió del retorn de les consultes quan s'escau. A més, en casos que ho requereixen, s'amplia aquesta connexió amb altres àmbits territorials de fora de la comarca.

E. Formació i intercanvi d'experiències

Els espais formatius i d'intercanvi d'experiències en l'àmbit de la informació, orientació i assessorament als i les joves, volen donar resposta a la necessitat i demanda dels i les professionals de disposar d'espais

⁵⁶ Actualment, i des de 2019, hi ha dues comissions en funcionament: Comissió Transicions, on s'aborda l'orientació i acompanyament als i les joves per a la presa de decisions en la tria d'itineraris educatius i/o professionals en els canvis d'etapa educativa; i, la Comissió Oci Lliure i Saludable, on s'aborda la feina de prevenció i sensibilització envers el consum de substàncies i les agressions sexuals, en el marc de les Festes Majors municipals.

de revisió i reflexió de la pròpia pràctica professional, així com d'ampliar i actualitzar coneixements específics.

Des del SCJ, s'acosten al territori d'una banda les propostes formatives, adreçades als i les professionals de la informació juvenil, d'altres institucions com la Diputació de Barcelona i l'Agència Catalana de la Joventut. I, es faciliten espais de coneixement i intercanvi d'experiències en àmbits temàtics concrets, que permetin als i les professionals valorar la seva adaptació i transferència a nivell municipal.

Tant les formacions com els espais d'intercanvi d'experiències es proposen quan es detecta o s'expressa una necessitat concreta per part dels i les professionals, o bé, quan arran de les tasques realitzades en el marc de les altres accions que configuren el programa d'Informació Juvenil en Xarxa, es veu la necessitat d'actuar més globalment amb tota la xarxa.

F. Comunicació

Aquesta acció vol visualitzar, endreçar i donar forma a l'estratègia de comunicació del SCJ amb els i les professionals de la comarca, en relació al coneixement i difusió dels recursos i oportunitats existents per als i les joves, i també, per als i les professionals. Alhora que, a partir d'aquests recursos i oportunitats, es vol visualitzar la tasca d'informació, orientació i acompanyament a les persones joves que es realitza des dels Serveis locals de joventut, sigui des dels propis equipaments juvenils, sigui a través d'accions descentralitzades, o bé, amb el treball coordinat i en xarxa amb altres professionals i agents del municipi.

Són força els interrogants que se'ns plantegen quan pensem si transmetrem bé la feina que fem des dels SLJ, com la usem per capitalitzar i posar en valor l'èxit de les intervencions que fem des dels Serveis de Joventut i per crear coneixement a les xarxes mitjançant aquest retorn.

D'altra banda, les xarxes socials tenen un gran potencial com a recurs de diagnosi de la situació, demandes, preferències, etc. de les persones joves. És important doncs, definir en quins àmbits ens interessa fer aquesta exploració amb quines eines la fem. L'altra cara de la moneda que es deriva d'aquesta tasca és l'oportunitat que se'ns obre per capitalitzar i mostrar els èxits i iniciatives dels i les joves que ells mateixos fan presents a les xxss. Així doncs, les xarxes socials poden esdevenir un punt de trobada amb els i les joves, si des dels SLJ definim i concretem com ens mostrem, què n'esperem de la nostra presència a les xarxes, i, sobre tot, indaguem sobre què n'esperen els joves dels SLJ a través de les xarxes.

Amb aquesta acció la complementarietat i retroalimentació entre les eines de què disposem, tant des del SCJ com els SLJ, és un factor clau. Així doncs la nostra intervenció es centra en:

- Manteniment i ampliació els continguts presents a la web del SCJ, el [Buscador Jove](#), fent especial incís en la visualització dels SLJ i la seva activitat amb els i les joves.
- Ús dels continguts generats a la web per la dinamització de les xarxes socials pròpies del SCJ (tuiter [@BuscadorJoveCCM](#), i xarxes del servei de Mobilitat internacional Jove del Maresme) i promoure'n la dinamització a través de les xarxes dels SLJ, conjuntament amb altres informacions rellevants amb la nostra feina.

- Creació d'eines digitals que afavoreixin el treball en xarxa entre els SLJ a nivell de comunicació i dinamització de les xarxes socials: escriptori virtual de xxss, creació de playlists a youtube com a proposta de treball col·laboratiu entre els professionals, creació d'etiquetes compartides per àmbits d'actuació i/o projectes, detecció de joves del Maresme actius a les xarxes socials en diferents àmbits temàtics.

	Projectes	Accions	2021				2022				2023				2024			
			1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
TEMPORITZACIÓ	El Maresme en mapes	Manteniment i dinamització																
		Creació de nous mapes																
	Servei de Mobilitat Internacional Jove del Maresme	Assessoria personalitzada																
		Tallers i formacions																
		Elaboració de materials																
		Difusió i comunicació																
		Coordinació amb altres agents																
	Les Comissions de l'OJ	Comissió Transicions																
		Comissió Oci lliure i saludable																
		Noves comissions																
		Espai plenari																
	Gestió i coordinació accions XNEJ	Catàleg de serveis de la XNEJ																
		Consultes municipals																
	Formació i intercanvi d'experiències	Formacions i intercanvi d'experiències	Es programaran d'acord amb les necessitats dels i les professionals															
	Comunicació	Buscador Jove																
		Gestió de XXSS																

		Noves eines digitals																	
RECURSOS	Humans																		
	Per part del Servei comarcal de Joventut, el programa d'Informació Juvenil el xarxa, actualment requereix una dedicació aproximada d'un 60% de la jornada la laboral de la Tècnica de joventut interina per programes i d'un 25% de la tècnica de joventut. A aquestes dedicacions, vinculades a la gestió administrativa i econòmica de les accions, s'han d'afegir: • un 5% de la jornada de l'administrativa de suport a l'Àrea de Promoció Econòmica del CCM. • un 5% de dedicació de la Directora de l'àrea. • Altres suports de l'estructura del CCM en la gestió administrativa i de tramitació dels expedients vinculats a les accions del programa (professionals de gestió de subvencions, secretaria i intervenció del CCM). • Suport de la tècnica de comunicació del CCM en certs aspectes de disseny i gestió del Buscador Jove.																		
	Equipaments																		
	A nivell d'infraestructura, el Servei comarcal de Joventut disposa d'un despatx adequat amb dos llocs de treball, al departament de promoció econòmica del Consell Comarcal del Maresme, des d'on es centralitza i s'executen la majoria de les actuacions. Per a les accions que requereixen d'espais de formació, reunions, etc. depenent de la dinàmica de treball que es vulgui generar i de l'aforament requerit, s'usen altres espais del CCM o bé es demanar als ajuntaments la possibilitat d'usar els seus equipaments municipals per realitzar les trobades. En alguns casos, si l'acció ho requereix, es lloguen espais concrets per la seva realització.																		
METODOLOGIA	Econòmics																		
	A més de la despesa vinculada a la dedicació de les tècniques comarcals de joventut (recursos humans via capítol 1). El desplegament de les accions vinculades al programa suposa addicionalment una despesa de contractacions de serveis via capítol 2. Aquestes contractacions varien en funció de les propostes d'actuació i el finançament disponible anualment per als programes de joventut. La Direcció General de Joventut, via Contracte Programa, aporta un finançament de 20.000,00€/any per al manteniment de la tasca comarcal vinculada a l'Oficina Jove. Aproximadament, al voltant d'un 50% d'aquesta aportació es destina a cobrir despeses de personal del SCJ. D'altra banda, des del SCJ es fa recerca activa de finançament i per complementar-la amb altres subvencions a les que pot tenir accés, principalment de la Diputació de Barcelona. Tot i això, en el cas del Servei de Mobilitat Internacional Jove del Maresme, els 24 ajuntaments que participen en el servei, assumeixen el 100% de les despeses de contractació del Servei. Al mateix temps, es cerca suport d'altres agents i institucions via col·laboracions directes que no requereixen despesa efectiva per al SCJ (realització de formacions al territori, suport tècnic per a l'execució de determinades accions, creació de materials, etc.).																		
	Agents implicats																		
	De forma genèrica en totes les actuacions del programa hi estan implicats els i les professionals dels SLJ de la comarca, la Direcció General de Joventut i l'Agència Catalana de la Joventut. Alhora, dins del CCM, hi ha una col·laboració continuada i molt estreta amb les professionals del programa de Referent d'Ocupació Juvenil, per a l'impuls i el disseny de totes les actuacions que tenen un component important d'orientació educativa i professional.																		

De forma específica, aterrant en cadascuna de les accions tenim que els agents implicats poden ser:

- **El Maresme en mapes:** Els serveis comarcals vinculats al contingut dels diferents mapes de recursos (Referents d'Ocupació Juvenil, Servei d'Informació i Assessorament a la Dona, Servei d'Emprenedoria, Comunicació, etc.), així com dels ajuntaments del Maresme i professionals del territori vinculats amb el contingut que es recull en els diferents mapes (cultura i festes, prevenció de les drogodependències, prevenció de les relacions abusives i les violències sexuals, professionals dels serveis d'ocupació locals i del servei d'emprenedoria del CCM, entitats juvenils, etc.).
- **Servei de Mobilitat internacional jove del Maresme:** els ajuntaments en conveni amb el servei, l'entitat adjudicatària del Servei (Nexes Interculturals), les entitats de mobilitat internacional que promouen accions de mobilitat, les entitats partners del CES per a l'acollida de voluntàries, els centres educatius i de formació on es realitzen els tallers i formacions de mobilitat, els i les joves maresmencs que comparteixen les seves experiències de mobilitat, els i les professionals que integren el grup de treball de mobilitat internacional liderat per la XNEJ, i els professionals de l'àrea d'Internacionals de la DGJ.
- **Les Comissions de l'OJ:** professionals experts en les temàtiques de les comissions, tant de la comarca, com d'institucions supracomarcals com ara la Diputació de Barcelona, l'Agència Catalana de la Joventut i la Direcció General de Joventut.
- **Gestió i coordinació comarcal d'accions de la XNEJ:** professionals dels Punts i Serveis d'informació juvenil de la comarca membres de la XNEJ, professionals de la XNEJ referents dels catàlegs de serveis temàtics.
- **Formació i intercanvi d'experiències:** Professionals de la XNEJ i de la Diputació de Barcelona que promouen formacions per a professionals al territori i professionals d'entitats i/o administracions que comparteixen experiències.
- **Comunicació:** professionals dels serveis de comunicació dels ajuntaments de la comarca, joves amb presència activa a les xarxes socials.

Mecanismes de coordinació

El projecte d'Informació juvenil en xarxa, com hem vist, es desplega en el marc de l'OJ del Maresme. La DGJ estableix uns espais de coordinació periòdics que facilitin el treball conjunt entre les tres administracions implicades en la implantació de l'OJ a la comarca: DGJ, Ajuntament de Mataró i Consell Comarcal del Maresme. Aquests espais són dos:

- Consell gestor⁵⁷: és l'espai de coordinació encarregat de vetllar per l'execució i el compliment dels pactes establerts per les tres institucions. La seva convocatòria està prevista dos cops l'any. Està format per un/a representant polític de la Direcció General de Joventut, preferentment de la coordinació territorial a Barcelona; un/a representant polític del Consell Comarcal del Maresme; un/a representant polític de l'Ajuntament de Mataró. També hi poden estar presents les co-responsables tècniques⁵⁸ de l'OJ.
- Comitè tècnic: Es l'espai de disseny i seguiment del Pla d'Actuació anual del l'OJ. Està previst que es reuneixi com a mínim un cop al trimestre. El componen un/a tècnic de XNEJ de l'ACJ i un/a de suport

⁵⁷ La creació d'aquest òrgan està prevista durant l'any 2021.

⁵⁸ Les responsables del servei comarcal de Joventut i de l'àrea de Joventut de l'ajuntament, seran co-coordinadores (co-responsables) de la Oficina Jove del Maresme.

integral al territori de la coordinació territorial a Barcelona; la/el professional responsable/s del Servei Comarcal de Joventut; la/el professional responsable/s de l'àrea de Joventut municipal.

En relació a la tasca de coordinació comarcal per al desplegament de l'OJ, hi ha establerts dos espais de coordinació:

- Espai plenari de coordinació amb els i les professionals municipals d'informació juvenil. Es planteja com l'espai on debatre, prioritzar els àmbits temàtics de treball que formaran part del Pla d'Actuació del l'OJ i assegurar-ne el desplegament a nivell local. La periodicitat de l'espai es preveu un cop al trimestre.
- Comissions de l'OJ: són els espais de treball generats per definir i dissenyar les accions a realitzar d'acord amb la prioritització feta a l'espai plenari. Estan formats pels i les professionals que de forma voluntària hi decideixen formar part. Es reuneix d'acord amb el pla de treball pactat. Tenen una durada aproximada d'entre 1 any o dos. Hi ha una comissió per cadascun dels àmbits de treball prioritzats, amb un màxim de dos de forma simultània⁵⁹.

A part d'aquests espais de coordinació més globals a nivell comarcal, de forma específica, aterrant en cadascuna de les accions tenim que els agents implicats poden ser:

- **El Maresme en mapes:** Els espais de coordinació, un cop els mapes ja han estat creats, estan pensats per garantir-ne l'actualització de les dades i concretar millores en la visualització.
Per la creació de nous mapes, quan s'escaigui, s'usaran els espais de treball creats per la coordinació comarcal de l'OJ.
- **Servei de Mobilitat internacional jove del Maresme:** La tasca de coordinació del Servei és elevada i molt intensa en determinats moments. Per la seva amplitud i magnitud, requereix de diferents espais de coordinació que permeten la gestió, revisió i implementació del servei, de forma participada i consensuada amb totes les administracions i entitats implicades:
 - Reunions semestrals de coordinació amb els ajuntaments: Es realitzen dues reunions plenàries del servei amb tots/es les referents municipals del Servei. Una, a principis d'any, on es presenta l'informe anual de l'activitat de l'any anterior, i es treballa la proposta de pla de treball per a l'any en curs amb els ajuntaments; i, una segona, entre juliol i setembre on es presenta l'informe del 1r semestre del Servei durant l'any en curs.
 - Espai de coordinació tècnica SCJ i entitat adjudicatària del Servei. Espai de treball per a la planificació del Servei i el disseny d'accions, la gestió administrativa i econòmica, resolució d'incidències, etc. Es programen de forma estable un cop al trimestre, però en funció de l'activitat del servei, la periodicitat es pot modificar.
 - Espai de coordinació tècnica SCJ amb l'assessora del Servei. És un espai de treball molt operatiu, per l'activitat diària del servei i la relació amb els ajuntaments. És realitza de forma quinzenal, però s'ajusta el calendari en funció de les necessitats del servei.
 - Espai de coordinació de seguiment de les accions i activitat municipal amb l'assessora del Servei. Es programen en funció de les necessitats i del calendari d'accions del servei als municipis.
 - Espai de coordinació al Google Drive. El servei disposa d'un espai de coordinació a diferents nivells que permet agilitzar l'accés i compartir les eines de treball generades.

⁵⁹ Dues és el nombre màxim de comissions que es poden dinamitzar de forma simultània, tenint en compte els recursos humans i econòmics, disponibles tant als Serveis municipals de Joventut com al SCJ. El nombre òptim però és d'una comissió anual.

AVALUACIÓ	- Grup de treball de Mobilitat internacional de la XNEJ. L'assessora del servei i la tècnica comarcal que s'hi coordina, participen d'aquest espai de treball impulsat per l'Agència Catalana de la Joventut que aglutina tots els serveis de mobilitat d'arreu de Catalunya. • Les Comissions de l'OJ: Ja hem definit el seu funcionament en el context general dels espais de coordinació de l'OJ. • Gestió i coordinació comarcal d'accions de la XNEJ: els espais de coordinació són a través de mail i telèfon. D'una banda, amb els referents de la cartera de Serveis de l'XNEJ per al traspàs de les accions sol·licitades, i, de l'altra amb els referents dels ajuntaments que sol·liciten les accions de la cartera de serveis. • Formació i intercanvi d'experiències: S'establiran els espais que correspongui en funció de les accions que es programin. • Comunicació: l'àmbit de comunicació té diferents nivells de coordinació. - Espais de coordinació per la gestió de El BuscadorJove, del SCJ amb la responsable de comunicació, i, també amb les diferents professionals dels serveis i programes que s'integren a la web (Mobilitat Internacional Jove del Maresme i programa de Referent d'Ocupació Juvenil). - S'han generat mecanismes de coordinació i gestió de les comunicacions conjuntes que emetem a través de les xarxes socials pròpies del SCJ, incloent les del Servei de Mobilitat Internacional Jove del Maresme, i el compte d'instagram del programa de ROJ, es disposa d'una eina de gestió de xarxes socials⁶⁰ que permet una major integració de les publicacions que fan les diferents professionals implicades. - Per valorar i gestionar la creació d'eines digitals per al treball en xarxa entre els SLJ, s'usaran els espais de coordinació establerts en el context de l'OJ. D'altra banda, per a totes les actuacions que es realitzen, a part dels espais específics que hem detallat, hi ha la coordinació més directa via correu electrònic i telefònicament amb els i les professionals i agents implicats.	
	Indicadors	Eines de recollida d'informació
	Nivell de representació territorial en els mapes del Maresme	Registre dels recursos publicats en els mapes
	Activitat del Servei de Mobilitat Internacional Jove del Maresme	Informes anuals i semestral del servei
	Nombre de professionals participants en les reunions de comissions de l'OJ	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Perfil dels professionals participants en les reunions de les comissions de l'OJ	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Nombre de reunions dels òrgans de gestió de l'OJ	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Elaboració de propostes de treball compartit per part de les comissions de l'OJ	Propostes de treball elaborades
	Nombre de sol·licituds tramitades per la cartera de serveis de la XNEJ	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Nombre de notícies publicades al Buscador Jove en relació a les actuacions del SCJ	Registre d'entrades a la web

⁶⁰ Durant 2021 s'està treballant amb l'eina SocialGest.

Nivell d'activitat a les xxss del SCJ	Informes periòdics de la plataforma SocialGest
Creació d'eines digitals per al treball en xarxa	Eines creades

LÍNIA 1: XARXA #MARESMEJOVE. SUPORT A LA GESTIÓ I DINAMITZACIÓ DE SERVEIS I EQUIPAMENTS JUVENILS

PROGRAMA 1.2: Amb perspectiva! Espais i serveis juvenils per a tots i totes

OBJECTIUS

1. Objectiu estratègic: Acompanyar als i les professionals del territori perquè puguin actuar des d'una òptica preventiva i interseccional en les seves intervencions amb joves, i, de forma específica aquelles que s'impulsin des dels serveis, espais i equipaments locals de joventut.
2. Objectius específics relacionats:
 - a. Contribuir a un millor coneixement de la realitat i necessitats del jovent per part dels i les professionals i altres agents del territori.
 - b. Contribuir a que la perspectiva interseccional s'incorpori en el disseny i dinamització d'espais i projectes adreçats als joves a la comarca.
 - c. Dotar d'eines i d'espais de formació, intercanvi i treball als i les professionals que treballen amb joves, per actualitzar les seves competències en el treball socioeducatiu, de dinamització, preventiu i d'acompanyament als i les joves.
 - d. Complementar i reforçar la tasca dels ajuntaments en l'atenció dels i les joves en risc o situació de vulnerabilitat.
 - e. Incrementar la capacitat dels ajuntaments per intervenir de forma autònoma en matèria de prevenció de situacions de vulnerabilitat i/o desigualtats socials en els seus municipis.

DESTINATARIS

Les accions s'adrecen als i les professionals dels serveis i espais juvenils dels ajuntaments de la comarca, però es demana la implicació d'altres professionals que treballen amb joves al municipi, o bé, que són necessaris per a la correcta implantació de les intervencions. S'actua amb una lògica de feina transversal entre el SLJ i altres serveis locals (com per exemple, referents de ciutadania, diversitat o immigració, serveis socials, igualtat, ensenyament, participació ciutadana, drets civils, etc.) per tal de garantir una major consolidació de la feina feta⁶¹.

JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE LES ACTUACIONS

Fer visible l'heterogeneïtat i diversitat de la població juvenil esdevé el primer pas per assegurar que les intervencions que se'ls hi adrecen tenen en compte la situació i condicions particulars de les persones joves com part de grups específics, però també, i principalment, com a individus. Alhora, també permet

⁶¹ Els programes implementats requereixen una dedicació i implicació elevats per part dels i les participants, tant durant la seva realització com en la incorporació dels continguts a la pràctica diària del treball amb joves. Per aquest motiu, l'existència d'un grup "motor" al municipi n'afavoreix un aterratge reeixit i la capacitat de mantenir la incidència en el mig i llarg termini.

generar una narrativa en positiu de les persones joves, que no reproduïxi de forma inconscient certs estigmes i estereotips, sinó que més aviat ajudi a revertir-los.

Hem vist com els atributs que ens defineixen com a persones, en contextos i situacions concretes, poden situar-nos en una posició de privilegi o bé d'opressió respecte a la resta, i com aquesta situació canvia en la interacció amb els altres. Fer-se conscient d'aquesta individualitat, en privilegi o opressió, tant per part dels i les professionals com pels propis joves, i, disposar d'eines per generar i mantenir espais d'interacció que -recuperant les paraules de la Marina Garcés- permetin practicar la igualtat des de la desigualtat, és un dels reptes que tenim plegats a nivell comunitari.

En aquest sentit, el programa Amb Perspectiva! posa el focus en la consolidació i ampliació a més municipis de la feina iniciada en anys anteriors en facilitar eines d'anàlisi de la realitat juvenil i, si bé el plantejament de base té una mirada interseccional, es posa el focus en la incorporació de la perspectiva de gènere i de la perspectiva intercultural en els serveis i espais juvenils. Aquest enfoc, alhora, és realista amb la disponibilitat de recursos per part del SCJ, tant a nivell de RRHH com financers.

Són tres les actuacions que configuren aquest programa:

A. Coneixement de les Realitats Juvenils

Des de l'any 2014 que el SCJ promou amb el suport de l'Observatori de Desenvolupament Local del Maresme, l'elaboració de l'informe de Les Realitats Juvenils del Maresme. El document recull i analitza la realitat juvenil, des de la vessant estadística, en els eixos de Població, Formació i Mercat laboral, posant el focus en presentar dades que estan disponibles a escala municipal.

La intenció de l'informe és facilitar dades als ajuntaments, i altres agents del territori, per millorar el coneixement i anàlisi de la situació dels i les joves del territori. Que disposin d'una "fotografia" en un moment concret (cada dos anys) i puguin copsar com evolucionen determinats indicadors que són rellevants per al treball que fan amb joves, principalment des de la perspectiva de les transicions juvenils. Aquest treball sostingut en el temps permet afinar i aprofundir en el coneixement generat a nivell municipal, tant a nivell intern, per cadascun dels municipis, com en relació a l'evolució comparada amb els municipis propers i a d'altres àmbits territorials. Aquesta, la de fer el seguiment local, és una tasca que es proposa als ajuntaments que realitzin, amb l'objectiu de que puguin aterrar les dades que generem, contrastar-les a nivell més qualitatiu, generar els propis indicadors i incorporar l'anàlisi a les seves planificacions i intervencions.

B. Serveis i espais⁶² Juvenils interculturals

La incorporació de la perspectiva intercultural⁶³, en el treball diari dels i les professionals, permet potenciar la convivència intercultural a la ciutat, a través de la promoció de la interacció positiva i el coneixement mutu, fent èmfasi en els aspectes comuns, l'enfortiment dels vincles i el reconeixement de

⁶² Usem el terme espais juvenils enlloc d'equipaments juvenils per referir-nos en sentit ampli als espais de treball i de trobada amb joves, tant si estan vinculats com si no ho estan a un equipament juvenil. Alhora, des de l'acció del SCJ, posem el focus en els serveis i espais que es lideren o incorporen la participació, dinamització, etc. dels serveis locals de joventut municipals.

⁶³ Marc teòric de la perspectiva intercultural recollit en el document d'"Eines per a la incorporació de la perspectiva intercultural als equipaments juvenils del Maresme" 2018. Elaborat pel Consell Comarcal del Maresme amb el suport de l'Agència Catalana de la Joventut i l'acompanyament tècnic de QSL i el Col·lectiu I+.

la diversitat entre els/les ciutadans/es-veïns/es, sobre la base de la igualtat de drets, deures i oportunitats i la no discriminació.

En aquest sentit, el projecte de Serveis juvenils interculturals vol visibilitzar la interculturalitat en els serveis i espais juvenils perquè aquests esdevinguin espais més accessibles i per tant, més diversos i integrats en les dinàmiques comunitàries del seu entorn. Alhora que dona eines perquè aquesta interculturalitat es pugui aprofitar per construir projectes i processos generadors de bona convivència, relacions més igualitàries i vincles de pertinença amb l'entorn social més immediat.

Per fer-ho, en funció de les necessitats dels i les professionals, i de la disponibilitat de recursos econòmics i suports per part del Consell comarcal del Maresme, el projecte planteja tres accions que es complementen entre sí i que s'integren de manera progressiva en el temps:

- Formació en perspectiva intercultural a equips de professionals municipals. Es planteja una formació vivencial que afavoreix la reflexió sobre la pràctica professional des de la mirada intercultural.
- Assessorament per al disseny d'intervencions amb perspectiva intercultural. Els equips municipals que han realitzat la formació poden optar a diferents sessions d'assessorament que els acompanyin en el disseny i/o revisió de les seves intervencions en clau intercultural.
- Espais de treball compartit i col·laboratiu i d'intercanvi d'experiències. Es fomenten espais que permetin als i les professionals compartir les pròpies experiències i dotar-se d'eines per aprofundir en la seva pràctica intercultural en el dia a dia.

C. Perspectiva de gènere en el treball amb joves

Fomentar models de relació igualitaris i de respecte mutu envers la socialització de gènere, la diversitat i orientació sexual, els models de feminitat i masculinitat, etc. és la base per aconseguir la igualtat d'oportunitats real i efectiva, i evitar així les situacions de violències masclistes i sexuals en qualsevol dels seus àmbits i les seves formes. En aquest sentit, les estratègies de prevenció constitueixen un dels pilars de la lluita contra les violències masclistes, ja que és durant l'adolescència quan les creences relacionades amb els models de feminitat i masculinitat arrelen, quan tenen lloc les primeres experiències afectives i sexuals, quan s'inicia un projecte acadèmic, laboral i de vida. En definitiva, és el moment de transició a l'adulthood.

Amb aquest projecte es promou que els serveis i espais juvenils municipals siguin elements clau i actius en la promoció de relacions igualitàries de gènere i en la prevenció de les violències masclistes i sexuals. Per fer-ho, igual que en el projecte de *Serveis i espais juvenils interculturals*, es posen a disposició dels i les professionals la mateixa tipologia d'accions complementàries entre sí:

- Formació en perspectiva de gènere a equips professionals municipals. Es planteja una formació vivencial que afavoreix la reflexió sobre la pràctica professional des de la mirada de gènere.
- Assessorament per al disseny d'intervencions amb perspectiva de gènere. Els equips municipals que han realitzat la formació poden optar a diferents sessions d'assessorament que els acompanyin en el disseny i/o revisió de les seves intervencions en clau gènere.
- Espais de treball compartit i col·laboratiu i d'intercanvi d'experiències. Es fomenten espais que permetin als i les professionals compartir les pròpies experiències i dotar-se d'eines per aprofundir en la seva pràctica en el dia a dia, al voltant de la perspectiva de gènere.

	Projectes	Accions	2021				2022				2023				2024			
			1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
TEMPORITZACIÓ	Coneixement de les Realitats juvenils	Informe Les realitats Juvenils del Maresme																
	Serveis Juvenils intercultural	Formació																
		Assessorament																
		Espais d'intercanvi																
	Perspectiva de gènere en el treball amb joves	Formació																
		Assessorament																
		Espais d'intercanvi																
RECURSOS	Humans																	
	Per part del Servei comarcal de Joventut, el programa Amb perspectiva!, actualment requereix una dedicació aproximada d'un 20% de la jornada la laboral de la Tècnica de joventut interina per programes i d'un 35% de la tècnica de joventut. A aquestes dedicacions, vinculades a la gestió administrativa i econòmica de les accions, s'han d'afegir: altres suports de l'estructura del CCM en la gestió administrativa i de tramitació dels expedients vinculats a les accions del programa.																	
	Equipaments																	
	A nivell d'infraestructura, el Servei comarcal de Joventut disposa d'un despatx adequat amb dos llocs de treball, al departament de promoció econòmica del Consell Comarcal del Maresme, des d'on es centralitza i s'executen la majoria de les actuacions. Per a les accions que requereixen d'espais de formació, reunions, etc. depenent de la dinàmica de treball que es vulgui generar i de l'aforament requerit, s'usen altres espais del CCM o bé es demana als ajuntaments o altres institucions la possibilitat de que cedeixin els seus equipaments municipals per realitzar les trobades. En alguns casos, si l'acció ho requereix, es lloguen espais concrets per la seva realització.																	
	Econòmics																	
	A més de la despesa vinculada a la dedicació de les tècniques comarcals de joventut (recursos humans via capítol 1). El desplegament de les accions vinculades al programa suposa addicionalment una despesa de contractacions de serveis via capítol 2. Aquestes contractacions varien en funció de les propostes d'actuació i el finançament disponible anualment per als programes de joventut.																	

	La Direcció General de Joventut, via Contracte Programa, aporta un finançament (22.000,00€/any) per al desplegament de les accions del Pla d'actuació anual del SCJ⁶⁴. Es preveu destinar el 40% d'aquesta aportació al programa Amb perspectiva! D'altra banda, com ja hem vist, des del SCJ es fa recerca activa de finançament i per complementar-la amb altres subvencions a les que pot tenir accés el SCJ, principalment de la Diputació de Barcelona. Al mateix temps, i de forma específica per a aquest projecte, es cerca suport⁶⁵ d'altres agents i institucions via aportacions i col·laboracions indirectes, o en espècie, que no requereixen despesa efectiva per al SCJ (realització de formacions al territori, suport tècnic per a l'execució de determinades accions, creació de materials, etc.).
METODOLOGIA	Agents implicats
	La realització d'aquest programa és possible gràcies al treball transversal entre diferents serveis del CCM i requereix de la implicació i dedicació intensiva dels professionals d'alguns serveis comarcals com l'ODLM, Pla territorial de Ciutadania i Immigració i el SIAD⁶⁶. Relacionem, de forma específica per cadascuna de les accions, els agents més rellevants que hi estan implicats: • Coneixement de les Realitats Juvenils: La tècnica de l'Observatori de Desenvolupament Local del Maresme és qui assumeix la recerca de dades, el seu tractament i la interpretació i anàlisi. També, es requereix la dedicació de la tècnica auxiliar de disseny per a la maquetació del document resultants. • Serveis juvenils interculturals: El tècnic de polítiques migratòries i el mediador intercultural del Pla de ciutadania i immigració del CCM, formen equip amb les tècniques de joventut per al desenvolupament d'aquesta acció. Es compta també amb el suport i implicació de la tècnica d'interculturalitat de l'Agència Catalana de la Joventut i professionals de l'Oficina del Pla Jove i del Servei de Convivència i Diversitat de la Diputació de Barcelona. • Perspectiva de gènere en el treball amb joves: la tècnica d'igualtat del Servei d'Informació i Atenció a la Dona (SIAD) participa dels espais de disseny i coordinació de l'acció, i en alguns espais de desplegament de la intervenció. Es compta també amb el suport de la tècnica de gènere de l'Agència Catalana de la Joventut.
	Mecanismes de coordinació
	• Coneixement de les Realitats Juvenils: S'estableixen dos espais de coordinació diferenciats amb la tècnica de l'ODLM. Un primer, que té lloc en el darrer trimestre de l'any previ a l'edició de l'Informe, i que es realitza amb l'objectiu de definir els continguts i estructura de l'informe. Un segon espai, de seguiment, contrast i elaboració de l'informe. • Serveis juvenils interculturals: Els espais de coordinació es generen a diferents nivells i d'acord amb les accions que estan en marxa en cada moment. - Espai de coordinació de l'equip del CCM: Espai amb els professionals del Pla Territorial de Ciutadania i Immigració i les tècniques del SCJ. En aquests espais es treballa el disseny de les accions i com s'aterren

⁶⁴ Per cada any de vigència del Pla comarcal de Joventut, s'elabora el pla d'actuació anual que recull el desplegament dels programes, projecte i actuacions en aquell exercici.

⁶⁵ Sense aquest suport tècnic i col·laboracions externes, des del CCM, amb tots els serveis implicats, no es pot assumir la contractació dels professionals especialistes que assumeixen les propostes formatives i els assessoraments d'interculturalitat i de gènere.

⁶⁶ Sense aquesta dedicació dels i les professionals dels serveis esmentats, les actuacions d'aquest projecte no són viables. D'una banda, per la necessitat del treball transversal que des d'un inici requereixen les accions plantejades, i, en segon terme, per un tema d'invialibilitat econòmica, davant la impossibilitat del SCJ d'assumir les contractacions necessàries per suplir la feina que assumeixen aquests professionals.

	en els ajuntaments que hi estan implicats, la gestió i coordinació amb la resta d'administracions implicades, i, si és el cas, amb les entitats que presten i executen el suport tècnic. - Espai de coordinació amb altres agents implicats (ACJ, Diputació de Barcelona, entitats i ajuntaments): són els espais de coordinació que es fixen per cadascuna de les accions executades amb els diferents implicats. La seva periodicitat i els agents que en prenen part varia en funció de l'acció. • Perspectiva de gènere en el treball amb joves: Els espais de coordinació es generen a diferents nivells i d'acord amb les accions que estan en marxa en cada moment. - Espai de coordinació de l'equip del CCM: Espai amb la professional del SIAD i les tècniques del SCJ. En aquests espais es treballa el disseny de les accions i com s'aterren en els ajuntaments que hi estan implicats, la gestió i coordinació amb la resta d'administracions implicades, i, si és el cas, amb les entitats que presten i executen el suport tècnic. - Espai de coordinació amb altres agents implicats (ACJ, Diputació de Barcelona, entitats i ajuntaments): són els espais de coordinació que es fixen per cadascuna de les accions executades amb els diferents implicats. La seva periodicitat i els agents que en prenen part varia en funció de l'acció.	
AVALUACIÓ	Indicadors	Eines de recollida d'informació
	Elaboració biennal de l'Informe de les realitats juvenils del Maresme	Informe de les realitats juvenils
	Grau d'adequació de l'informe a les necessitats dels ajuntaments	Recull de propostes presentades per part dels ajuntaments
	Nombre de professionals formats en perspectiva intercultural	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Nombre de sessions de treball amb l'equip del Pla de ciutadania i immigració	Registre de reunions del SCJ
	Nombre de professionals formats en perspectiva de gènere	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Nombre de sessions de treball amb la tècnica del SIAD	Registre de reunions del SCJ
	Nombre d'espais d'intercanvi realitzats	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Nombre de professionals participants ens els espais d'intercanvi	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Diversitat dels perfils professionals participants en el projecte Amb perspectiva	Registre d'actuacions amb ajuntaments

OBJECTIUS

1. Objectiu estratègic: Acompanyar als i les professionals del territori perquè puguin actuar des d'una òptica preventiva i interseccional en les seves intervencions amb joves, i, de forma específica aquelles que s'impulsin des dels serveis, espais i equipaments locals de joventut.
2. Objectius específics relacionats:
 - a. Contribuir a un millor coneixement de la realitat i necessitats del jovent per part dels i les professionals i altres agents del territori.
 - b. Contribuir a que la perspectiva interseccional s'incorpori en el disseny i dinamització d'espais i projectes adreçats als joves a la comarca.
 - c. Dotar d'eines i d'espais de formació, intercanvi i treball als i les professionals que treballen amb joves, per actualitzar les seves competències en el treball socioeducatiu, de dinamització, preventiu i d'acompanyament als i les joves.
 - d. Complementar i reforçar la tasca dels ajuntaments en l'atenció dels i les joves en risc o situació de vulnerabilitat.
 - e. Facilitar suport tècnic a les aliances municipals mancomunades per poder compartir recursos en àmbits temàtics especialitzats en benefici dels i les joves.
 - f. Incrementar la capacitat dels ajuntaments per intervenir de forma autònoma en matèria de prevenció de situacions de vulnerabilitat i/o desigualtats socials en els seus municipis.

DESTINATARIS

Les accions s'adrecen als i les professionals dels serveis municipals que treballen amb joves a la comarca del Maresme, prioritzant els que estan vinculats als Serveis Locals de Joventut.

Malgrat que algunes de les actuacions desenvolupades impliquin el treball i atenció directa a persones joves, cal entendre que aquesta atenció és la conseqüència del suport tècnic i la complementarietat i reforç a les estructures municipals per part del SCJ. És a dir, des del SCJ, no s'impulsa cap actuació directament adreçada a la població jove si aquesta no es deriva de la tasca de suport i complement a les actuacions municipals.

JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE LES ACTUACIONS

La capacitat de les persones de connectar amb l'entorn i teixir una xarxa de relacions positives, igualitàries i empoderadores, facilita disposar de més eines, suport i recursos personals per construir itineraris vitals més reeixits i consistents. Ja hem apuntat que les tries en els moments de canvi d'etapa educativa, el model de relació amb un mateix i com ens vinculem amb els altres, el tipus d'oci i lleure escollit, etc. representen aspectes i/o moments crítics en la configuració d'aquest itinerari. El treball sobre els factors de protecció davant de situacions de risc i l'acompanyament en aquestes tries fonamenta el plantejament d'aquest programa.

Els projectes que l'integren són:

A. Transicions escola-escola i escola-treball

Des de fa més d'una dècada que el SCJ aborda de forma explícita el suport a les transicions educatives i al món laboral com a estratègia de protecció a llarg termini per fer front a situacions de vulnerabilitat i exclusió social.

Si bé en el projecte d'*Informació Juvenil en xarxa* ens centrem en facilitar el coneixement i l'accés dels i les joves als recursos d'orientació, de formació i educació, i, d'ocupació, en aquest projecte ens centrem de forma específica en el suport a les estructures municipals en relació a la feina que fan amb els i les joves que es troben en risc o situació d'abandonament prematur dels estudis, així com als que es troben en situació d'inactivitat, envers els estudis o la feina.

Aquest suport es concreta de forma principal en dues actuacions:

- Suport al desplegament i implementació de programes de polítiques actives d'ocupació adreçats a joves (PAO).

Seguint la lògica del treball transversal amb els professionals que treballen amb joves al CCM, des dels inicis de la iniciativa europea de la Garantia Juvenil (GJ) l'any 2015, el SCJ s'ha implicat activament en la implementació a la comarca dels programes d'informació, orientació i acompanyament a joves que s'han promogut des del Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC). Primer, amb el programa de la Xarxa d'Impulsors de la GJ, i, actualment amb el programa de Referent d'Ocupació Juvenil (ROJ). El SCJ treballa colze a colze amb les dues figures ROJ assignades al CCM, tant en la creació i ampliació de la xarxa de treball al territori, com en la creació de recursos per millorar l'orientació i acompanyament als i les joves.

- Recursos formatius per a joves inactius.

Les situacions dels i les joves inactius i/o desocupats són ben diverses. Es tracta d'un col·lectiu molt heterogeni i les seves situacions envers la transició cap a la vida adulta són diferents, tant en la vinculació o desvinculació respecte l'àmbit de l'educació i el treball com les seves situacions de partida: allò que els motiva, els recursos familiars, l'edat, les trajectòries formatives, la seva situació administrativa, etc.

Al mateix temps l'oferta limitada de recursos de proximitat per a la segona oportunitat, i molt concentrada en uns períodes concrets de l'any, dificulta les opcions reals d'accés dels i les joves amb baixa qualificació formativa a aquests recursos.

Plantegem doncs, la creació de recursos formatius que facilitin l'activació d'aquests joves, molt centrats en l'acompanyament a la continuïtat formativa, i, en facilitar-los el coneixement d'entorns laborals diversos que amplïïn les seves opcions d'inserció laboral a curt termini.

B. Promoció de la salut

- Prevenició de les drogodependències

En al seva funció d'assistència tècnica als ajuntaments, el SCJ presta suport tècnic a la implantació de serveis adreçats a les persones joves. En aquest cas, es presta suport als ajuntaments de Calella, Malgrat de Mar, Palafolls i Tordera per a la posada en marxa d'un servei mancomanat de promoció de la salut i la prevenició de les drogodependències. La tasca del SCJ és donar suport als ajuntaments en la configuració del projecte, la gestió del procés de licitació per la contractació

externalitzada del servei, el seguiment del contracte i la coordinació entre els municipis participants i l'entitat adjudicatària.

- Atenció a les problemàtiques de Salut mental.

El treball conjunt amb professionals de diferents departaments i serveis del CCM (ROJ, Dinamitzadors cívics per l'Emancipació Juvenil i EAIA, principalment), així com les informacions recollides en la diagnosi d'elaboració del PCJ, fan que, a partir de 2023 es plantegi incorporar aquest àmbit de treball a les actuacions del SCJ. És un àmbit nou de treball que a hores d'ara encara està per definir i que es començarà a concretar un cop la resta d'actuacions del PCJ ja tinguin un rodatge. Tanmateix, resta pendent d'establir vies de comunicació amb altres recursos comarcals que ja treballen en aquesta direcció, com ara l'Oficina Terapèutica Laboral del mateix CCM, i d'altres gestionats per entitats sense afany de lucre amb qui ja s'està en contacte per la derivació de joves per part dels serveis comarcals que atenen a joves. A partir d'aquest contacte, s'acabarà de concretar com s'inicia l'acció i amb quin focus.

C. Prevenció de les violències masclistes i sexuals

- Comissió de prevenció, sensibilització i formació del Protocol comarcal d'Abordatge de les violències masclistes.

El SCJ participa a la plenària del Protocol comarcal d'Abordatge a les violències masclistes, i, és membre de la Comissió de prevenció, sensibilització i formació que s'integra sota el paraigua del Protocol, des de la que es promouen accions de formació adreçades a professionals de la comarca, així com una tasca de generar xarxa entre els diferents agents que treballen en l'àmbit de la sensibilització i prevenció al nostre territori. La tasca del SCJ en la comissió, d'una banda, es centra en la promoció d'accions específiques per al col·lectiu jove; i, de l'altra, en la visualització de la tasca que es realitza per part dels SLJ municipals i de les accions que es duen a terme amb aquesta finalitat.

- Protocol davant les violències sexuals en espais públics d'oci. A la comarca del Maresme no es disposa d'un protocol marc que pugui servir de base als ajuntaments per construir el seu propi protocol, afavorint així un treball comarcal més coordinat i amb uns criteris de treball més homogenis alhora de definir i coordinar la resposta davant d'una situació de violència sexual en espais públics d'oci i festes locals per tal de garantir la prevenció, l'atenció i la recuperació de les dones que es troben en situació de violència masclista o en risc de trobar-s'hi.

De la mà de l'Agència Catalana de la Joventut, que facilita suport tècnic al SCJ a través de la contractació d'una entitat especialitzada, durant l'any 2021, iniciarem les tasques per a l'elaboració del Protocol, conjuntament amb la tècnica del SIAD. Si bé el protocol es centrarà inicialment en la població jove, el plantejament es durà a terme perquè de forma progressiva es puguin incorporar altres franges de la ciutadania .

TEMPORITZA	Projectes	Accions	2021				2022				2023				2024			
			1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
ciut	Transicions escola-	Suport als programes PAO																

RECURSOS	escola i escola-treball	Recursos formatius per a joves inactius.																
	Promoció de la salut	Prevenció de les drogodependències																
		Atenció a les problemàtiques de Salut Mental																
	Prevenció de les violències masclistes i sexuals	Comissió Prevenció, sensibilització i formació PAVM																
		Protocol davant les violències sexuals en espais públics d'oci																
Humans																		
Per al desenvolupament del programa d'Atenció a les situacions de risc es preveu una dedicació mitja d'un 5% de la jornada de la tècnica interina per programes; i, al voltant d'un 25% de la tècnica de joventut, durant els dos primers anys de vigència del PCJ. En la mesura que es posi en marxa l'acció d'atenció a les problemàtiques de salut mental, tot i que la resta, d'actuacions en alguns casos requeriran menor dedicació, caldrà revisar aquestes dedicacions, i valorar la implicació d'altres professionals del CCM. A aquestes dedicacions, vinculades a la gestió administrativa i econòmica de les accions, s'han d'afegir: • Altres suports de l'estructura del CCM en la gestió administrativa i de tramitació dels expedients vinculats a les accions del programa (professionals de gestió de subvencions, secretaria i intervenció del CCM).																		
Equipaments																		
A nivell d'infraestructura, el Servei comarcal de Joventut disposa d'un despatx adequat amb dos llocs de treball, al departament de promoció econòmica del Consell Comarcal del Maresme, des d'on es centralitza tota la gestió de les actuacions, si bé la majoria s'executen en altres dependències del CCM o directament en els ajuntaments o institucions implicades. Per a les accions que requereixen d'espais de formació (com és el cas del recurs formatiu d'activació per a joves i les que s'adrecen a professionals), s'usaran diferents espais que s'ajustin a les necessitats dels continguts a treballar i al perfil dels i les participants. Poden ser espais propis del CCM o bé, dels ajuntaments, si hi ha la possibilitat de que cedeixin l'ús dels seus equipaments municipals per realitzar les trobades. En alguns casos, si l'acció ho requereix, es lloguen espais concrets per la seva realització.																		
Econòmics																		
A més de la despesa vinculada a la dedicació de les tècniques comarcals de joventut (recursos humans via capítol 1). El desplegament de les accions vinculades al programa suposa addicionalment una despesa de contractacions de serveis via capítol 2. Aquestes contractacions varien en funció de les propostes d'actuació i el finançament disponible anualment per als programes de joventut.																		

	La Direcció General de Joventut, via Contracte Programa, aporta un finançament (22.000,00€/any) per al desplegament de les accions del Pla d'actuació anual del SCJ. Es preveu destinar al programa, aproximadament, el 60% d'aquesta aportació. D'altra banda, com en els programes anteriors, des del SCJ es fa recerca activa de finançament per complementar-la amb altres subvencions a les que pot tenir accés el SCJ, principalment de la Diputació de Barcelona. Al mateix temps, es cerca suport d'altres agents i institucions via aportacions i col·laboracions indirectes, o en espècie, que no requereixen despesa efectiva per al SCJ (realització de formacions al territori, suport tècnic per a l'execució de determinades accions, creació de materials, etc.). En el cas del suport tècnic de l'acció de prevenció de les drogodependències, són els 4 ajuntaments participants qui assumeixen el 100% de la despesa de contractació del Servei en una entitat externa.
METODOLOGIA	Agents implicats
	Aquest és un programa que implica perfils de professionals i agents molt diversos en funció del tipus d'acció que es desenvolupa. De forma específica, aterrant en cadascuna de les accions tenim que els agents implicats poden ser: Transicions escola-escola i escola-treball: Les figures dels Referents d'Ocupació juvenil, són la base sobre la que es sustenta la tasca de suport que es fa des del SCJ, als Programes de polítiques actives d'ocupació del SOC. Des del SCJ, anem adaptant el suport a les necessitats dels programes vigents en cada moment. Per altra banda, les figures dels Dinamitzadors Cívics per a l'Emancipació Juvenil i, un cop més, dels Referents d'Ocupació Juvenil, són claus per a l'execució de les accions previstes en aquest àmbit. Tant en el disseny i planificació de les accions, com en la seva implementació i connexió amb la resta d'agents i professionals del territori, i, en l'atenció i acompanyament a les persones joves que hi participen. D'altra banda, es requereix de la implicació dels i les professionals dels ajuntaments (principalment de joventut, ocupació i serveis socials) per al treball de proximitat amb les persones joves (detecció, derivació, seguiment i acompanyament). Els Serveis Territorials d'Educació del Departament d'Educació, a través de referents diversos, i els centres educatius també formen part dels agents a implicar en aquesta acció. Per a la realització del recurs formatiu per a l'activació dels joves, s'implicaran, quan sigui possible, entitats i institucions⁶⁷ del territori que puguin ser referents en les temàtiques formatives que es realitzaran. Així com altres serveis comarcals com ara el Servei d'Emprenedoria del CCM. Promoció de la salut: Pel que fa a l'acció de prevenció de les drogodependències, els agents implicats són els referents municipals de cadascun dels 4 ajuntaments implicats en el Servei (serveis socials i joventut), així com l'entitat que resulti de la licitació del Servei. En el marc de l'acció de Salut Mental, no s'han definit encara els agents implicats. Prevenció de les violències masclistes i sexuals: - Els membres del grup motor del PAVM i membres de la comissió de prevenció, sensibilització i formació, són els que estan vinculats a aquesta acció. - En relació al Protocol davant les violències sexuals en espais públics d'oci, inicialment la tècnica del SIAD, la tècnica de gènere de l'Agència Catalana de la Joventut, l'entitat que prestarà el suport tècnic,

⁶⁷ Per a l'edició del recurs corresponent a 2021 (Fem Cadena) es compta amb la col·laboració del Consorci de promoció turística del Maresme, i, s'estan cercant col·laboracions amb entitats de l'economia social i cooperativa i del tercer sector.

AVALUACIÓ	i agents del territori que estiguin implicats tant en l'àmbit de la prevenció, atenció i reparació com en l'àmbit de l'oci i les festes en espais públics. En quant a l'estructura, es vol vincular el protocol a la comissió d'Altres violències del PAVM, amb la intenció de generar espais de coordinació estables i periòdics un cop estigui finalitzat.	
	Mecanismes de coordinació	
	La diversitat d'àmbits de treball i d'agents implicats en les diferents actuacions requereixen també d'espais variats per a la coordinació.	
	En concret, per als àmbits de transicions educatives i prevenció de les VM, plantejem un nivell de coordinació més interna, amb les i les professionals del CCM implicats en cadascun d'ells, per tal de definir l'estratègia de treball amb el territori, dissenyar la proposta d'accions a implementar conjuntament, i establir connexions i suports amb altres ens i agents supramunicipals. D'acord amb la proposta d'accions, s'aniran definint els espais de coordinació específics per a la seva implementació i avaluació a nivell intern, així com incorporant espais de coordinació amb altres agents implicats (ACJ, Diputació de Barcelona, entitats i ajuntaments). La seva periodicitat i els agents que en prenen part varia en funció de l'acció. En el cas però, de la prevenció de les VM i sexuals, on ja hi ha establerts de coordinació estables en el marc del Protocol comarcal d'abordatge de les VM (PAVM), el SCJ participa d'aquests espais amb la resta d'agents implicats: plenària comarcal i les sessions de treball de la comissió de prevenció.	
	En el cas de les accions vinculades a la Promoció de la Salut, en ser el projecte de més recent incorporació a l'activitat comarcal, no estan encara definits tots els espais de coordinació. S'aniran definint en la mesura que es vagin concretant les actuacions. Només en el cas del suport a la prevenció de les drogodependències hi ha un espai de treball i coordinació amb professionals i regidors/es de Serveis Socials i/o joventut. Cal, però establir, un cop posat en marxa el servei, quins espais són necessaris per al seu seguiment i correcte desenvolupament.	
	Indicadors	Eines de recollida d'informació
	Nombre de sessions de coordinació amb els ROJ	Memòria d'activitat del programa de ROJ
	Realització d'una formació anual per a joves inactius	Registre d'accions del SCJ
	Nombre de reunions de coordinació del Servei de prevenció de drogodependències	Registre d'actuacions amb ajuntaments
	Disseny del projecte d'atenció a les problemàtiques de salut mental	Projecte elaborat
	Nombre d'agents implicats en el projecte d'atenció a les problemàtiques de salut mental	Projecte elaborat
	Grau de participació en les reunions convocades de la comissió de prevenció i sensibilització del PCAVM	Actes de les reunions
	Elaboració del protocol davant les violències sexistes en espais públics d'oci	Document del protocol
	Nombre de reunions de coordinació amb els agents implicats en el protocol	Registre de reunions

LÍNIA 1: XARXA #MARESMEJOVE. SUPORT A LA GESTIÓ I DINAMITZACIÓ DE SERVEIS I EQUIPAMENTS JUVENILS

PROGRAMA 1.4: ACOMPANYAMENT ALS SERVEIS LOCALS DE JOVENTUT

OBJECTIUS

1. Objectiu estratègic: Acompanyar als i les professionals del territori perquè puguin actuar des d'una òptica preventiva i interseccional en les seves intervencions amb joves, i, de forma específica aquelles que s'impulsin des dels serveis, espais i equipaments locals de joventut.
2. Objectius específics relacionats:
 - a. Contribuir a que la perspectiva interseccional s'incorpori en el disseny i dinamització d'espais i projectes adreçats als joves a la comarca.
 - b. Generar i consolidar una dinàmica de treball en xarxa en matèria d'informació juvenil a nivell comarcal.
 - c. Facilitar suport tècnic a les aliances municipals mancomunades per poder compartir recursos en àmbits temàtics especialitzats en benefici dels i les joves.
 - d. Incrementar la capacitat dels ajuntaments per intervenir de forma autònoma en matèria de prevenció de situacions de vulnerabilitat i/o desigualtats socials en els seus municipis.

DESTINATARIS

Les accions s'adrecen als i les professionals i responsables polítics dels serveis municipals de joventut.

JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE LES ACTUACIONS

El projecte d'acompanyament als SLJ pretén endreçar i visualitzar la tasca de suport que des del SCJ es realitza a l'activitat genèrica dels serveis municipals de joventut per atendre les necessitats concretes i puntuals que pugui plantejar un/a professional a títol individual, en relació als diferents àmbits d'intervenció, a les metodologies i eines de treball al seu abast, a les dinàmiques de funcionament municipal, etc. També inclou les accions dedicades a promoure la xarxa de professionals de joventut a la comarca, el debat i el coneixement de les polítiques de joventut, i la gestió del suport econòmic de la DGJ cap als ajuntaments.

Aquestes actuacions, que s'aniran adaptant i desplegant durant la vigència del PCJ són:

A. Acollida als i les Referents municipals de joventut

Des del SCJ es fa una tasca continuada de suport als i les professionals de joventut dels ajuntaments, sigui des de l'òptica de l'acollida quan s'incorporen nous professionals als SLJ, sigui des de l'atenció a una demanda concreta plantejada des dels ajuntaments en quant a la gestió del SLJ, o a algunes de les seves intervencions.

B. Polítiques de Joventut

En aquesta actuació aglutinem la nostra activitat de connexió dels ajuntaments amb les institucions supracomarcals (DGJ, ACJ i Diputació de Barcelona, principalment), per acostar-los les novetats en relació a la planificació en matèria de joventut, o, canalitzar la seva participació en espais de treball vinculats al disseny i avaluació de les Polítiques de Joventut.

D'altra banda, incorporem en aquesta acció els espais de treball que generem a nivell comarcal per reflexionar i debatre, així com plantejar, contrastar i concretar el pla d'actuació anual del SCJ. Aquesta tasca la realitzem en el marc dels Plenaris comarcals de professionals de joventut.

Des de la vessant de les polítiques comarcals de joventut, aquesta actuació incorpora també les accions i espais de treball amb altres Serveis comarcals de joventut i amb la coordinació territorial de la DGJ per la gestió del propi SCJ, i de les actuacions impulsades. En aquest sentit l'espai de coordinació amb la resta de SCJ de la província de Barcelona és la XASCJB (Xarxa de SCJ de Barcelona), i, l'espai de coordinació dels SCJ amb la DGJ són els Grups de Treball Territorial (GTT).

C. Gestió del Contracte Programa

El marc de finançament de les intervencions en joventut als ens locals i comarcals és el Contracte programa 2016-2019 per a la coordinació, la cooperació, i la col·laboració entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i el Consell Comarcal del Maresme, en matèria de serveis socials, altres programes relatius al benestar social i polítiques d'igualtat. Des de la incorporació dels ajuntaments menors de 20.000,00hab al contracte programa de CCM, l'any 2017, el SCJ assumeix la tota la tasca que implica la gestió d'aquest finançament cap als ajuntaments de la comarca (gestió i tramitació del conveni de col·laboració amb els ajuntaments; tramitació dels pagaments als ajuntaments; gestió i tramitació del procés i documentació vinculada a la justificació econòmica i tècnica dels ajuntaments; realització de comunicacions específiques al voltant dels requeriments del DTASF, etc.

	Projectes	Accions	2021				2022				2023				2024			
			1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
TEMPORITZACIÓ	Acollida als i les referents municipals de joventut																	
	Polítiques de Joventut	Connexió amb ens supracomarcals	Quan sigui necessari															
		Plenari de professionals de joventut																
		XASCJB																
		GTT Comarcal																
	Gestió del Contracte Programa	Tramitació convenis amb ajuntaments																

		Gestió dels pagaments als ajuntaments																
		Gestió i Tramitació de la justificació econòmica i tècnica																
		Comunicacions al voltant del CP	Quan sigui necessari															
RECURSOS	Humans																	
	La dedicació aproximada que es preveu per aquest programa és d'aproximadament un 10% de cadascuna de les dues tècniques de joventut del SCJ.																	
	D'altra banda hi ha la dedicació directa d'altres professionals del CCM per a la gestió dels expedients del CP:																	
	- Un% de dedicació de la Directora de l'Àrea de promoció econòmica. - % de dedicació dels serveis administratius de secretaria i intervenció.																	
	Equipaments																	
	A nivell d'infraestructura, el Servei comarcal de Joventut disposa d'un despatx adequat amb dos llocs de treball, al departament de promoció econòmica del Consell Comarcal del Maresme, des d'on es centralitza i s'executen la majoria de les actuacions. Per a les accions que requereixen d'espais de trobada i/o reunions, etc. depenent de la dinàmica de treball que es vulgui generar i de l'aforament requerit, s'usen altres espais del CCM o bé es demanar als ajuntaments la possibilitat d'usar els seus equipaments municipals per realitzar les trobades. En alguns casos, si l'acció ho requereix, es lloguen espais concrets per la seva realització.																	
METODOLOGIA	Econòmics																	
	La despesa del programa està pràcticament al 100% vinculada a la dedicació en recursos humans via capítol 1. El finançament per al seu desenvolupament està vinculat al CP amb una dotació de 30.000,00€ per cobrir les despeses de personal de les tècniques de joventut. No s'imputa el finançament rebut per altres vies en aquest programa.																	
	Agents implicats																	
	De forma genèrica en totes les actuacions del programa hi estan implicats els i les professionals dels SLJ de la comarca, la Direcció General de Joventut i l'Agència Catalana de la Joventut.																	
	De forma específica, aterrant en cadascuna de les accions tenim que els agents implicats poden ser:																	
	• Acollida als i les referents municipals de joventut: els i les professionals municipals que requereixen suport o plantegen demandes concretes al SCJ. • Polítics de Joventut: professionals de joventut dels SLJ del Maresme, professionals de l'DGJ i de l'ACJ. En el cas de la XASCJB, els referents tècnics dels SCJ de la província. • Contracte Programa: Professional referent del CP al CCM, i la resta de professionals que fan la gestió de la subvenció. Els professionals dels SLJ dels ajuntaments incorporats en el CP del Consell comarcal. I, la professional de suport al territori de l'ACJ.per a la nostra comarca.																	
	Mecanismes de coordinació																	
	De forma específica, per cadascuna de les accions generarem els següents espais de coordinació:																	

AVALUACIÓ	• Acollida als i les referents municipals de joventut. Es generen els espais de treball/coordinació en funció de les necessitats i demandes expressades pels ajuntaments. Es tracta d'espais molt personalitzats, tot i que en determinats moments, si la demanda és dona en diferents municipis, es pot proposar de fer un espai conjunt de treball per enriquir la feina feta, i, minimitzar recursos. • Polítiques de Joventut. Els tres espais de coordinació que aplega aquest àmbit de treball són: - Plenari de professionals de joventut del Maresme. Es convoca un cop a l'any⁶⁸, coincidint amb el primer trimestre de l'any. Tots els professionals dels SLJ hi estan convocats. - Espai de coordinació de la XASCJB: els SCJ disposem d'un espai de coordinació i suport que gestionem via whatsapp. L'espai està obert i actiu de forma continuada. - GTT comarcal: és l'espai de coordinació entre la DGJ i els SCJ. Es convoca per part de la CT a Barcelona, i es realitza el segon divendres de cada mes, si hi ha temàtiques sobre les què treballar, • Contracte Programa: no es disposa d'espais de coordinació estables, s'estableix un circuit de treball entre els i les professionals del CCM, entre el SCJ i els professionals dels ajuntaments i entre el SCJ i la DGJ, per la gestió de les propostes d'actuació a incorporar al CP, el procés de signatura, i la gestió anual de les justificacions econòmica i tècnica. Des del SCJ, hi ha una coordinació intensa amb la responsable del CP al CMM en els moments de presentació de la justificació anual.	
	Indicadors	Eines de recollida d'informació
	Nombre de sessions d'acollida a professionals de joventut	Registre d'accions amb ajuntaments
	Nombre de participants als plenaris de joventut	Registre d'accions amb ajuntaments
	Nombre de municipis representats en els plenaris de joventut	Registre d'accions amb ajuntaments
	Grau de participació en els GTT convocats per la DGJ	Acta de les reunions
	Nombre de convenis tramitats amb els ajuntaments en relació al Contracte Programa	Registre d'actuacions amb ajuntaments Expedient del Contracte programa per a les actuacions en joventut
	Acompliment dels tràmits vinculats a la gestió del Contracte programa	Expedient del Contracte programa per a les actuacions en joventut

⁶⁸ Els anys 2019 i 2020 no s'ha convocat cap plenari de professionals. L'any 2019 amb l'inici del treball de desplegament comarca de l'OJ i la inestabilitat de RRHH al SCJ, no es va poder assumir la tasca d'organització i dinamització de l'espai. L'any 2020 amb la pandèmia de la COVID19, es va cancel·lar i es va optar per no organitzar-lo virtualment.

LÍNIA 2: ACCIONS DE DELEGACIÓ DE COMPETÈNCIES EN MATÈRIA DE LLEURE INFANTIL I JUVENIL

PROJECTE 2.1: Activitats de lleure infantil i juvenil

OBJECTIUS

1. Objectiu estratègic: Executar els encàrrecs de la Generalitat de Catalunya en relació a les activitats de lleure i les instal·lacions Juvenils.
2. Objectius específics relacionats:
 - a. Vetllar pel compliment de la normativa en matèria d'activitats d'educació en el lleure amb menors de 18 anys.

DESTINATARIS

Entitats promotores i/o organitzadores d'activitats de lleure infantil i juvenil a la comarca del Maresme.

JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE LES ACTUACIONS

En el marc del Decret 187/1993 de delegació de competències en matèria de joventut a les comarques i fitxa 41 del Contracte Programa, el SCJ assumeix la tasca de suport a la DGJ en el seguiment de les activitats de lleure per a menors de 18 anys subjectes al Decret 267/2016, de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys. En concret s'assumeixen les següents tasques:

- A. Informació, orientació i assessorament a les entitats promotores i/o organitzadores d'activitats de lleure amb infants i joves. Es realitza de forma permanent en funció de les necessitats de les entitats que organitzen o promouen les activitats.
- B. Visites de seguiment i comprovació de les activitats de lleure. Es concentra en l'època d'activitats de lleure a l'estiu, en el període de vacances escolars. El SCJ complementa la tasca de la DGJ al territori en aquest àmbit, vetllant pel compliment de la normativa en el desenvolupament dels casals de vacances.

TEMPORITZACIÓ	Accions	2021				2022				2023				2024			
		1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
TEMPORITZACIÓ	Informació, orientació i assessorament a les entitats.																
	Visites de seguiment i comprovació																
RECURSOS	Humans																
	Les accions vinculades a aquest programa les assumeix la tècnica de joventut interina per programes. Aproximadament hi destina un 5% de la seva jornada.																
	Equipaments																

	A nivell d'infraestructura, el Servei comarcal de Joventut disposa d'un despatx adequat amb dos llocs de treball, al departament de promoció econòmica del Consell Comarcal del Maresme, des d'on es centralitza i s'executen la majoria de les actuacions. Les visites es realitzen "in situ" en els espais i llocs on es realitzen les activitats de lleure.	
	Econòmics	
	La DGJ aporta un import e 2.840,00€ per la realització d'aquesta acció. No s'hi imputa cap altra via de finançament.	
METODOLOGIA	Agents implicats	
	EL tècnic referent d'activitats de lleure e la coordinació territorial de Joventut, els ajuntaments de la comarca on es realitzen les visites i les entitats a qui es visita, o bé que demanen suport i assessorament	
	Mecanismes de coordinació	
	- Per a l'acció d'Informació, orientació i assessorament a les entitats promotores i/o organitzadores d'activitats de lleure amb infants i joves, es disposa d'un espai de treball amb la Coordinació territorial (CT) de joventut, per resoldre dubtes, si sorgeixen, traslladar necessitats, etc. també es manté una coordinació continuada amb la resta de Serveis Comarcals de Joventut de la província. En relació a la coordinació amb les entitats es generen els espais necessaris quan hi ha la necessitat. - Visites de seguiment i comprovació de les activitats de lleure: es disposa d'un espai de coordinació amb la CT per resoldre incidències al voltant de les visites o de la gestió posterior de la documentació. També s'ha generat un espai de coordinació amb els ajuntaments per fer un seguiment més acurat de les visites que es realitzen en el seu municipi.	
AVALUACIÓ	Indicadors	Eines de recollida d'informació
	Nombre de visites realitzades en la campanya d'estiu	Informe anual de visites Document de seguiment de les visites
	Nombre de consultes i assessoraments realitzats	Registre de consultes
	Grau de coordinació amb la DGJ	Registre de comunicacions realitzades Registre de les reunions de coordinació

LÍNIA 2: ACCIONS DE DELEGACIÓ DE COMPETÈNCIES EN MATÈRIA DE LLEURE INFANTIL I JUVENIL

PROJECTE 2.2: Instal·lacions juvenils

OBJECTIUS

1. Objectiu estratègic: Executar els encàrrecs de la Generalitat de Catalunya en relació a les activitats de lleure i les instal·lacions Juvenils
2. Objectius específics relacionats:
 - a. Donar compliment a la delegació de les potestats d'execució en matèria d'instal·lacions juvenils d'acord amb la normativa vigent.

DESTINATARIS

Titulars d'instal·lacions juvenils⁶⁹ de la comarca del Maresme i professionals interessades en posar en marxa una instal·lació juvenil.

JUSTIFICACIÓ I DESCRIPCIÓ TÈCNICA DE LES ACTUACIONS

Aquesta actuació té el seu origen en el Decret 187/1993 de delegació de competències en matèria de joventut a les comarques i fitxa 41 del Contracte Programa. Des del SCJ, amb el suport i implicació de l'Enginyer comarcal, es realitzen les següents tasques:

- A. Informació, orientació i assessorament en relació a la posada en marxa i el funcionament d'instal·lacions juvenils, i a l'accés a recursos formatius i subvencions.
- B. Inspeccions i seguiment del compliment de la normativa vigent a les instal·lacions juvenils de la comarca. El CCM ha de realitzar inspeccions biennals a totes les instal·lacions juvenils de la comarca.
- C. Gestió i tramitació de comunicacions prèvies dels titulars de les instal·lacions juvenils per a la seva inscripció al registre d'Instal·lacions Juvenils.

L'acció es realitza durant tot l'any, si bé en el cas de les inspeccions es vetlla per realitzar-les durant el primer semestre de l'any. El seguiment es realitza de forma permanent en funció de la situació detectada en cadascuna de les instal·lacions.

TEMPORITZACIÓ	Accions	2021				2022				2023				2024			
		1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T	1T	2T	3T	4T
	Informació i assessorament	A demanda dels interessats															
	Inspeccions i seguiment																
	Gestió de comunicacions prèvies	Quan sigui requerit															
R E	Humans																

⁶⁹ Posem de relleu que arran de la pandèmia de la COVID-19, durant l'any 2020 al Maresme ha tancat una instal·lació juvenil i dues han tramitat la suspensió de l'activitat. D'altra banda, amb l'arribada de grups de joves que han migrat sols, actualment hi ha 3 instal·lacions que han passat a ser centre d'acollida.

	Enginyer comarcal per la realització de les inspeccions. Es destina aproximadament un 4% de la seva jornada anual a la realització d'aquesta tasca. La tècnica comarcal referent de joventut, destina aproximadament un 5% de la seva jornada anual a la gestió de les accions i coordinació, tant amb l'enginyer comarcal, com amb els i les titulars d'instal·lacions juvenils.	
	Equipaments	
	A nivell d'infraestructura, el Servei comarcal de Joventut disposa d'un despatx adequat amb dos llocs de treball, al departament de promoció econòmica del Consell Comarcal del Maresme, des d'on es centralitza i s'executen la majoria de les actuacions. Les visites d'assessorament i les inspeccions es realitzen a les instal·lacions juvenils que correspon.	
	Econòmics	
	La DGJ aporta un finançament de 2.272,00€ per la realització d'aquesta acció. Amb aquest finançament es cobreix la dedicació de l'enginyer comarcal que és qui té les potestats per realitzar les inspeccions. La despesa generada per la tècnica de joventut per les gestions de seguiment, coordinació i suport a les inspeccions, es financien amb l'aportació de 30.000,00€ per les tasques del personal del SCJ.	
METODOLOGIA	Agents implicats	
	En totes les accions, es requereix de la implicació de l'Enginyer comarcal de Joventut, i en algunes el suport de l'equip tècnic de lleure de la DGJ.	
	Mecanismes de coordinació	
AVALUACIÓ	De forma específica, per cadascuna de les accions generarem els següents espais de coordinació • Informació, orientació i assessorament en relació a la posada en marxa i el funcionament d'instal·lacions juvenils. Hi ha una coordinació periòdica amb la CT de Joventut i amb el Servei de Lleure de la DGJ per a l'enviament d'informacions i resolució de dubtes. Els espais de coordinació són virtuals i a través de correu electrònic. • Inspeccions i seguiment del compliment de la normativa vigent a les instal·lacions juvenils de la comarca. La tècnica de joventut i l'enginyer comarcal es coordinen de forma periòdica per a la programació de les inspeccions anuals, i el seguiment de la situació de les diferents instal·lacions. Els espais de coordinació es tradueixen en reunions presencials (quan és possible). • Gestió i tramitació de comunicacions prèvies dels titulars de les instal·lacions juvenils. La tècnica de joventut estableix quan s'escau espais de coordinació per al seguiment dels expedients de comunicació amb la secretaria del CCM, així com amb els referents d'instal·lacions juvenils del Servei de Lleure de la DGJ.	
	Indicadors	Eines de recollida d'informació
	Realització de les inspeccions preceptives biennals	Actes i informes de les inspeccions
	Tramitació de comunicacions prèvies presentades	Expedients tramitats
	Nombre de consultes i assessoraments realitzats	Registre de consultes realitzades

5 Principis metodològics del Pla comarcal de Joventut

Per cadascun dels programes i projectes que hem descrit anteriorment hem esboçat de forma genèrica amb qui treballarem, en quins espais ho farem i en quins moments, aspectes que, conjuntament amb la proposta d'accions, són en sí metodològics atès que concreten el com i amb qui ens plantejem intervenir. Així doncs, ara, no entrarem en aquest detall.

En aquest apartat, anem una mica més enllà. Hi incorporem la proposta metodològica més global que hem tingut, i tindrem, en compte en cadascuna de les fases de treball del Pla Comarcal de Joventut: diagnosi, disseny, implementació i avaluació. Per fer-ho, concretarem com aterrem a la nostra pràctica, en cadascuna d'aquestes fases, els principis rectors de les polítiques de joventut que estableix el Pla Nacional de Joventut de Catalunya.

Els principis rectors que proposa el PNJCat són la qualitat, la participació, la transformació i la integralitat. Aquests 4 principis són concebuts com la metodologia que ha de permetre incorporar una determinada manera de fer polítiques de joventut arreu del territori català⁷⁰ per tal que des de les diferents instàncies i agents implicats es contribueixi a l'assoliment la missió de les polítiques de joventut.

Apuntem, abans de continuar i de forma breu, cadascun dels principis tal i com es defineixen en el document d'Orientacions per a l'aplicació dels principis rectors del PNJCat a les polítiques locals de joventut:

- Qualitat: Fa referència a la incorporació dels criteris de qualitat, eficiència i eficàcia en el desenvolupament de les polítiques de joventut.
- Participació: estableix que per al desenvolupament de les polítiques de joventut s'han d'incorporar els agents que hi estan implicats, així com els propis joves.
- Transformació: la funció de les polítiques de joventut no és altra que transformar, en positiu, la realitat dels i les joves i el seu entorn.
- Integralitat: proposa abordar el treball amb els i les joves des d'una perspectiva global, partint de que totes les àrees de la seva realitat estan interconnectades.

En cadascuna de les taules que segueix, hem descrit de forma sintètica com hem tingut en compte, o preveiem tenir en compte, l'aplicació d'aquests principis metodològics en les diferents fases del Pla.

DIAGNOSI	
Principi Rector	Aplicació al Pla comarcal de joventut
Qualitat	• S'ha fet un plantejament previ de la diagnosi prioritant els àmbits a analitzar. • S'ha vetllat per incorporar una anàlisi de la realitat dels i les joves, actualitzada i aterrada a la nostra comarca, tant des del punt de vista

⁷⁰ [Orientacions per a l'aplicació dels principis rectors del PNJCat a les polítiques locals de joventut](#). Direcció General de Joventut. 2012

	estadístic, a través del document de les Realitats Juvenils del Maresme i de la diagnosi de la pobresa i la vulnerabilitat social al Maresme; com des del punt de vista més qualitatiu, a través de l'anàlisi de les diagnosi dels PLJ i dels documents de treball generats en els diferents espais de treball amb els i les professionals que treballen amb joves, i altres serveis del CCM, com és el cas del SIAD i del Pla territorial de ciutadania i immigració. • S'han tingut en compte als i les professionals de joventut, de forma explícita, per la validació i priorització de les situacions i problemàtiques detectades de les persones joves. • S'ha analitzat en el seu conjunt tota la informació recollida i s'han elaborat unes conclusions de la diagnosi interrelacionant les dades aportades des de les diferents fonts.
Participació	• S'han identificat els agents que intervenen en els diferents àmbits prioritzats. • S'han establert espais de treball consultius amb professionals en relació a la priorització d'àmbits. • S'han incorporat a la diagnosi els continguts i prioritats treballats en els diferents espais de treball participatiu amb els agents del territori (Plenaris tècnics, comissions de l'OJ, comissions del PCAVM, etc.). • S'ha cercat el retorn dels continguts a nivell intern del CCM.
Transformació	• S'ha tingut en compte la diversitat i heterogeneïtat dels i les joves a l'hora de prioritzar els àmbits d'anàlisi. • S'han vetllat per posar de relleu les situacions de major vulnerabilitat (joves que migren sols, joves amb trajectòries educatives curtes, joves amb atur de llarga durada, joves amb problemàtiques associades a la salut mental i els consums de substàncies i joves que pateixen situacions de violència i/o abús i discriminació). • S'ha incorporat de forma explícita la perspectiva intercultural i de gènere, dins del què és la mirada interseccional, a l'hora de plantejar l'anàlisi dels diferents àmbits. • S'ha partit de la informació recollida en els PLJ del territori per tal d'incorporar la diversitat de realitats del territori
Integralitat	• S'ha incorporat la visió de professionals i agents diversos, més enllà dels de joventut, a l'hora de fer la detecció de necessitats i problemàtiques en cadascun dels àmbits temàtics. Tant a nivell interdepartamental del CCM, com a nivell interinstitucional.

DISSENY	
Principi Rector	Aplicació al Pla comarcal de joventut
Qualitat	• S'han prioritzat els àmbits sobre els que es vol intervenir a partir de les conclusions de la diagnosi.

	• S'han valorat les possibilitats reals d'intervenir en els diferents àmbits, d'acord amb la situació i recursos del Servei comarcal de joventut. • S'han definit els objectius que es volen assolir amb la implementació del Pla comarcal. • S'ha dissenyat i planificat el desplegament de les intervencions al llarg de la vigència del pla pensant en la sostenibilitat i continuïtat de les accions que s'hi incorporen. • S'ha definit, de forma concreta i en cada cas, qui són els destinataris/es de les diferents accions. • S'ha vetllat per generar espais de treball, des de la proximitat, amb els agents implicats en les diferents intervencions.
Participació	• S'ha compartit la proposta de pla a diferents nivells, dins del CCM i amb els ajuntaments, per contrastar-la i ajustar-la, si s'escau, a les seves necessitats. • Les diferents accions contempnen la implicació d'agents diversos amb els què caldrà concretar el seu disseny i les prioritats d'intervenció al llarg de la vigència del pla. • En tots els programes hi ha establerts espais de coordinació i treball per concretar en cada cas la metodologia a seguir i vetllar per una interlocució continuada amb els agents implicats, que permeti construir les propostes de treball de forma deliberativa i consensuada. • En els projectes que requereixen de la incorporació de nous agents i perspectives per assegurar una intervenció més aterrada, es preveuen moments d'obertura i tancament en diferents moments del procés de treball.
Transformació	• El pla contempla projectes i accions concretes per atendre situacions diverses de la realitat juvenil, de forma molt especial en els programes Amb perspectiva i d'Atenció a les situacions de risc. • S'ha incorporat de forma explícita l'àmbit de treball de Promoció de la salut que fins ara no es contemplava en les intervencions comarcals, per tal d'atendre i donar resposta a les necessitats dels i les joves en aquest sentit i dels i les professionals que hi treballen. • S'han incorporat accions que volen trencar amb l'estigmatització que pateix el col·lectiu juvenil des de la mirada adulta. • En totes les intervencions es vetlla de forma concreta i específica per ampliar i facilitar les oportunitats dels i les joves per accedir als recursos que més se'ls hi escauen. • El pla proposa eines i suport per a la revisió de la pràctica professional en el treball amb joves.
Integralitat	• Les diferents intervencions compten implicar agents que des de diferents àmbits de treball intervenen en una mateixa situació i/o problemàtica, vetllant que l'acompanyament als i les joves es realitza des d'uns criteris similars i compartits.

	• S'han generat espais de treball a nivell interinstitucional que faciliten la suma d'esforços i la complementarietat d'intervencions. • La base del treball en totes les intervencions és el treball en xarxa entre ens serveis de joventut de la comarca. • Es promou de forma activa el treball transversal en el sí dels ajuntaments, i, dins del CCM, tant des d'un punt de vista de sostenibilitat de les accions a mig termini, com de la creació d'espais de treball compartits a nivell municipal.
--	---

IMPLEMENTACIÓ	
Principi Rector	Aplicació al Pla comarcal de joventut
Qualitat	• Es realitzarà un pla d'actuació anual per cadascun dels anys de vigència del pla amb el detall de les accions a desplegar, vetllant per actualitzar el disseny a possibles canvis que es donin en el període d'implementació (canvi normativa, modificació dels recursos disponibles, atenció a una nova realitat no detectada, etc.) • S'està treballant per dissenyar una eina de monitorització de les intervencions que permeti detectar si hi ha aspectes del disseny de les intervencions que no s'estan donant en la implementació, i que permeti el seu ajust quan calgui.
Participació	• Es realitzarà la presentació del Pla comarcal, un cop aprovat, per tal que els agents implicats siguin coneixedors de la proposta final i de la implicació que es preveu per part seva. • Es crearan els espais de treball previstos en les diferents actuacions, vetllant per la corresponsabilitat en la seva implementació com via de treball amb el territori. • Es treballarà per visualitzar el grau d'implementació del pla d'actuació anual i del pla comarcal en el seu conjunt. • Es vetllarà per fer un retorn de les actuacions dutes a terme. • Es mantindran els canals de comunicació amb els i les professionals del territori per detectar necessitats i recollir aportacions envers les intervencions proposades. • S'exploraran eines de treball virtual que permetin generar espais de participació a distància i asíncrones, estables i fluïts.
Transformació	• Els diferents espais de coordinació de les intervencions són els espais on contrastar amb els agents implicats com estem incidint en la millora de la situació de les persones joves a través de les actuacions proposades. • Les metodologies de treball proposades, als i les professionals, en les diferents actuacions vetllaran per ampliar la mirada a les diferents realitats juvenils i revisar des de la identitat professional com s'acullen aquestes realitats.

	• Es farà especial incís en copsar les situacions i els diferents nivells de desigualtat que afecten a les persones joves, i consensuar amb els agents implicats què es prioritza i com es planteja l'atenció a aquestes realitats. • Es mantindrà la revisió continuada, i l'adaptació, si s'escau, de les eines de coneixement de la realitat juvenil que hem creat. • En la implementació del pla es posarà el focus detectar els recursos del territori que s'adrecen a joves en situació vulnerabilitat o risc d'exclusió. • El SCJ participarà activament en els espais de treball comarcals que tinguin relació amb els seus àmbits d'actuació, i, vetllarà per la incorporació de la perspectiva juvenil en les actuacions que se'n derivin.
Integralitat	• Es crearan espais de treball i intercanvi d'experiències que permetin una major connexió entre municipis i entre professionals al voltant dels diferents àmbits d'actuació. • Es continuarà promovent la creació d'actuacions de forma col·laborativa i la seva transferència entre municipis. • Es promourà activament la creació de recursos compartits entre municipis i entre serveis municipals. • A nivell del treball transversal al CCM, es mantindrà la dinàmica de treball conjunt amb aquells serveis i professionals amb qui el SCJ comparteix àmbit d'actuació, i se'ls implicarà en les actuacions que finalment s'implementin. • Es mantindrà la coordinació continuada amb la resta de SCJ de la demarcació, així com amb la DGJ i la Diputació de Barcelona, tant per l'acostament de nous recursos al territori, com, si s'escau, en relació a l'aplicació de noves directrius en matèria de joventut.

AVALUACIÓ	
Principi Rector	Aplicació al Pla comarcal de joventut
Qualitat	• Cadascuna de les intervencions del pla compta amb uns indicadors d'avaluació propis. • S'està treballant per generar una eina que permeti el seguiment dels indicadors de les diferents intervencions.
Participació	• Es preveu la participació dels agents implicats en cadascuna de les intervencions per fer-ne l'avaluació. • Es generaran mecanismes per fer retorn de l'avaluació als agents implicats
Transformació	• Es vetllarà per copsar la participació diversa en les diferents intervencions, tant a nivell territorial, com de perfils dels i les professionals participants, joves quan s'escaigui. • S'observarà la implicació, o no, dels agents que intervenen en un mateix àmbit d'actuació. • Es vetllarà per detectar si la tasca dels Serveis Locals de Joventut és més visible i reconeguda.

Integralitat	• S'observarà la participació d'equips municipals diversos en les intervencions proposades, així com el treball transversal al CCM. • S'observarà si hi ha transferència de pràctiques i metodologies de treball entre municipis. • Es copsarà l'existència de projectes de treball mancomunats i/o compartits entre agents diversos i/o municipis.
---------------------	---

6 Recursos per a la implementació del Pla comarcal de joventut

Ja hem anat desgranat amb la informació aportada fins ara que la capacitat d'actuació del SCJ és limitada per una manca de consolidació, tant de l'equip tècnic (insuficient i poc estable), com del finançament (depenent al 100% d'aportacions de la Generalitat de Catalunya a través del Contracte Programa i d'altres subvencions vinculades a convocatòries anuals per part d'altres ens, com ara la Diputació de Barcelona).

A l'hora de plantejar aquest apartat doncs, ens hem basat amb la informació disponible per a 2021, i l'hem mantingut pràcticament igual durant tota la vigència del Pla, a l'espera que a nivell del Consell Comarcal del Maresme es valorin diferents opcions i alternatives per revertir aquesta situació de fragilitat crònica del SCJ.

Recursos Humans

Tot i que com s'ha detallat hi ha moltes figures professionals del CCM implicades en el desenvolupament de les actuacions que s'incorporen en aquest PCJ, no les incorporem dins de l'apartat de RRHH. Ens centrem en les professionals vinculades de forma directa i exclusiva al SCJ.

A nivell de RRHH es disposa de dues professionals vinculades directament al SCJ:

- Tècnica A2 amb una relació laboral fixa amb dedicació exclusiva al SCJ i jornada sencera.
- Tècnica A2 amb una relació laboral temporal de funcionaria interina per programa⁷¹, amb dedicació exclusiva al SCJ i opció a jornada sencera.

L'estructura mínima del SCJ per una comarcal com el Maresme, està en tres professionals amb dedicació complerta i exclusiva a joventut, i amb una especialització concreta que abasti els diferents projectes vinculats a la línia 1 del Pla comarcal de Joventut (comunicació i informació juvenil, transicions juvenils, i, promoció de la salut).

⁷¹ La professional que actualment està ocupant aquest lloc de treball finalitza el seu contracte al mes d'abril de 2021, sense opció a renovació atès que al CCM, com en moltes altres administracions, per l'excés de personal temporal en plantilla, no es poden crear noves places i els interinatges per programa tenen una vigència màxima de 3 anys.

Recursos econòmics

És complicat fer una projecció dels recursos econòmics de que es podrà disposar durant la vigència del Pla comarcal. Ja hem avançat que tot el finançament que es rep per al sosteniment de l'estructura i de les actuacions del SCJ provés de fonts de finançament externes vinculades a subvencions.

Com es reflecteix en la taula següent, aproximadament un 85% del finançament prové de la Generalitat de Catalunya a través del Contracte Programa. Ja hem vist que el contracte programa actualment vigent és el de 2016-2019 que s'ha prorrogat anualment amb el mateix finançament els anys 2020 i 2021. Per al període 2022-2025 s'espera un nou marc de finançament que no sabem com es proposarà ni quines implicacions tindrà per a les actuacions del SCJ, ni a nivell econòmic, ni a nivell de noves directrius i encàrrecs de treball.

D'altra banda, aquest any 2021, la Diputació de Barcelona, ha revisat el seu finançament a les polítiques de joventut dels ens locals, transformant-lo en un fons de prestació que assignarà de forma directa als Serveis de joventut de cada ens local de la Província. Desconeixem l'impacte que això tindrà en els recursos que es reben per aquesta via.

Una via de finançament per explorar són els fons europeus, on es podrien encaixar diferents propostes d'actuació que s'impulsen des del SCJ. Tanmateix, des del SCJ amb els RRHH actuals, no disposem de la capacitat de gestió que requereix el treball amb fons europeus.

Així doncs partint d'aquest escenari, presentem el pressupost d'ingressos per a 2021, d'acord amb les dades que es disposen en el moment de tancar aquest document, i plantejem un possible escenari per als anys posteriors que caldrà ajustar en la mesura que es vagin concretant els nous instruments de finançament de la Generalitat de Catalunya i de la Diputació de Barcelona.

	2021		2022		2023		2024	
Finançament SCJ	185.107,50	100 %	181.657,50	100 %	181.657,50	100 %	181.657,50	100 %
DGJ - CP 41.1 - personal	30.000,00	16%	30.000,00	17%	30.000,00	17%	30.000,00	17%
DGJ - CP 41.2 - instal·lacions juvenils	2.272,00	1%	2.272,00	1%	2.272,00	1%	2.272,00	1%
DGJ - CP 41.3 - activitats lleure	2.840,00	2%	2.840,00	2%	2.840,00	2%	2.840,00	2%
DGJ - CP 42 - OJ	20.000,00	11%	20.000,00	11%	20.000,00	11%	20.000,00	11%
DGJ - CP 43 - Pla d'Actuació (CCM)	22.000,00	12%	22.000,00	12%	22.000,00	12%	22.000,00	12%
DGJ - CP 43 - Pla d'Actuació (ajuntaments)	79.545,50	43%	79.545,50	44%	79.545,50	44%	79.545,50	44%
Subtotal DGJ	156.657,50	85 %	156.657,50	86 %	156.657,50	86 %	156.657,50	86 %
Diba - Joventut 2020	8.000,00	4%	8.000,00	4%	8.000,00	4%	8.000,00	4%
Diba - Cohesió social 2020	8.000,00	4%	10.000,00	6%	10.000,00	6%	10.000,00	6%
Diba - Educació	12.450,00	7%	7.000,00	4%	7.000,00	4%	7.000,00	4%
Subtotal DIBA	28.450,00	15 %	25.000,00	14 %	25.000,00	14 %	25.000,00	14 %

7 Avaluació

Ens centrem aquí, en l'avaluació del Pla comarcal de joventut, des d'una visió més global que la que hem proposat per a cadascun dels projectes presentats anteriorment.

Com hem apuntat en l'apartat de 5 de Principis metodològics, en l'avaluació del Pla Comarcal de Joventut es busca revisar i millorar tant la implementació dels programes com alguns dels resultats dels mateixos. No disposem però de recursos que ens permetin plantejar-nos una avaluació àmplia i exhaustiva del pla, per això estructurem l'avaluació en dos àmbits: l'avaluació del procés i l'avaluació dels resultats, i posem el focus en aquells aspectes que per nosaltres són més rellevants en relació a la nostra funció i al desplegament de la intervenció.

Avaluació del procés d'implementació del PCJ:

Ens centrarem en observar, des d'un punt de vista més quantitatiu, tres aspectes que considerem rellevants en relació a la implementació dels diversos programes:

- El volum de recursos emprats
 - o Humans
 - o Econòmics
 - o Infraestructurals
- El desenvolupament de les actuacions realitzades (quin grau d'ajustament a la previsió hi ha hagut i quines incidències han aparegut)
 - o Sobre el calendari
 - o Sobre els participants o beneficiats (volum i perfil)
 - o Sobre el contingut a treballar amb l'actuació
- Les tècniques emprades en les actuacions (metodologia)
 - o Treball en xarxa
 - o Espais de treball multidisciplinars
 - o Comunicació i difusió

Eines:

- Registre quantitatiu de les actuacions, amb els indicadors de seguiment de les actuacions.
- Registre i monitorització de l'estructura interna, amb els indicadors de diversos aspectes de l'organització del Servei Comarcal de Joventut:
 - o Indicadors de Recursos (humans, econòmics, infraestructurals)
 - o Indicadors de Xarxa i coordinació (metodologies)
 - seguiment de les reunions
 - registre participants

Avaluació dels resultats del PCJ:

Ens centrarem en observar, també des d'una perspectiva més quantitativa, el nivell del treball en xarxa que es genera al territori a través de les nostres intervencions.

- Nivell del treball mancomunat: entre els ajuntaments.
- Nivell de treball interdepartamental: entre àrees dins d'un ajuntament.
- Nivell de treball interinstitucional: dels ajuntament amb altres agents, institucions i entitats presents al territori.

Eines:

- Registre d'actuacions amb ajuntaments

8 Referències bibliogràfiques i recull de webs consultades

- Agència Catalana de la Joventut. XNEJ. 2018. Catàleg de Serveis de la Xarxa Nacional d'Emancipació juvenil de Catalunya. http://ejoventut.gencat.cat/web/.content/e-joventut/recursos/tipus_de_recurs/documentacio/arxiu/cataleg-serveis-XNEJ.pdf
- Agència Catalana de la Joventut. 2018. Informe-diagnosi de la XNEJ dels SIJ al Maresme.
- Ajuntament de Terrassa. Projecte Igualtats connectades. Maig 2019. Guia per incorporar la interseccionalitat a les polítiques locals. www.igualtatsconnect.cat.
- Ajuntaments del Maresme. Plans locals de joventut dels ajuntaments de la comarca vigents a 31 de desembre de 2018 (Alella, Arenys de Munt, Argentona, Cabrera de Mar, Calella, El Masnou, Mataró, Palafolls, Pineda de Mar, Premià de Dalt, Premià de Mar, Santa Susanna, Teià, Tiana, Tordera, Vilassar de Dalt i Vilassar de Mar).
- Delors, Jacques. 1996. "Los cuatro pilares de la educación" en La educación encierra un tesoro. Informe a la UNESCO de la Comisión internacional sobre la educación para el siglo XXI.
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. Contracte programa 2016-2019 per a la coordinació, la cooperació, i la col·laboració entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies i el Consell Comarcal del Maresme, en matèria de serveis socials, altres programes relatius al benestar social i polítiques d'igualtat. https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/contractacio_convenis/Contracte_programa/2016/CP-2016-CC-Maresme-HC.pdf
- Departament d'Educació. Dades curs 2018-2019 <http://mapaescolar.gencat.cat/>
- Direcció General de Joventut.
 - o Equip de suport integral al territori. 2018. [Orientacions per a l'elaboració del Pla comarcal de Joventut](#).
 - o Departament de Benestar Social i Família. [Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2020](#).
 - o Febrer de 2012. [Orientacions per l'aplicació dels principis rectors del PNJCat a les polítiques locals de joventut](#).
 - o 2016. Pla d'actuació territorial en polítiques de joventut de 2016. https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/JOVENTUT_documents/arxiu/pla_nacional_de_joventut_de_catalunya/patj-2016_pla_actuacio_territorial_politiques_joventut_2016.pdf
 - o Observatori Català de la Joventut. 2020. Enquesta sobre l'impacte de la COVID-19 del Centre d'Estudis d'Opinió. Principals resultats referents a la població jove.
 - o Observatori Català de la Joventut. 2020. La Situació laboral de les persones joves a Catalunya (a partir de dades de l'EPA del 3r trimestre de 2020). <http://ejoventut.gencat.cat/web/.content/e->

- [joventut/recursos/tipus_de_rekurs/documentacio/arxiu/document/informes_epa/Informe_EPA_3r_trimestre_2020.pdf](#)
- o Observatori Català de la Joventut. 2017. [Diversitat espacial entre la Joventut catalana](#). Anàlisi de les dades de l'Enquesta a la joventut de Catalunya 2017 segons àmbit territorial, grandària poblacional, grau d'urbanització i segregació residencial del municipi.
 - o Observatori Català de la Joventut. 2018. [Enquesta a la joventut de Catalunya 2017](#).
 - o Observatori Català de la Joventut. 2018. Enquesta de municipis i comarques 2016-2017.
https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/joventut/observatori_cat/ala_de_la_joventut/enquesta-a-municipis-i-comarques-de-catalunya/
 - European Youth Information and Counselling Agency (ERYCA).
<https://www.eryca.org/what-is-youth-information>
 - Garcés, Marina. 2019. Conferència "Educación y emancipación".
https://www.youtube.com/watch?v=OjZrib_Jh5o. Feria Internacional del Libro de Buenos Aires 2019.
 - Gasull, Cesc. 2017-2018. Diagnosi TIC i Xarxes Socials als Serveis de Joventut del Maresme.
 - Generalitat de Catalunya. [Llei 33/2010, d'1 d'octubre, de polítiques de joventut](#).
 - Generalitat de Catalunya. Decret 267/2016, de les activitats d'educació en el lleure en les que participen menors de 18 anys.
 - Informe final de l'Estudi diagnosi de la pobresa i la vulnerabilitat social a la comarca del Maresme 2019. Elaborat pel Centre d'Estudis Demogràfics per encàrrec del Consell Comarcal del Maresme.
https://www.ccmaresme.cat/wp-content/uploads/2021/01/Informe_final_diagnosi_pobresa.pdf
 - Observatori de Desenvolupament Local del Maresme. Consell Comarcal del Maresme.
 - o Informe de les realitats juvenils del Maresme 2018 https://www.ccmaresme.cat/wp-content/uploads/2020/05/RealitatsJuvenils2018_3_.pdf
 - o Informe de les Realitats Juvenils del Maresme 2020. Ampliació, revisió i actualització de dades. 2020. <https://www.ccmaresme.cat/wp-content/uploads/2021/01/RealitatsJuvenils2020-2.pdf>.
 - o Informació anual. Població Maresme. Xifres 2019 i 2020.
 - Servei Comarcal de Joventut del Maresme. Consell Comarcal del Maresme
 - o Pla Comarcal de Joventut del Maresme 2009-2013.
 - o Protocol d'Intervenció Comarcal en Joventut del Maresme 2014-2016.
 - o Plans d'actuació en joventut 2017, 2018-2019 i 2020.
 - o Buidat de prioritats de la Taula de treball comarcal per la prioritització d'accions del PATJ 2017-2020. Febrer 2017.
 - o Base de dades del Servei Comarcal de Joventut i documents de treball del període 2016-2020.
 - o [Web Xarxa #Maresmejove](#) amb el mapa de recursos d'equipaments i serveis de joventut elaborat pel SCJ. 2020

- Servei de Ciutadania i Immigració. Consell Comarcal del Maresme. 2020. Document DAFO i propostes de treball amb joves que han migrat sols.
- Vila, Carles. 2020. [Dispuestos, dispuestas y disponibles. Conocimiento, comprensión y actitud para el trabajo socioeducativo con jóvenes.](#) RES, Revista de Educación Social. Núm. 30, Enero-Junio de 2020.
- Yuval-Davis, Nira. Juny 2020. [Conferència "Reconeixement de la diversitat, interacció i pertinença".](#) Cicle "Per un futur intercultural". Programa Re-City. Fundació Catalunya Europa, amb el suport de Fundació la Caixa, Palau Macaya i Club de Roma.